İşçi Sınıfının Savaş Yolunda

DURUM

durum-online.com bilgi@durum-online.com

Kim ki Masal Okumaktan Bıktı!..

Haber, Yorum, Bildiri Sayı: 7 / Ekim 2019

Başyazı

Erdoğan'ın Rojova'ya saldırı planlarına karşı çıkalım!

Rojova yaşayacak, Erdoğan Fırat'ın ne batısında ne doğusunda tutunabilecek!
Suriye'de savaşı kaybeden, savaşta yenilen tek ülke Erdoğan Türkiyesi'dir!

Sekiz yıldan beri şiddetlenerek süren, ABD, AB ve Rusya gibi büyük dünya güçlerinin, Türkiye, İran, Mısır ve

Devamı 42. Sayfada

Bu Sayıda

- SİP Hangi Boşluğu Doldurmaya Çalışıyor? / *Levent FİDAN (S.2)*

- TKP 99 Yaşında /
  1. Bölüm (S. 10)
  2. Bölüm (S. 20)
  3. Bölüm (S. 22)
  4. Bölüm (S. 29)
  5. Bölüm (S. 38)

-1 Eylül Dünya Barış Günü / *Çiğdem ERKAN (S. 13)*

- Yaşamak İstiyorum / *Gülnur DİNÇER (S.28)*

- *Erdoğan'ın Rojova'ya Saldırı Plânlarına Karşı Çıkalım! / (S.42)*

AÇIKLAMA
DAXUYANÎ

Faşist Erdoğan-Bahçeli Rejimi Kürt Halkına Karşı Sivil Darbe Yaptı!

Diyarbakır, Mardin ve Van Belediyelerine kayyım atandı!

İstanbul'dan Van'a kadar halklarımızın tepkisi büyüyor!

19 Ağustos 2019'da sabaha karşı İçişleri Bakanlığı kararıyla Diyarbakır, Mardin ve Van HDP'li Büyükşehir Belediye Eş Başkanları Adnan Selçuk Mızraklı, Ahmet Türk ve Bedia Özgökçe Ertan görevlerinden alındı, yerlerine o illerin valileri kayyım olarak atandı. Daha bundan 5 ay önce 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde halkın Diyarbakır'da % 63, Mardin'de % 56 ve Van'da % 54'ünün oyuyla seçilen belediye başkanlarını hiçbir hukuki dayanağı olmayan gerekçelerle ve keyfi bir kararla görevden almak yalnız demokrasiyi ve onun kutsal dayanağı seçimleri hiçe say-

Devamı 6. sayfada

Rejîma Erdogan û Bahçeliyê faşist dijî kurdan kûditayek sivîl kirin!

Ji bo şaredariyên Diyarbekir, Mêrdîn û Wanê kayum hatine destnîşankirin!

Nerazîbûna gelên me ji Sembol heta Wanê berfireh dibe!

19. Tebax 2019 berê subê, bi biryara wezareta navxwe, hevsorokên şaredariyên Diyarbekir, Mêrdîn û Wan Adnan Selçuk Mizrakli, Ahmet Tûrk û Bedia Özgökçe Ertan ji karên xwe hatine avêtin, di ciyên wan de jî waliyên van bajaran wek kayum hatine destnîşankirin. 5 meh berî niha31 Adar 2019 ê di hilbijartinên herêmî de ji Diyarbekir %63, Mêrdîn %56 Wanê %54 bi rêjeya dengan ev hevserokene hatine hilbijartin û bêyî sedemek yasayî bête nîşandan, bi hêcetên keyfî ji kar hatine dûrxistin. Eva ne tenê reda demokrasiyê û bingeha wê ya nirxdar hilbijartinane, her

Dewama wê li rûpela 8

SİP HANGİ BOŞLUĞU DOLDURMAYA ÇALIŞIYOR?

Levent FİDAN

Türkiye sol gündemini ve belirli pozisyonlarını senelerdir işgal eden, TKP ismini önce savcıların izinleri, sonrasında onaylı patentlerle elde ettiğini düşünen SİP'in tavrıyla ilgili birçok şey yazılıp çizildi, birçok noktaya parmak basıldı. Estetik bir operasyonla TKP olmaya çalışan SİP, partinin biçimini (ismini) taklit edebilmiş gibi gözükse de, komünistliğin etik ilkeleri, partinin ideolojik birliği ve zihinsel diriliğini taklit edemediği aşikâr. (Ki taklit etme gibi bir dertleri de yoktur). SİP'in oldukça başarılı olduğu konu, yığınları partiden uzak tutmak, kandırmak, aldatmak için parti dışından gelen, likidasyon derdi olmayan, Mustafa Kemal'in kurdurttuğu sahte TKP'nin bir devamı olan sahte SİP-TKP'nin de parti politikalarını çarpıtma, yığınları kandırma, aldatma, komünist hareketten, Marksizm-Leninizm'den uzak tutma ve gençleri Kemalizm'in kuyruğuna katma gibi görevleriyle imha politikasının 21. YY Şubesi rolü oynamaktır. SİP'in doldurmaya çalıştığı boşluklardan biri tam da bu noktada ortaya çıkıyor. Dün Suphi'ye karşı Mustafa Kemal bunu yaptı, sahte bir TKP kurdu. Bugün bize karşı devlet bunu SİP'e yaptırıyor. Sovyetler varken bunu yapamıyordu, çünkü tutmazdı, tehlikeliydi. Şimdi Sovyetler yok ve TKP dağınık, devlet bu "boşluktan" yararlandı ve sahte SİP-TKP'yi kurdurttu.

1980 darbesinden sonra üzerinden buldozerle geçilmiş bir sol, sınıf siyasetine, onun devamcısı ve taşıyıcısı olan sendikalara her zamankinden fazla muhtaçtı. Bu noktada ayağa kalkma ve silkinme girişimi, Gümüldür ve benzeri girişimlerle, Türkiye soluna sirayet etmiş Popülizm ve Kariyerizm hastalığı tarafından boğuldu. Olayların ve durumların özünü analiz etmeden, özeleştiri yapmadan, Marksizm-Leninizm temelinde ideolojik bir bütünlük ve berraklık içerisinde birleşmeden, sapmalardan arınmadan, kısacası nitelik olmadan niceliğin içi boş bir heyecandan başka hiçbir şey ifade etmediğini, salt bir araya gelmekle ve sayı arttırmakla vs. güçlü olunamayacağını, TKP'nin ayağa kalkmayacağını Türkiye komünist ve emek hareketi acı bir şekilde tecrübe etti.

Mustafa Kemal'in başlattığı sahte TKP, SİP ile yaşıyor!

Onun en acı tecrübesi, bütün eleştirilere ve saldırılara rağmen ateşler içerisinde yoğrulmuş, onun en nitelikli ve olgun sınıf partisi TKP'nin likide edilmesini fırsat bilen ve yığınları aldatmak için 'zamanlama yaparak' bir gecede ismini Cumhuriyet Başsavcısı Kanadoğlu öncülüğünde, TİP'den atılan Sovyet düşmanı, geçmişte TKP'ye küfürleriyle nam yapmış SİP'in TKP'ye devşirilmesidir. Mustafa Kemal gibi SİP şürekası da TKP dışındandır. Yığınların hala kafaları karışıktır. TKP'nin ideolojisi, politik hattıyla taban tabana zıt bu hareket yığınlarla, sınıfın partisi arasına çekilmiş bir hattır, tam da Mustafa Kemal'in başlattığı harekete hizmet etmektedir.

SİP, "TKP'nin kitleselleşmesi" adına yaptıklarını düşünmekte beis görmüyorlar. Buna kendilerini ne oranda ikna ettikleri ise oldukça tartışmalıdır. TKP'nin kitleselleşmesi gibi boş bir argümanın arkasına neredeyse 20 yıl boyunca sığınarak gençleri kültür ve kongre merkezlerine, köşe yazılarına sıkıştırıp üstüne kariyeristlikleri yüzünden ikiye üçe bölünerek bir arpa boyu yol alamamakla asli görevlerinin ne olduğunu kanıtlamış oluyorlar.

Yığınları, gençleri sınıftan, onun ideolojisi Marksizm-Leninizm'den, toplumsal olaylardan uzak tutarak, Kemalizm'in peşine takarak, Kürt düşmanlığını kendilerine logo yaparak, iktidarın yedek güçleri haline getiren SİP, yangın yerine dönmüş ülkenin ne bugününe ne yarınına cevap vermek istememeleriyle 'dokunulmazlıklarını' koruyorlar. Bunun nasıl bir tür 'kitleselleşme' olduğunu toplum apaçık görmektedir. Türkiye'de sınıf partisi ve öncü parti yoksunluğu, onun ismini alarak ve taklit ederek değil, komünist kadrolarla, berrak bir zihinle öncü kadrolar yetiştirilerek giderilir. Aksi laf-ı güzâhtır.

SİP'in kitleler üzerinde yarattığı çarpık algılar

SİP'in kitleler üzerinde, özellikle gençler üzerinde yarattığı çarpık algılardan da bahsetmekte fayda var. TKP tarihini okuyan, bilen herkes görecektir ki, TKP içerisinde 2 kol vardır. Bunlardan birincisi Mustafa Suphi ve yoldaşlarının temsil ettiği, militan devrimci ve Bolşevik gelenek, ikincisi ise Şefik Hüsnü ve Aydınlık çevresinin temsil ettiği küçük burjuva aydınlanmacı gelenektir. Bu iki kol arasındaki çekişmeyi ve mücadeleyi anlamak ve SİP ile karıştırmamak gerekir. Şefik Hüsnü küçük burjuva devrimciliği ile önderlerini katleden Kemalizm'le arasına bir sınır çekmek bir yana partiye Kemalist aydınları doldurarak, Kemalist rejimin karakterini anlamamış, Kürt isyanları konusundaki yanılgılarıyla Komintern'i de yanıltarak, Kürt Meselesinde zig-zaglı bir politika izlenmesine neden olmuş, bu hatanın bugüne değin özeleştirisini ertelemiştir. Oysa komünistlerle Kürt Meselesi arasındaki diyalektik bağı iktidar daha kolay çözümleyip her Kürt isyanında, katliamında komünistlere de saldırılmış, katliamlardan geçirmiştir.

Önderlerinin Suphilerin katledilmesi ve Anadolu'daki sosyalizmin boğulmasının devamında bile burjuva hükümetine karşı sergilediği 'güveni' iyi niyetle açıklamak saflıktır. Şefik Hüsnü, hayatı zorluklarla geçmiş olmasına rağmen bu teslimiyetçi çizgisinden sapmamıştır. Komünistlere ve işçi sınıfına saldırısıyla sınıfsal tavrını bas bas bağırarak belli eden Ankara hükümetine karşı duyulan güveni 'ilericilik' ve 'gericilik' adı altında, bir egemen seçme usulüyle aklamıştır. Öyle ki, daha da ileri gitmiş, Suphilerin katledilişinin 4. yılında yaptığı bir konuşmada onları ihtiyatsızlıkla suçlamış, onları sorumlu bulmuştur.

SİP ise Mustafa Kemal'in yolunu izlemektedir. 10 Eylül1920'de Ekim Devrimi'nin içinde doğan TKP Bakû'da Mustafa Suphi öncülüğünde Komintern'in desteğiyle kurulmuştur. İktidarına ortak istemeyen, Kurtuluş Savaşı'nda komünistlerin maddi, manevi etkin gücünden korkan ve ülkenin kaderini elinde tutan İngilizlere yaltaklanarak önce sahte bir TKP kurdurtarak, Anadolu'da komünistlere ve Doğu'da doğan güneşe umut besleyen halkı yanıltmak, sonra da İngi-

lizlerin gözüne girmek istemiştir. Suphi ve 14 yoldaşımızı katletmesi Kemal'in iktidarının bugününün habercisi olmuştur.

Nasıl Mustafa Kemal ve arkadaşları yığınları ve Sovyetleri kandırmak, aldatmak için utanmadan kızıllara bürünüp Moskova'nın yolunu tuttuysalar da planları tutmamıştır. SİP'liler de, "Sosyalizm Cumhuriyet'e çok yakışacak" isimli bir buluşma düzenleyerek Mustafa Kemal ve Mustafa Suphi'nin fotoğraflarını yan yana asmışlar ve bundan hiçbir utanç duymamışlardır. SİP, 'milli bayramları' kaçırmamak konusunda büyük bir özen gösterirken, Ermeniler, Kürtler ve ezilenler konusunda, Cumhuriyet tarihindeki katliamlar ve asimilasyon politikası konusunda sesini çıkarmamakta, usulca sessizliğe bürünmektedir. Bu strateji elbette tesadüf değildir. Bu tarz bir stratejiyle batıda yaşayan, milli müfredat ve değerlerle büyütülmüş, kısacası 'batılı' kitleye göz kırpılmakta, bu kitleyle bir çevre oluşturularak boş bir kalabalık oluşturulmaktadır. Bu kalabalığın sonucu ise kendilerini siyasette bir söz sahibiymiş gibi göstermektedirler. Bu kitleleri çevrede tutmanın birinci yolu 'bizim Mustafa Kemal ile bir derdimiz yok' mesajı vermek, ikinci yolu ise, elbette, Kürt hareketi düşmanlığıdır. Kemalizm'deki ilericiliği müthiş bir keskinlikle saptayan SİP, ne tesadüfse, Kürt hareketinin tabanındaki dinamiği bir türlü saptayamamaktadır. SİP, 'beyaz' bir komünist parti yaratma rehberi gibi hareket etmekte, batıda yaşayan halka 'biz kriminal değiliz' mesajı vererek, güvenli bir alanda komünistlik vadetmektedir. Devletin bu tip komünizmle (Mustafa Kemal'i anan, Türk bayrağı taşıyan) hiçbir zaman derdi olmamıştır.

SİP, bu tavrını basitçe 'Cumhuriyetçiliğe' ve ilericiliğe atıf yaparak kamufle ediyor, kısacası şark kurnazlığı yapıyor. Kemal Okuyan, 10 Kasım arifesinde yazdığı bir yazıda şu ifadeleri kullanıyor: " *1919'da Anadolu'da kişilerin, liderlerin önemini azaltacak yaygınlıkta bir halk hareketi yoktu. Birinci Dünya Savaşı yoksul köylü yığınlarını fazlasıyla yormuş, hırpalamıştı. Galip devletlere karşı kıt kaynaklarla sürdürülecek bir silahlı mücadeleye halkın ikna edilmesi için kararlılık gösteren birileri gerekiyordu.*" Bu düpedüz bir çarpıtmadır. Herhalde Mustafa Kemal'in kendisi bile 1919 yılında böyle bir ifade kullanamazdı. Okuyan'ın Yeşil Ordu'dan, çetelerden haberi yok mu? Okuyan halkın kendi iradesini yerelden kurma gücüne değil (hali hazırda da mücadele sürüyordu) 'güçlü liderliğe' karşı büyük bir güven besliyor. Devam ediyor: " *İster sağdan bakın ister soldan, ister tepeden, ister aşağıdan, gerçek ortadadır. Mustafa Kemal olmasaydı, Anadolu'daki mücadele bu kararlılıktan mahrum kalır, başarısız olurdu.* "

İster sağdan bakalım ister soldan, bu ifadelerin tarih bilen bir 'komünist' için bilinçli kullanımı, manipülasyondan başka bir şey olamaz. Anadolu mücadelesi yetim değildi. Eğer Okuyan'ın 'kararlılıktan' kastı, mücadeleye destek veren komünistlerin katledilmesi ve düzenli orduyla mücadelenin ideolojik dürtüyle 'terbiye edilmesi' ise, bunu daha açık belirtmesinde fayda var. Yazı biterken de şöyle bir ifade kullanıyor: " *1920'de partimiz Türkiye Komünist Fırkası bu etkiye ve olanaklara sahip değildi. Yerel direniş odaklarının, Çerkes kardeşlerin, Ankara'da Meclis'in solcularının omuzları da bu tarihsel sorumluluğu kaldıramazdı.*" Okuyan burada „Partimiz Türkiye Komünist Fırkası' diyerek kendisinin Mustafa Kemal'in değil Mustafa Suphi'nin kurduğu Komünist Fırkası'nın devamı gibi göstermeye kalkarak tam bir sahtekârlık yapmakta, Mustafa Kemal'in boğduğu Anadolu'daki halk direnişine „bu tarihsel sorumluluğu kaldıramaz“ diye hakaret etmeye yeltenmektedir. Yunanlıların Ankara'ya yürüyüşünü ilk durduranların komünist alaylar ve

Çerkes Ethem birlikleri olduğunu Okuyan çok iyi bilir. Tarihi çarpıtanlar birgün çarpılacaklardır.

Sadece ilericilik ve gericilikten bahsetmek sınıf siyaseti değildir!

Okuyan, Osmanlı subaylarından önce başlayan, savaşta çok kritik bir rol alan bir direniş hareketinde (Çerkes kardeşlerinde) bu iradeyi görmüyor. Okuyan, önderi bizzat Bolşevik devriminde rol almış militan " fırkasında" bu sorumluluğu alacak yetiyi görmüyor ama aynı Okuyan, bütün bunlarda görmediği iradeyi Mustafa Kemal'de görüyor. Yaptığı bir konuşmada devam ediyor: " Onlar Abdülhamid'i, Vahdettin'i alsınlar göğüslerinde taşısınlar, biz Mustafa Kemal'i alalım. Onlar Said-i Nursi'yi taşısınlar göğüslerinde, biz Mustafa Suphi'yi taşıyalım… " Mustafa Suphi'yi katleden Mustafa Kemal'in resimleri taşımaları ve her ikisini barıştırmaları ise sahtekarlıklarının göstergesidir. Bir Marksist-Leninist asla iki düşman sınıfı barıştırmaz. Türkiye siyasi tarihini, güncel siyaseti ilericilik ve gericilik üzerinden okuduğunu iddia ederek bu tarz kalıpların arkasına saklanan SİP, kafa karışıklığı yaratma konusunda oldukça başarılı. Bu kitleselleşme ve 'ilerici Kemalistleri' çekme adına başvurulan şark kurnazlığı gün geçtikçe boyutlarını arttırıyor. Birikim dergisi gibi ezbere cumhuriyet düşmanlığı yapanların da bunlara yardım simidi oldu, bir kör dövüşünü tetikledi. Türkiye siyasi tarihindeki figürleri bir çocuk oyunundan önce yapılan 'aldım-verdim' gibi sığca yorumlara indirgemek sınıf siyaseti değildir. Sadece ilericilik ve gericilikten bahsetmek sınıf siyaseti değildir. Bu şahıslar, Mustafa Kemal'in birinci mecliste, gericilerin gözü önünde Suphi ve yoldaşlarına 'serseri' dediğini bilmiyorlar mı? Suphilerin katliamında kilit rol oynayan Kazım Karabekir aydınlanmacı değerleri temsil eden bir şahıs mıdır? İşte SİP, söyledikleri söylemedikleriyle bu boşluğu doldurmaktadır. Sınıf siyaseti adı altında Kürt siyasi hareketi başta olmak üzere kendi dışındaki herkese 'düzen siyaseti yürütüyorsunuz' adı altında parmak sallayan SİP, Suphi'nin fotoğrafının yanına Mustafa Kemal'in fotoğrafını Türk bayrağı ile birlikte servis ederek düzen komünistliğine giriş dersi verdiğini unutuyor olsa gerek. Lenin'in ve parti tarihinin arkasına sığınanlar, Leninizm'in temel ilkeleri olan Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı ve öncülük iddiasıyla köşe yazılarından Leninizm öğretme konusunda da geri kalmamakta, bundan, yani düzen siyasetinin aparatı olmaktan herhangi bir rahatsızlık duymamaktalar.

Sınıfın kurtuluşu, ona dışarıdan akıl vermeye kalkanlarla değil, sınıf içinden yetişecek öz militan kadroların mücadelesiyle gerçekleşecektir.

Türkiye'nin sol siyasete olan ihtiyacı, bugün belki her zamankinden fazladır. Bugün demokratik cephelerle ittifaklar yapılması, ilericiliğin öne çıkarılması kadar normal bir durum yoktur. Aşikâr olan bir durum daha varsa, o da bu sol siyasetin sınıf siyaseti odaklı olmasıdır. Türkiye sınıf partisini mumla arıyor. Güncelliği yorumlamaktan yoksun, cumhuriyetçilik adına Kemalizm'in batağına saplanmış olanlar, 'onlar mı bunlar mı' ikiliğinden başka bir siyaset yürütemeyenler Türkiye işçi sınıfına önderlik edemezler. Ayrışmalarda birbirlerine delirmişçesine saldıranlar, olgunluktan yoksun olanlar, yıllarca taklitlere sığınarak sınıf siyasetini güçlendiremeyenler Türkiye işçi sınıfıyla birlikte yürüyemezler. Sınıfla birlikte siyaset yürütemeyenler, sınıfın şairi, Bilen'in yoldaşı Nazım'ın ismini kullanamazlar. Marksizm, aydınlanmanın basit bir ifadesi değildir. Cumhuriyet bahsinde öncelikli sorusu 'kimin cumhuriyeti' olacaktır. Türkiye işçi sınıfının kurtuluşu, ne Kemalizm'in sınıfın sendikal ve siyasi örgütlenmesini tutuklamalarla ve kat-

liamlarla dumura uğratmış cumhuriyetinde, ne de neoliberal İslamcıların cumhuriyetindedir. Türkiye öncelikle ileri bir demokratik cumhuriyete ihtiyaç duymaktadır. Bu cumhuriyet, Kürtlerin ve azınlıkların iradesini görmezden gelerek, Kürt hareketini öteleyerek, mevcut olanın mirası üzerine kurulamaz. Sınıfın kurtuluşu, ona dışarıdan akıl vermeye, 'öncülük' etmeye çalışanların gayretiyle değil, bizzat sınıf içerisinden yetişecek öz militan kadroların mücadelesiyle gerçekleşecektir. Türkiye işçi sınıfının bağımsız politikası ancak ve ancak böyle mümkün olabilir. Bunun yegâne yolu, Kemalizm'e eklemlenmiş, bozuk plak gibi aynı melodiyi veren sahte sınıf partilerini iyi anlayıp bu tecrübelerden ders çıkarmak, ideolojik ve tarihi manipülasyonları ifşa etmek, bunlardan arınmak ve gerçek sınıf partisini ayağa kaldırmakla mümkündür

Bu sadece bir temenni değil, komünistlerin ve sınıfın önündeki en acil ihtiyaçtır.

1. Sayfadan Devam

mak değil, halklarımızın tecelli etmiş özgür iradesine karşı girişilen sivil bir darbedir. Bu darbe en başta Kürt halkına karşı yapılan siyasi bir darbedir, onun özgür iradesinin gasp edilmesidir. Ama bu darbe tüm halklarımızı hedef almaktadır, zaten kısıtlı olan demokrasinin tamamen rafa kaldırılabileceğinin habercisidir. Partimiz belediye başkanlarının görevden alınmasını şiddetle protesto eder ve Kürt, Türk, Laz, Çerkez, Boşnak, Arnavut, Müslüman, Hıristiyan halklarımızın tüm demokratik güçlerini, işçi ve emekçilerini, gençlerini ve kadınlarını Erdoğan'ın sivil darbesine karşı mücadeleye çağırır.

Bu üç büyükşehir belediye başkanları hakkında görevden alma gerekçenin ne kadar zorlama ve uydurma olduğu İçişleri Bakanlığı'nın kararında açıkça görülmektedir. Kararda gerekçe olarak "terör örgütlerine destek verdikleri yönünde tespit ve deliller bulunduğu" nedeniyle haklarında açılan "adli/idari soruşturma/kovuşturmaların selameti" gösterilmektedir. Bu ise idarenin kararıyla zorlama suç yaratmaktır. Bu üç belediye başkanları hakkında mahkemelerce hükme bağlanmış bir tek suç olayı, ceza yoktur. Böyle bir durum olsaydı hem İçişleri Bakanlığı hem de YSK bunların 31 Mart'ta adaylıklarını anında hemen red ederdi. Bunlar yasalara uygun olarak seçilmiş ve mazbataları onaylanmış belediye başkanlarıdır. Oysa bu seçilmiş belediye başkanları yerine atanan kayyım başkanlarının ise geçmişteki kayyımlıkları sırasında belediyeleri usulsüz ve kanunsuz harcamalarıyla borca sokarak işledikleri sayısız suçları bulunmaktadır. Hele bunlardan biri olan ve Ahmet Türk'ün yerine gelen Mardin Valisi Mustafa Yaman 2009'da Tunceli valisi iken işlediği yolsuzluktan dolayı kesinleşmiş 7 ay 15 güm hapis ve kamu görevinden men cezası vardır. Yine bu vali geçen dönem kayyım iken Mardin belediyesini 1 milyar TL'nin üzerinde borçlandırmaktan, AKP'li milletvekilleri, bakanları ve yöneticileri için belediye bütçesinden "yemek bedeli" olarak 1 milyon 436 bin 345 TL kuruyemiş ve kahve alımı için 164 bin 550 TL ödemekten sabıkalı bir kişidir. Bunlar bu

atamalarla AKP'nin bu belediyeleri arpalık gibi kullanmaya devam edeceğinin birer delilidir.

Bu sivil darbenin tetikçisi saraydaki Erdoğan'dır. Erdoğan daha başından beri hem 31 Mart'ta tüm Türkiye çapında aldığı yenilginin hem de 23 Haziranda İstanbul'da yediği hezimetin acısını Kürtlerden çıkartmaya azmetmiştir. Ona seçimleri kaybettiren; HDP'nin ve Kürtlerin Türkiye'nin doğusunda, Kürdistan'da belediyeleri kayyımlardan geri alma ve Türkiye'nin batısında özellikle büyük şehirlerde AKP-MHP faşist ittifakına belediyeleri kaybettirme politikasıydı. Bu politika seçimlerden başarıyla çıktı ve Türkiye'de Kürtlerle ittifak yapılmadan seçim kazanılamayacağını ve iktidar olunamayacağını, demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilemeyeceğini gösterdi. Seçim sonrası Erdoğan büyük bir hiddetle Kürtlere saldırıya geçti. Kürt sorununun müzakere yoluyla barışçıl ve demokratik çözümü yerine bir kez daha şiddet yolunu seçti. Hakurk'da "pençe" operasyonunu genişletti, Fırat'ın doğusuna, Rojova'ya saldırmak, Kürtlerin diğer halklarla birlikte kazandıkları siyasi statüyü, orada oluşan demokratik yapıyı yıkmak için harekete geçti. Rojova sınırına asker yığmaya, PYD, YPG'yi, SDG'yi tehdit etmeye başladı. 30-40 km Rojova'nın içine gireceğini ve orada bir "güvenli bölge" oluştucağını açıkladı. Bu Kürtlerle açıkça savaş demekti. Bu savaş ise SDG'nin Suriye'nin güney doğusunda DAİŞ'e karşı savaşını zayıflatacaktı. Bu da başta ABD olmak üzere müttefiklerin işini, DAİŞ'le mücadelesini zorlaştıracaktı. Bunun üzerine ABD Erdoğan'a *„dur"* dedi. *„Kürtlere, YPG'ye, SDG'ye saldıramazsın, YPG ve SDG benim DAİŞ'le mücadelede müttefikimdir, Rojova'ya giremezsin"* dedi. Artık Rojova'ya saldırmak demek ABD ile savaşmak demekti. Bunu da Erdoğan göze alamadı, alamazdı da.

Ne Irak'ta ne de Suriye'de Kürtlere karşı saldırıda bir başarı elde edemeyeceğini ve Fırat'ın doğusunda Rojova'da Kürtlerin diğer halklarla birlikte oluşturduğu demokratik yapıyı boğamayacağını görünce, tekrar daha yoğun olarak Türkiye'deki Kürtlere saldırıya geçti. Diyarbakır, Mardin ve Van büyükşehir belediye başkanlarını görevden alma bu saldırının ilk adımıdır. Bunun arkası gelecektir ve saldırılar daha yoğun bir şekilde tüm Türkiye demokratik güçlerine yönelecektir. Hatta Batıda bile kayyım atama yoluna gidilecektir.

Darbe denince hep askeri darbeler akla gelir. Türkiye'de askeri darbeler dönemi tam kapanmamıştır. Ama Erdoğan'la birlikte sivil darbeler dönemi açılmıştır. İlk sivil darbe 15 Temmuz'un arkasından 20 Temmuz 2016'da ilan edilen OHAL'le gerçekleşmiştir. İkinci sivil darbe şimdi 19 Ağustos 2019'da gerçekleştirilen Diyarbakır, Mardin ve Van belediye başkanlarını görevden alma olayıdır. Bu Erdoğan'ın OHAL gibi yeni faşizan uygulamalara geçeceğinin habercisidir.

Erdoğan'ın bu darbeci girişimlerini önlemek mümkündür. Bunun için tüm demokratik güçlerin bir ittifak içinde birlikte hareketleri gerekmektedir. Bu ittifakın ilk temelleri 31 Mart ve 23 Haziran yerel seçimlerinde CHP, HDP, İYİ Parti seçmenlerinin, AKP'de Erdoğan muhaliflerinin ortak eylemleriyle, AKP-MHP Cumhur ittifakına indirilen yenilgilerle atıldı. Şimdi bu ittifakı daha da derinleştirerek, AKP-MHP iktidarının hem doğuda Kürdistan'da hem de Batıda metropollerde yapacağı saldırılara hep birlikte ortak eylemler yaparak yanıt vermeliyiz. Daha şimdiden polisin saldırılarına rağmen İstanbul'dan Van'a kadar protestolar başladı. Artık zaman susmak değil harekete geçmek, meydanlara çıkmak, toplantılar yapmak zamanıdır. Geçmişte olduğu gibi, olaylar bizden uzak doğuda Kürdistan'da oluyor diye susmayalım. "Terörle" mücadele kisvesi altında Kürtlere yapılan saldırılara gözümüzü kapamayalım. Bu Erdoğan'ın işine yarar ve Kürtlere uygula-

nan devlet terörü kat kat fazlasıyla batıda Türklere geri döner. Onun için Kürtlerin mücadelesi Türklerin, Türklerin mücadelesi de Kürtlerindir. Bu nedenle hep birlikte:

Kayyımlara karşı çıkalım ve protesto edelim!

Erdoğan'ın sivil darbelerine olanak vermeyelim!

Erdoğan'ın Fırat'ın doğusuna girmesine, Rojova'yı işgal planına karşı çıkalım!

Meydanlarda eylemlerde Türk, Kürt ve diğer halkların demokratik ittifakını, işçi ve emekçilerin birliğini oluşturalım, Türkiye'yi demokratikleştirelim!

Erdoğan'a geçit vermeyelim!

19.08.2019 **TKP 1920**
www.tkp-online.com

Berdevama rûpela 1

we kudîtayek sivîl e dijî îrada azad ya gelan e. Bi seretayî eve kudîtayek siyasîye ku, dijî gelê kurd hatiye pêkanîn û xesp kirina îradeya wan ya azad e. Lê ev kudîtaye dijî hemû gelên me hatiye kirin. Ev diyardeya bi giştî, ji navbirina demokrasiyê ye ku, demokrasiyek gelek bi sinor vê gavê heye. Partiya me ji kar avêtina serokên şaredariyan bi tundî rûreş dike, em bangî hemû hêzên demokratîk, karker û kedkar, ciwanan û jinên gelên Kurd, Tirk, Laz, Çerkez, Boşnak, Arnavut, Musilman, Mesihî dikin ku dijî kudîta Erdogan ya sivîl bitekoşin.

Gelek bi aşkerayî diyare ku biryara Wezareta Navxwe ya Tirkîyê derbarê van her 3 şaredaran de çend pêvoke û bê bingehe. Di biryarê de wek sedem "delîl hene û hatiye tesbîtkirin ku vana alîkarî dana rêxistina terorê" û her we ji bo ewlehiya darizandina dadî/îdrî li ser wan hatî vekirin ev biryare hatiye girtin. Eve tê wê wateyê ku bi rêyên îdarî û bi zorê afirandina tawanan e. Di derbarê van her 3 hevserokan de, li tu dadgehande tu tawan tu ceza li ser vana nehatîne dayîn. Eger rewşek wehe heba dê Wezareta Navxwe û YSK ê di hilbijartinên 31 Adarê de berendamiyên wan bi cî de red kiriba. Ev serok şaredarana bi gor yasayan hatine hilbijartin û mazbatên wan hatina pejirandin. Ev serok şaredariyên wek kayum hatî destnîşan kirî di demên pêş de gelek karên wan yên bêqanûnî hatîne aşkera kirin, evana şaredarî êxistine bin deynên neqanûnî xerceke bê rêbaz û tawanên bê hejmar kirine. Ji vana ewê ku ciyê Ahmet Türk de wek kayum hatî destnîşan kirî waliyê Mêrdînê Mustafa Yaman di sala 2009 de ku waliyê Dêrsimê bû, li ser karên wî yên bê qanûnî û bê rêbaz 7 meh û 15 rojan bi cezayê zîndanê hatiye mehkûm kirin û ji karên giştî (kamu) hatiye men kirin. Her we ev waliye di dema berî niha ku li Mêrdînê kayum bu, şaredariya Mêrdîne ji 1 milyaran zêdetir TL. xistiye bin deynan. Ji bo wezîr, wekîl û rêvebirên AKP ê û ji butça şaredariyê 1 milyon 436 hezar û 345 TL. Ji bo xwarinê û 164 hezar 550 TL. ji bo qahwe û çerez xerc kirine. AKP bi van kayuman ve dixwaze şaredariyan wek cihûrê ceh ji bo xwe bikarbîne.

Tetikçiyê vê kudîtayê Er-

doganê ku, li sarayê de rûniştiye. Erdogan her di seretayî de biryar daye ku, tola hilbijartinên 31 Adarê ku li sertanserê Tirkiyê hatine kirin û tola hezîmeta li ser wî de hatî di 23 Xizîranê li Sembole ji kurdan bistîne. Siyaseta Erdogan hilbijartin bi wî dane wunda kirin; HDP ê û kurdan li rojhilata Tirkiyê, li Kurdistanê şaredarî ji kayuman standin, li rojavayê Tirkiyê teybeten li bajarên mezin şaredarî ji destên hevpeymana faşîst ya AKP-MHP ê hate derxistin. Ev siyasete di hilbijartinan de bi giramî serket. Diyare ku eger li Tirkiyê li gel kurdan hevahengiyek neyê kirin, di hilbijartinan de serkevtin nabe, rêya eveberiyê venabe, mafên demokratîk û azadane nayêne bi dest xistin. Paş hilbijartinan Erdogan bi kerb û hêrseke mezin ajote ser kurdan. Lecatê çareseriya pirsgirêka kurd bi rêbazên aştiyane û demokratîk, carek din dest bi zor û zordariyê kir. Li Xakurkê operasyona "pençe" berfireh kir. Ji bo êrişkirina li ser rojhilatê Firatê, Rojava ku, kurdan li gel gelên din statuyek siyasî pêk anîne, li wê derê rêveberiyek demokratik damezrandine, ji bo têk birina vê dest bi tevgerê kir. Leşker cemandine ser sinorê Rojava, gef li PYD, YPG, SDG yê kirin. Di got ew dê 30-40 km. bikeve nav Rojava û dê li wêderê "herêmek ewle" avadan bike. Eva tê wê wateyê ku şereke vekirî dijî Kurdan destpêdike. Vî şerî dê şerê SDG ê li rojhilata başurê Sûriyê dijî DAIŞ ê qels kiriba. Ev rewşe kêrî karê Emrika û hevpeymanên wê nedihat, şerê wan yê dijî DAIŞ ê dê qels biba. Li ser vê Emrika gote Erdogan raweste. Tu nikarî êrişî kurdan,YPG û SDG ê bikî. YPG û SDG hevpeymanên min yên tekoşîna dijî DAIŞ ê ne. Tu nokarî bikevî Rojava. Li ser wê ketina nav Rojava tê wateya ku şerê dijî Emrikayê. Eva jî ji bejna Erdogan zêdetir bû û pêve nedihat.

Erdoganê ku ji bo wî ayan bû, di şerê Iraq û Sûriyê de li dijî Kurdan çi serkevtin bi dest neanîn, di rojhilatê Firatê, li Rojava nekarî wê rêveberiya demokratik ku Kurdan li gel, gelên din pêk anîne têk bibe, dubare bi şêweke hovtir erişên xwe ber bi Kurdên tirkiyê ve berfireh kir. Serok şaredarên Diyarbekir, Mêrdînû Wanê ji kar dûrxistin, pêngava yekemîn ya vê êrişê ye. Dê berdewamiya vê bêt, êriş bi şêweke hovtir dê li ser hemû hêzên demokratîk yên Tirkiyê bêne araste kirin. Bê guman li rojavayê Tirkiyê jî mijara kayuman dê bête rojevê.

Wekî behsê kudîtayan tê kirin her tim kudîyan eskerî tê hizra mirovan. Li Tirkiyê serdema kudîtayên eskerî hêja nehatiye girtin. Lê li gel Erdogan serdema kudîtayên sivîl destpêkiriye. Kudîtaya pêşîn ya sivîl di paş 15 tîrmehê di 20 Tîrmehê 2016 de bi RA (rewşa awerte) ve destpêkir. Kudîta sivîl ya duwemin niha di 19 Tebax 2019 ji kar dûr xistina serok şaredariyên Diyarbekir, Mêrdîn û Wanê ve hat encam dan. Eva jî nîşana hindê ye ku wek RA Erdogan dê hewlên xwe yên faşîzane berdewam bike.

Mecal heye ku ev hewlên Erdogan yên kudîtagerî bêne rawestandin. Ji bo vê jî pêwîste hemû hêzên demokratîk di hevpeymaniyekê de bi hevra tevbigerin. Bingehê vê hevpeymaniyê cara pêşîn di hilbijartinên 31 Adar û 23 Xizîranê de, dengdêrên CHP, HDP, IYI partî li gel dijberên dijî Erdogan di nav AKP de bi tevgerek hevbeş, hilbijartin bi hevpeymaniya Cumhur ya AKP-MHP dane wunda kirin. Niha Jî divê ev hevpeymane bête berfireh û kûr kirin, êrişên rêveberiya AKP-MHP ê hem li rojahilatê Tirkiyê, li Kurdistanê û hem jî li rojavayê Tirkiyê li metropolan bi çalakiyên hevbeş ve bersiva wan bête dayîn. Her çend êrişên polîsan hartir jî bûne lê her niha da ji Sembolê heta Wanê protestoyan destpêkirîye. Dem dema bêdeng mayinê nîne, dem dema tevgerînê, derketina di qadan û pêkanîna civîna e. Her wekî me berê kirî, bûyer li dûrî me, li rojhilat, li Kurdistanê diqewimîn, ji bo wê bêdeng nemînîn. Di bin kîsvê tekoşîna dijî "terorê" em çavên xwe bi êrişên li Kurdan re têne kirin negirin. Eva kêrî karê Erdogan têt, ew êrişên li ser Kurdan li Kurdistanê têne encamdan dê bi pilên gelek

mezintir ber bi tirkan ve bizivirin. Ji bo wê jî tekoşîna Kurdan ya Tirkane û tekoşîna Tirkan jî ya Kurdan e. ji bo wê jî em hemû bi hevra:

Em dijî kayuman derkevîn û wan protesto bikîn

Mecalê nedeyne kudîtayên Erdogan yên sivîl

Em dijî ketina Erdogan ya nav rojhilatê Firatê û dijî pîlanên dagirkirina rojava derkevîn.

Di qadan de, di çalakiyan de hevpeymaniya Tirkan, Kurdan û ya hemû gelên din pêkbînîn, yekitiya karger û ketkaran pêkbînîn, em Tirkiyê bikeyna welatek demokratîk.

Em rê nedeyne Erdogan!

19.08.2019
TKP 1920
www.tkp-online.com

TKP 99 YAŞINDA

Bölüm: 1

Komünist Partisi Marksçı-Leninci bir partidir. Hem kendi ülkesini, hem de dünyayı kökten değiştirme; hem kendisini, hem insanlığı sömürüden, baskıdan, zulümden, savaştan kurtarma; sömürüsüz, baskısız, demokratik, özgür, eşitlikçi, barışçıl yeni bir toplumu; Sosyalizmi yaratma gibi tarihi bir misyonu olan işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin partisidir. TKP böylesi yüksek idealler için yığınlar arasında savaşır, O'ndan öğrenir ve O'na öğretir. İşçi sınıfının ve emekçi yığınların kendi davalarına sahip çıkmalarına yardım eder, yığınları harekete geçirir ve onlara öncülük eder. TKP tarihini yaratanlar bu yüksek idealler için yığınlar içinde savaşan komünistlerdir. Partimiz daha kuruluşu aşamasında, başta Mustafa Suphiler olmak üzere bugüne kadar, işçi ve emekçilerin, halklarımızın ve insanlığın kurtuluşu olan bu yüksek idealler için verilen mücadelede sayısız militanlarını kaybetmiş, burjuvazinin barbar saldırılarını göğüslemiş, yılmadan savaşmıştır.

Komünist partilerinin tarihi hem kendi ülkeleri ve işçi sınıfı tarihi, hem de uluslararası işçi ve komünist hareketi tarihiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Bu karşılıklı etkileşim içerisinde her ülkede işçi veya komünist partileri kurulur, gelişir ve güçlenir. Uluslararası alanda da onların uluslararası örgütleri oluşur. Bu doğaldır, çünkü işçi sınıfının örgütü; komünist partileri enternasyonalisttir; işçi sınıfının en savaşkan bölüğü, öncüsü ve yol göstericisidir. İşçi sınıfı, kendi tarihi misyonunu, yani kendisini ve tüm halkları, insanlığı sömürüden ve baskıdan kurtarma, sosyalizmi ve komünizmi kurma misyonunu yerine getirirken, verdiği mücadelelerde onu yöneten ve sevk eden örgüt her ülkedeki komünist partisi ve uluslararası komünist hareketidir. Türkiye Komünist Partisi, TKP için de bu böyledir. TKP hem kendi ülkesi ve işçi sınıfının bağrından, hem de uluslararası işçi hareketinin dolaysız etkileri altında, onun bir kolu olarak doğmuş, kurulmuş ve gelişmiştir. Görevi hem Türkiye'de, hem dünyada, uzun erimde, sömürü ve baskının kalkması, sosyalist devrimin gerçekleşmesi, sınıfsız ve sömürüsüz toplum komünizme geçilmesi için mücadele etmektir. Yakın erimde, Türkiye halklarının eşitliği, özgürlüğü ve özerkliği temelinde Türkiye'nin demokratikleşmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması, demokratik bir devrim için işçi sınıfımızın ve emekçi halklarımızın mücadelesini, devrimin her aşamasında, evresinde ittifaklarını örgütlemek, yönetmek ve yönlendirmektir.

Dünyada ve Türkiye'de komünist hareketin ve partilerinin doğuşu ve kuruluşu

Dünyada komünist hareketin bilimsel temelde doğuşu, kuruluşu ve gelişmesi kolay olmamıştır. Uzun mücadeleleri gerektirmiştir ve hâlâ gerektirmektedir. Bu gelişmeler dalga dalga olmuştur. İlk dalga Batı

Avrupa'da oluşmuş; İngiltere, Fransa ve Almanya'da yükselmiştir. 19. Yüzyıl'da İngiltere ekonomik olarak en gelişkin, Almanya felsefe tartışmaların en yoğun yapıldığı, Fransa sınıf mücadelelerinin en keskin geçtiği, ütopik sosyalizmin ve devrim teorilerinin en gelişkin olduğu ülkelerdi. Marksizm'in üç ana bileşeninden biri olan Bilimsel Sosyalizmin, Bilimsel Komünizmin ana kaynağı 19. Yüzyıl Fransız Sosyalizmidir, Fransa'daki sınıf mücadeleleri ve devrimci hareketlerdir. Ütopik sosyalistler, özellikle Fransız ütopik sosyalistleri kapitalist toplumu en sert şekilde eleştiriyorlar, suçluyorlar, lanetliyorlar, ama ne kapitalist sömürüyü açıklayabiliyorlar, ne kapitalizmin gelişme yasallıklarını görebiliyorlar, ne de kapitalist sistemi yıkacak ve yeni toplumu kuracak toplumsal gücü keşfedebiliyorlardı. Marx ve Engels Fransa'daki bu sınıf mücadelelerini, ilerici görüşleri derinlemesine eleştirdiler, incelediler ve bunların tarihsel yetersizliğini, bilimsel olmadığını gösterdiler.

Marx ve Engels 1840'lı yıllarda bu sosyalist ve sol küçük burjuva akımlarla, genç Hegelciler'le mücadele içinde Bilimsel Komünizmin teorisini oluşturdular ve bilimsel olarak kapitalizmden sosyalizme geçişin zorunluluğunu, proletaryanın bu tarihsel görevi yerine getirecek sınıf olduğunu ispatladılar, sınıf mücadeleleri ve Sosyalist Devrim Teorisi'ni, işçi sınıfının strateji ve taktiğini ortaya koydular. 1848 devriminin arifesinde, Marx ve Engels devrimci demokratlıktan işçi sınıfının pozisyonunu savunan komünizme geçiş yaptılar ve Komünistler Birliği'nin oluşumunda yer aldılar. Komünistler Birliği çeşitli uluslardan komünistlerin oluşturduğu enternasyonal bir birlik, enternasyonal bir partiydi. Komünistler Birliği'nin 1847'deki II. Kongresi'nin görevlendirmesiyle Marx ve Engels Komünist Partisi Manifestosu'nu yaz-dılar. Bu Manifestoyla onlar ilk komünist partisini ve onun ilk devrimci Marksist programını yaratmış oldular. İlk komünist partisi ve programı ütopik sosyalistlere, değişik burjuva sosyalist akımlara karşı mücadele içinde oluşmuş ve doğmuştur. Manifesto'da Marx ve Engels tarihsel materyalizmi, gelişmenin öğretisi olarak diyalektiği, toplumların sınıfsal temelini açıklayan ekonomi-politiği, sınıf mücadeleleri teorisini ve yeni komünist toplumun yaratıcısı proletaryanın tarihsel devrimci rolünü büyük bir açıklıkla, bilimsel olarak ifade etmişlerdir. Manifesto güncelliğini hiçbir zaman kaybetmemiş, hem günümüzde, hem de bundan böyle gelecekte de tüm komünist partilerinin ana programı olmaya devam edecektir. Komünistler Birliği, o dönemde Avrupa'daki tüm komünistleri kapsayan enternasyonal bir komünist partisiydi ve şimdiye kadar kurulan, bundan sonra da kurulacak olan komünist partilerinin ve enternasyonallerin nüvesidir ve nüvesi olmaya devam edecektir.

1848 Devriminin yenilgisinden sonra 1850'lerin sonunda, 1860'ların başında işçi ve demokratik hareketin yeniden canlanmasıyla Marx ve Engels tekrar aktif mücadelede yer almaya başladılar. 1864 senesinde Londra'da I. Enternasyonal'i, Uluslararası İşçi Birliği'ni kurdular. Bu birlikle onlar

farklı ülkelerdeki işçi hareketlerini birleştirdiler ve proleter olmayan, Marksizm öncesi sosyalizmin farklı biçimlerini, Mazzinicileri, Proudhonculları, Bakunincileri, İngiliz Tredunioncuları, sağ Alman Lasalcıları ortak harekete çekmeye çalıştılar. Tüm bu sekter, küçük burjuva akımların teorileriyle mücadele ederek farklı ülkelerin işçi sınıflarının proleter mücadelelerinde geçerli taktikleri, sınıf mücadelesinin, devrimin stratejisini, ittifaklar ve devlet sorununda teori geliştirdiler. Marx, 1871 Paris Komünü'nün deneylerini Fransa'da Vatandaş Savaşı eserinde genelleştirdi ve Paris'teki iki aylık proletarya iktidarının, işçi sınıfına hazır burjuva devlet aparatını ele geçirip, onu kendi amaçları için harekete geçiremeyeceğini, bu devlet aparatının parçalanması gerektiğini tespit etti, ki bu tespit bugün de her ülkedeki proleter devrim için geçerlidir.

Bakunincilerin anarşist, sekter tavırları nedeniyle Marx I. Enternasyonal'in merkezini New York'a gönderdi. I. Enternasyonal tarihi rolünü tamamlamıştı. Artık işçi hareketi yeni bir aşamaya gelmişti. Oluşan ulusal devletler temelinde her ülkede işçilerin sosyalist veya sosyal-demokrat yığın partileri kurulmaya başlamıştı. Bu partiler 1889'da Paris'te II. Enternasyonal'i oluşturdular.

20.Yüzyıl'ın başında II. Enternasyonal'in içinde fikir ayrılıkları belirmeye başladı. Bu dönemde tekeller doğmuş, kapitalizmin gelişmesini belirlemeye başlamış ve bu gelişmeler sonunda kapitalizm serbest rekabet aşamasından en yüksek aşaması olan emperyalizm aşamasına girmişti. Tekelleşme ve emperyalizm değerlendirmesi II. Enternasyonal içinde büyük sorun yaratmıştır. Başta Alman Sosyaldemokrat Partisi'nden Bernstein olmak üzere II. Enternasyonal liderlerinin büyük kısmı, emperyalizm çağında Marx'ın sınıf savaşı ve devrim teorisinin, kapitalizmin devrilmesi konusundaki devrimci görüşlerinin geçersiz olduğunu savunmaya başladılar. Marx ve Engels'in devrimci görüşlerine karşı savaş açtılar, Marksizm'i genişletme ve geliştirme adına onun yerine burjuva görüşlerini koymaya, onu revize etmeye, felsefede maddeci dünya görüşü yerine yeni Kantçılığı ve Empriokritisizm'i, devrimci diyalektiğin yerine Evolutionizm'i koydular ve ekonomi politikte kapitalizmin gelişme yasallıklarını inkâr ettiler. Revizyonistlere göre tekelleşme emek sermaye çelişkisini zayıflatmakta, sınıf çelişkilerini yumuşatmaktadır. Onlara göre kapitalist sömürü düzenini devrimci yoldan ortadan kaldırmak yerine, kapitalizmi yavaş yavaş, barışçıl yoldan, reformlarla sosyalizme doğru dönüştürmek gerekir, sınıf savaşına ve proletarya diktatörlüğüne gerek yoktur. Bu dönemde revizyonizm ve oportünizm işçi sınıfı ve partileri içinde hızla yayılmaya başladı.

20.Yüzyıla girerken devrimci hareketin merkezi artık Fransa'dan Doğu'ya, Almanya'ya ve Rusya'ya kaymaya başladı. Bu dönem sınıf savaşlarının en keskin geçtiği ülke Rusya idi. II. Enternasyonal'daki revizyonizme, reformist ve oportünist akımlara karşı savaş da Rusya'dan geldi. Revisyonistlere, reformistlere, oportünistlere karşı devrimci Marksizm'i en başta savunan Rusya'da devrimci işçi hareketi Bolşevizm'in lideri Lenin oldu. Lenin, „Kapitalizm'in En Yüksek Aşaması Emperyalizm“ adlı yapıtında; emperyalizmin gelişme yasallıklarını, emperyalizmle oportünizm arasındaki ilişkileri ortaya koydu. Tekelci-devlet kapitalizminin sosyalizmin, sosyalist devrimin arifesi olduğunu gösterdi. İşçi sınıfının birliği, hegemonyası ve ittifakları konusunu, burjuva-demokratik ve sosyalist devrimin yasallıklarını işledi ve Marksizm'i zenginleştirdi. Proletaryanın tarihsel görevinin hâlâ geçerli olduğunu ispatladı ve işçi sınıfının bu tarihsel görevini yerine getirebilmesi için devrimci Marksist teoriyle donatılmış yeni türden bir partiye; bir profesyonel kadro partisine ihtiyacı olduğunu gösterdi. Böylece bu partinin teorisini, strateji ve taktiğini ortaya koydu. Lenin'in hem enternasyonal oportünizme, hem de Rusya'daki Menşe-

vikler ve SR'lerle mücadelede bu yeni tip Bolşevik partisini oluşturdu. Bu parti Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'ni gerçekleştirdi ve tüm dünyada yeni devrimci Marksizm temelinde komünist partilerinin kurulmasına ve bu partilerin birliği olan III. Enternasyonal'in oluşmasına öncülük etti.

III. Enternasyonal dünya komünist partilerinin birliği; üst, çatı örgütüydü. Ulusal komünist partileri III. Enternasyonalin birer seksiyonuydular ve Enternasyonalin yürütme ve yönetim organlarının aldığı kararlar, saptadığı politikalar, strateji ve taktik tüm komünist partileri için bağlayıcıydı. Bu kararların alınmasına ve politikaların saptanmasına da bütün komünist partileri katılır, demokratik merkeziyetçilik sonuna kadar işletilirdi. Enternasyonal'in politikasının, strateji ve taktiğinin temelinde; Ekim Devrimi'nin, Sovyet iktidarının sınıf ve demokrasi savaşlarında belirleyici önemini dünyaya yaymak, Sovyet iktidarını, Sovyet Rusya'yı emperyalizmin her türlü saldırısına karşı korumak ve savunmak yatıyordu. Artık dünyada sınıf savaşlarını belirleyen iki sistem arasındaki savaştı.

Ekim devriminin kesin zafere ulaşması dünyanın çehresini birden değiştirdi. İnsanlık, tarihinde en büyük kırılmayı yaşıyordu. Rusya'da, dünyada dolu dizgin giden sömürüyü kökten kaldıracak proletarya iktidarı kuruluyor, emperyalizme karşı taban tabana zıt yepyeni bir güç, bir işçi iktidarı, Sovyet iktidarı oluşuyordu. 1917 Ekim Devrimi'ne kadar dünyaya tek başına egemen olan emperyalizmdi. En güçlü olan İngiliz Emperyalizmi, diğer emperyalist güçlerle birlikte dünyanın ve halkların kaderini tek başına belirliyordu. Artık bu durum sona eriyordu. Dünya iki kampa bölünüyordu: Bir kampta sosyalizm, diğer kampta emperyalizm vardı. Böylece sosyalizm, emperyalizmin dünyada tek başına egemenliğini sona erdirmişti. Dünya proletaryası, emperyalizmin karşısına ona temelden karşı bir iktidar, bir devlet, bir aktör olarak ortaya çıkıyordu. Bundan böyle artık her ülkedeki ve tüm dünyadaki politik, ekonomik, sosyal gelişmeleri belirleyecek olan sosyalizmle emperyalizm, Sovyet Rusya ile emperyalist devletler bloku arasındaki sistem mücadelesiydi. Enternasyonal kapitale karşı proletaryanın enternasyonal mücadelesi gerekiyordu. III. Enternasyonal bu mücadelede komünist partilerinin politik, ideolojik, örgütsel merkeziydi; proleter mücadelenin sevk ve yönetim yeriydi. Bu TKP için de geçerliydi.

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ

Emperyalizmin Ortadoğu'da başlattığı tüm dünyaya yaymaya çalıştığı 3. Dünya Savaşına karşı çıkalım!
İNF-Anlaşmasını kaldıran ABD'nin yeni bir nükleer silahlanma yarışına hayır!
Erdoğan'ın Ortadoğu'da Kürtlere karşı açtığı savaşa, Kıran ve Pençe operasyonlarına, Fırat'ın doğusuna, Rojova'ya saldırı hazırlıklarına son!

Çiğdem ERKAN

1 Eylül dünyada savaşa karşı gelme, dünya barışını savunma günüdür. Bu insanlığın en büyük barbarlığından biri olan 2. Dünya Savaşı'ndan çıkarttığı derstir. Zira 1 Eylül 2. Dünya Savaşının başladığı gündür. Dünyada yeni bir German İmparatorluğu kurmaya kalkan Hitler faşizminin dünyayı ateşe vermeye, başta Yahudiler, komünistler olmak üzere insanlığın büyük bir kısmının insanlık dışı yöntemlerle sistematik olarak katletmeye başladığı gündür. Bu savaşta Hitler faşizmini durdurmak

için başta Sovyet halkı olmak üzere insanlık 25 milyon kurban verdi, ABD Japon militaristlerini durdurmak için Hiroşima ve Nagasaki'ye iki atom bombası attı. Bu atom bombalarıyla birlikte dünyanın çehresi değişti. İnsanlık kendini ve dünyayı mahvedecek bir silah yaratmıştı. Savaşa karşı olma, barışı savunma insanlık için ilk görev oldu, barışı savunma insanlık için var olma, yok olma sorunu haline geldi. Senede bir kez de olsa, iki dünya savaşının mezalimini unutmamak için insanların meydanlara çıkıp savaşa karşı geleceği, barışı savunacağı, savaştan kimlerin sorumlu olduğunu haykıracağı bir günün tespit edilmesi isteği yükseldi.

Çağımızda savaşın sorumlusu emperyalizmdir. Savaş kapitalizmin eşitsiz gelişmesi sonucu kapitalist ülkelerin dünyayı kendi aralarında yeniden paylaşmanın, her emperyalist ülkenin gücüne göre pay alma metodudur. Barış sosyalizmin özüdür, savaş kapitalizmin özüdür. Kendisinin ve dünyanın sonu olacağını bilse de emperyalist savaştan asla vazgeçmezler.

1Ağustos 1914 - 11 Kasım 1918 tarihleri arasında yapılan 1.Dünya Savaşı dünya tarihine ilk emperyalizmin paylaşım savaşı olarak tarihe geçmiştir, milyonlarca insanın hayatına mal olmuştur.

1 Eylül 1939'da Nazi Almanya'sının Polonya'yı işgal etmesiyle başlayan Avrupa merkezli 2. Dünya Savaşı emperyalizmin ikinci paylaşım savaşıdır. Bu savaş daha büyük bir yıkım ve tahribata mal oldu. 3. bir emperyalist dünya paylaşım savaşını kimse düşünmek bile istemiyor

Emperyalizmin bu iki savaşı arasında ve 2. Dünya savaşı sonrasında emperyalistlerin sebep olduğu sayısız yerel savaşlarda milyonlarca insan öldü.

Emperyalizmin bu "deliliğini" durduracak, onun saldırganlığını gemleyecek tek güç insanlığın, özellikle işçi ve emekçilerin savaşa karşı barış için mücadelesidir. Bunun için en azından senenin bir günü barış günü olmalıydı.

Uluslararası Barış Günü

1981'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulun açılışına denk gelen, Eylül ayının üçüncü Salı gününü, Uluslararası Barış Günü olarak ilan etti. 2001 yılında da, BM 21 Eylül'de şiddete karşı ve ateşkes günü ilan etti. Öte yandan Katolik Kilisesi, yeni yılın ilk gününü 'Barış Günü' olarak belirledi. 11 Eylül 2001'den sonra da, bu tarihle, 'terörle savaşın ve desteğin' günü olarak belirlendi.

Uluslararası savaş karşıtı hareketin ise küresel olarak savaşa karşı olan güçleri harekete geçiren bir barış günü yoktu. Ancak, 15 Şubat 2003'te, 24 saat boyunca insanlar dünyanın dört bir yanındaki sokaklarda, kuzeyden güneye ve doğudan batıya yürüyerek savaşa karşı en büyük ortak uluslararası protesto eylemini gerçekleştirilmiştir.

1 Eylül 1939, Hitler Almanya'sında Naziler bir provokasyon sahnesi yaratarak Polonya'nın kendilerine saldırdığını iddia ederek Polonya'ya saldırdığı ve Avrupa'da II. Dünya Savaşı'nın başladığı gündür.

Ancak, I. Dünya Sava-

şı'nın yıldönümü anmalarının aksine 2. Dünya Savaşı, sonuçları, bugünkü savaşlar arasındaki paralelliğe de bakıldığında her zaman 1. Eylül günü savaş karşıtı güçler hariç, AB ve çevresinde sessizlikle geçiştirilmiştir. Kilisenin de kendisine farklı bir 'Barış Günü' seçmesinin altında yatan neden de Nazilerin milyonlarca insanı katletmesi ve son ana kadar Sovyetler Birliği'nin yok olabileceği umuduyla savaşa müdahil olmaktaki sessizlik, isteksizlik ve Sovyetler Birliği'nin uzunca bir süre yalnız bırakılmasıdır.

Buna rağmen 1 Eylül'ü bir savaş karşıtlığı ve barış günü olarak anma eğilimi işçi ve emekçiler, komünistler arasında çok önceleri ortaya çıktı. Daha 1946 senesinde, 2. Dünya savaşının bitiminden bir sene sonra Almanya'nın Sovyet yönetimi bölgesinde 1 Eylül "Gençliğin Dünya Barış Günü" olarak anıldı. 1950 senesinden sonra da 1 Eylül Demokratik Alman Cumhuriyeti DDR'de "Barış Günü" veya "Dünya Barış Günü" olarak kabul edildi ve her 1 Eylülde Dünya Barışını savunan büyük toplantı ve mitingler yapılmaya başlandı.

Batı Almanya'da ise Alman Sendikalar Birliği DGB'nin girişimiyle „Asla hiç bir zaman savaş!" belgisi altında 1957 senesinden sonra 1 Eylül savaş karşıtlığı gün olarak değişik eylemlerle anılmaya başlandı. Reel sosyalizmin çökmesinden sonra 1 Eylül tüm Almanya'da, hatta dünyanın bir çok ülkesinde savaş karşıtlığı, barış günü olarak anılır oldu. İşçi ve emekçiler, barışsever güçler, devrimciler ve demokratlar 1 Eylül'ü Dünya Barış Günü olarak anıyorlar ve emperyalist güçlerin savaş hazırlıklarını ve silahlanma yarışını protesto ediyorlar.

Yeni bir dünya savaşı tehlikesi hızla artıyor

ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki, yani emperyalist sistemle sosyalist sistem arasındaki çatışma, sosyalist ülkelerin emperyalist savaşları durdurma, dünya barışını koruma çabaları yaklaşık 40 yıllık bir sürenin ardından bitince, "Soğuk Savaş'ın sonu" da gelmiş, ABD, NATO ve küresel ittifak sistemleriyle, tek bir emperyalist süper güçle "yeni dünya düzeni" kurulmuştur.

1990'lardan itibaren Balkan savaşlarıyla Yugoslavya'nın dağılması, Sovyetler Birliği'nin çözülmesiyle önce Irak'ta savaş çıkararak, çatışmaların yeni çatışmalara, savaşlar yeni savaşlara açılarak emperyalizm tek başına toprakları kanla sulamaya başladı. 2001'den beri de "terörle savaş" adı altında, sürekli genişleyen ve üç kıtadaki savaşlarla bir dünya savaşının içindeyiz. Afganistan ve Irak Asya'da, Libya ve Güney Sudan Afrika'da, Suriye ve Filistin Ortadoğu'da, Ukrayna Orta Avrupa'da vb. ana aktör olarak ABD ve müttefiklerinin rol aldığı bu savaşlar, yüzbinlerce kişinin dünya haritası üzerindeki kanlı izleriyle doludur. Milyonlarca ölü ve yaralı, kaos, yıkım ve zaman zaman denize kapılan devasa mülteci akımları bu savaşları izlemektedir.

Savaşlar, bombalamalar ve müdahaleler için hala yeni yeni bahaneler icat ediliyor, ABD, NATO ve AB'deki eski ve yeni sömürge güçleri Nazi Almanya'sından daha az kurnaz değiller, harabelere "barış", "demokrasi" ve "insan hakları" getiriyor diye övgü düzüyorlar, ölülerin kanlarının üzerine 'barış' yazıyorlar.

Dünya savaşlarının karakteri

1.Dünya Savaşı, 'klasik' emperyalist bir savaştı. Kapitalizm, tekel öncesi kapitalizmden tekelci kapitalizme -emperyalizme - kapitalizmin 'en yüksek' ve son aşamasına, tekellere ve finansal kapitalin baskın faktör olarak dünyada serbest dolaşımıyla ekonomik hayatta belirleyici olarak gelişti.

Hammaddeler, kaynaklar ve pazarlar için savaşarak ulus ötesi tekeller inşa edilirken, tüm dünya, emperyalist güçlerin birine ya da diğerine ait sömürgeci güçlere ve sömürgelere bölündü. I. Dünya Savaşı, Avrupa emperyalist güçler arasında egemenliğin yeniden dağıtılması, ikti-

darlarını güçlendirmek için çıkarılan bir paylaşım savaşıydı.

1.Dünya Savaşı acımasızlığı ve yıkımı ile, devrimci durumlara ve ayaklanmalara neden oldu; emperyalizmin bir bütün olarak zayıflaması, çürümüş kapitalizmin temellerini sarsarak, emperyalist sistemden kopan Rusya'da Ekim Devrimi ile sosyalizmin toplumsal bir sistem olarak bir sıçrama, atılım yaptığı anlamına geliyordu. II. Dünya savaşı bu kopuşun bir rövanşı olarak başladı ama Almanya mağlup oldu ve yine Avrupa süper güçleri arasında gerçekleşen emperyalist bir savaştı. Ancak Hitler Almanya'sının 22 Haziran 1941'de Sovyetler Birliği'ne en büyük yaptığı saldırıyla bugüne kadar yapılan savaşların karakterini değiştirdi.

Sovyetler Birliği ile Batı güçleri arasında bir ittifakın kurulmasına yol açarak, Nazi Almanyası'nın yenilgisine yol açan emperyalizmin zayıflamasıyla, devasa yeni sosyalist devrimlerin ve devrimlerin doğmasına neden oldu: Doğu Avrupa'da Halk Demokrasileri kuruldu. Ayrıca, bölünmüş bir Almanya'nın ve Avrupa'nın ortaya çıkması Avrupa emperyalist güçlerini zayıflatırken, Amerika Birleşik Devletleri mutlak küresel bir emperyalist güç olarak "özgür dünyanın tartışmasız lideri ve süper gücü" oldu.

'Yeni Dünya Düzeni' ve 'Teröre Karşı Savaş': Emperyalizm yeni senaryolarla sürekli saldırıda

'Soğuk Savaş' yeni bir dünya savaşına dönüşmedi - emperyalizmin demokratik ve sosyalist kamp üzerindeki baskısı, modern revizyonizmin temelini oluşturmaya yardımcı oldu. Bu 'barışçıl karşı-devrim', Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'yı revizyonist ülkelere dönüştürdü

ve 89-91 yıllarında, eski sosyalist ülkelere egemen olan, yağmalayan oligarşilere yol açan kapitalist karşı-devrimler izledi. Çin de şimdi sonucunun ne olacağı tam kestirilemeyen, ama şimdilik dizginsiz kapitalizme doğru giden kendi yolunu çizdi.

Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle sadece Almanya'da DDR'nin yutulması ve sadece eski Doğu Avrupa ülkelerinin büyük bir kısmının dahil edilmesiyle AB'nin genişlemesi biçiminde değil, yeni emperyalist ittifakların kurulmasına da yol açtı

"Soğuk Savaş" sırasında NATO kendisini, faaliyet alanı üye ülkelerin topraklarıyla sınırlı olan, Kuzey Atlantik 'Savunma İttifakı' olarak tanımladı. Sosyalist sistemin çökmesinden sonra NATO 'işlevini tamamlamış olarak' dağılmadı, bir dizi Doğu Avrupa ülkesini de katarak genişledi Rusya'yı Batıdan çember içine almış oldu ve şimdi tüm kıtaları içeren genişletilmiş küresel 'projelerle' savaşa girdi.

ABD'nin 1990'ların başında "Yeni Dünya Düzeni" diye meydan okumasından bu yana hiçbir savaş NATO'suz, doğrudan veya dolaylı olarak başka güçlerle yapılmadı. Bu aynı zamanda İsrail'in NATO üyesi olarak hareket ettiği Ortadoğu, Filistin ve İsrail için de geçerlidir. Böylece, ABD, AB ve NATO ile siyasi, askeri ve ekonomik çekirdek bir ittifak geliştirerek, sosyalist sistemin çöküşünü izleyen dönemde, küresel gündemi belirlemeye çalışan çok önemli bir jeopolitik faktör haline geldi. Dünyanın çeşitli bölgelerinde askeri ittifaklar yapılarak savaşlar organize edildi, bu ülkelerde yaşayan halklara ve tüm ra-

kiplere karşı küresel gözetimlerle, casusluk ağlarıyla tekellerin yararına ekonomik ve ticari anlaşmalar yapıldı, yapılıyor.

Jeopolitik olarak, bu ittifakın amacı, hammaddelere, enerji kaynaklarına, tarım alanlarına erişmek (Doğu Avrupa, Afrika, vb.) ve bütün bu kaynakları tekellerin pazarlarına sunmak, kontrolü sağlamaktır. Eskiden ABD, AB ve Japonya'dan oluşan emperyalist güçlere rakip Rusya, Çin, Hindistan gibi yeni kapitalist-emperyalist güçler ortaya çıkmış ve dünya zenginliklerinin paylaşımından pay almak istemektedirler. Kapitalist emperyalist güçler arasında hem tek tek hem de yeni blok oluşumları şeklinde rekabet artmaktadır. Tüm bu güçler, özellikle de Çin ve Rusya ile ABD ve AB arasında Ortadoğu, Asya, Avrupa, Afrika, Latin Amerika ve Kuzey Kutbu'ndaki etkilerini korumak ve genişletme mücadelesi kızışmaktadır. Yalnızca yerel ve bölgesel savaşları tetiklemeyen, aynı zamanda dünya savaşını tetikleyebilen emperyalist güçler arasındaki çelişki giderek daha da keskinleşiyor.

NATO ve AB, Rusya'nın etrafını askeri üslerle ve tüm Rusya sınırındaki yeni NATO ülkeleriyle Avrupa'da kuzeyden güneye bir ablukayla kapatmaya çalışıyor. Finlandiya ve İsveç gibi daha önce 'tarafsız' olan ülkeler AB üyesi olmuş ve NATO'ya daha yakınlar. Aynı şey Baltık ülkeleri, Polonya için de geçerli. Afganistan'dan Gazze'ye ve Trablus'a kadar Savaş çıkardıkları ülkelere demokrasi vaad eden Amerika Birleşik Devletleri, NATO ve AB demokrasi yerine insan hakları ihlalleri, katliamlar, kaos ve yıkım götürdüler. Eskiden laik olan ülkelerde Libya ve Irak'ta olduğu gibi, mezhepsel İslamcı rejimler iktidara geldiler.

Özellikle Suriye'de ABD ve Batı'nın koruyucu kanatları altında inşa edilen, gerici, barbar Arap rejimleri ve Türkiye tarafından desteklenen İŞID'in saldırıları ile ABD, NATO ve AB, Irak ve Suriye'de savaş çıkarmak için bir bahane buldular, ülkeye önce fırtınayla estiler sonra da kasırgaya çevirerek, ülkede yaşayan Kürt, Yezidi, Arap halklarını IŞID'e karşı canlı kalkan olarak kullandılar ve savunmada halkları kendilerine muhtaç ettiler.

2001 Terörle Mücadele projesiyle ABD ordusu ve NATO farklı kıtalarda aynı anda birçok sıcak savaşla mücadele planları geliştirdiler. Şu anda dünyanın üç kıtasında bir dünya savaşı, soygun düzeni sürüyor. Nükleer silahlar hala küresel bir imhanın nedeni olma tehlikesi taşımaktadır. Bu tehlike ABD'nin tek yanlı orta menzilli füzelerle ilgili INF Anlaşmasını iptal etmesiyle daha da büyümüştür. ABD şimdi Çin ve Rusya'yı Uzak Doğu'dan da nükleer bir füze çemberine almak, kuşatmak için harekete geçmiş bulunmaktadır. Bu yeni bir nükleer silah yarışı demektir ve dünya barışı için büyük bir tehlike taşımaktadır. Emperyalizmin savaş dayatmalarına dayanabilecek, en azından silahları emperyalistlere, kendi ülkesindeki işbirlikçilerine çevirecek tek güç, işçi sınıfı, emekçiler, halklar, kadınlar, gençlerdir.

NATO'da Türkiye: Neoliberalizm, militarizasyon ve savaşta kararlılık

ABD'nin Ortadoğu'da başlattığı 3. Dünya savaşına Türkiye başında aktif olarak girdi. O bu savaşta ABD'nin yanında 1. Dünya savaşında kaybettiği toprakların bir kısmını geri kazanmayı, güneyde Misak-ı Milli'yi gerçekleştirmeyi, bu esnada Kürt sorununu ve PKK'yı "kökten halletmeyi", acele yoldan Kürtleri asimile etmeyi, ehlileştirmeyi ve kendine bağlamayı hesapladı. Özellikle AKP iktidarı ve Erdoğan ABD'nin bu "yeni dünya düzenine" hızla adapte olmaya çalışarak, mezardan ölü kemikleriyle Osmanlı'yı çıkartarak, 'Allah Allah' nidalarıyla Suriye'ye dalarak, Kürtlere saldırarak emperyalist emellerini gerçekleştirmeye koyuldu. Şimdi 'bu yeni dünya düzeni' içinde ABD emperyalizminin Irak'ta, Suriye'de

yürüttüğü savaşla Ortadoğu'nun hammadde kaynaklarına, petrole erişiminde, diğer ülkeleri istila etme, halklara yaşamı dar etmelerinde AKP-MHP tam bir üstenci görevi gördüler, ülkeyi bir kez daha bir sıçrama tahtası haline getirdiler. İŞİD'in hamisi oldular. İslamcı çeteleri daha çok Esad'a karşı emperyalizmin çıkarları için değil, kendi Osmanlı hayallerini gerçekleştirmek için Kürtlere, PYD, YPG, PKK'ya karşı savaşta kullanmaya kalktılar, onları Musul, Kerkürk, Erbil, Kobane, Haseke, Afrin ve diğer şehirlerde Kürtlerin üzerine sürdüler. ABD Erdoğan'ın kendi başına Ortadoğu'da iş çevirmesine karşı çıktı. Bunun üzerine Erdoğan Ortadoğu'da Esad'ın yanında yer alan diğer emperyalist güç olan Rusya'yla anlaşma yoluna gitti. Rusya ile anlaşarak Azez'e, El-Bab'a ve Afrin'e girdi, Kürtlerin, YPG/SGD'nin üzerine yürüdü. Ne kadar İŞİD'ci, El-Kaide'ci İslami terörist çetesi varsa hemen hemen hepsini İdlib'de topladı. Onları Esad'a ve ABD'ye karşı koz, Kürtlere, karşı da vurucu güç olarak elinin altında tutmaktadır. Türkiye Ortadoğu'da tam bir batağın içine saplanmış durumda. Şimdilik ABD ile Rusya arasında oynayarak durumu kurtarmaya çalışmaktadır.

Erdoğan'ın ABD ile Rusya arsında oynama, Kürtlere karşı imha politikası Türkiye'de yeni değildir, Cumhuriyetin kuruluşundan beri vardır. Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte başta Kürt halkı olmak üzere tüm halklara Türkçülüğü ve Sünniliği dayatarak, inkâr ederek, yok sayarak, her başkaldırıda ezerek yola devam edilmiştir. Daha sonra almayan cezaevleriyle ülkeyi halkların bir hapishanesine çeviren iktidarı devralan Erdoğan, toplumsal bir anlaşma bile olmayan 'Anayasa'yı rafa kaldırarak, ülkeyi hile hurdayla tek adam rejimine çevirmiş, ülkenin kaderi yürüdükçe yerleri titreten, dağları ateşe veren, Kürtlere karşı düşman tutumu körükleyen, ülkeyi Ortadoğu'da kaynayan kazana atmakta hünerli bir başkanlığa dönüştürmüştür. Demokrasi silahı ile; işçi, emekçi, halklar, kadınlar, gençler kendilerini devlete karşı koruyacakları bir araçtan mahrum kalmışlardır

Birinci paylaşım savaşında dağılan Osmanlı İmparatorluğu'ndan genç Sovyet yönetiminin yardımları ve desteğiyle Cumhuriyeti kuran kadrolar ve ardılları, iki sistem savaşında her daim emperyalistlerle flört eden, sosyalist sisteme karşı konumlanmış NATO'ya girmek için askeri Kore'ye göndererek ölü canlar üzerinden pazarlıkla NATO'ya girerek Türkiye'nin geleceğini de karartmışlardır. NATO'ya tam entegrasyonla, ABD'nin ve NATO savaşlarının ve "Çağdaş, Batı değerlerinin savunucuları " oldular, II. Dünya Savaşı'nda Hitler'i alkışladılar, Nazilere yardım ettiler, savaşın bitmesiyle Almanya'ya savaş ilan ettiler. Tüm bu ittifakları içerde

Kürtleri, sol ve demokratik güçleri ezmek için kullanmışlar, ülkenin kapısını da bu ittifaklara tepe tepe kullanması için açmışlardır. Erdoğan da ülkenin kapısını onlara açtı. Ama kapıyı açarken onun hesabı Türkiye'de ve Ortadoğu'da Kürt direnişini kırmak, iktidarını sağlamlaştırmaktı. Ne var ki onun Kürtleri ezme planını ne ABD ne de Rusya kabul etti. Şimdilik bu iki emperyalist güç onu idare etmeye ve bu arada silah satmaya çalışıyorlar. Rusya S-400'leri sattı, şimdi de Su-57'leri satmak istiyor. ABD'de Türkiye silah pazarını Rusya'ya kaptırmak istemiyor, Patriot sistemini ve F-35'leri satmak, Türkiye'nin Rusya ile silah ticaretini baltalamak istiyor, NATO'yu öne sürüyor. Silahları aldığı ve ülkeyi kullandırttığı sürece ABD ve Rusya Erdoğan'ın Suriye'de kalmasına göz yummaktadırlar. Rusya onun İdlib'de kalmasına, ABD'de Fırat'ın doğusunda, Rojova'da ortak bir güvenli bölge oluşturulmasına tahammül etmektedir. Ama şimdilik! Yarın her şey başka olabilir. Bu durumda köşeye iyice sıkışmış olan Erdoğan bu kez kendi çıkarları uğruna iktidarda kalmak için İdlib'de Esad'la karşı karşıya gelebilir, Menbiç'de olduğu gibi ABD bizi oyalıyor diye Fırat'ın doğusuna Rojova'ya girme deliliğinde bulunabilir. Bir anda Türkiye kendisini Idlib'de Esad'la, Rojova'da Kürtlerle savaş içinde bulabilir, Ortadoğu savaş batağının içine sürüklenebilir. Bu savaş Türkiye için istemediği, korktuğu paramparça olması, Erdoğan'ın iktidarı için binlerce insanın ölmesi demek olacaktır.

Bu yüzden işçi sınıfı, emekçiler, halklar, kadınlar, gençler 1 Eylül Dünya Barış Gününde kapsamlı bir savaş karşıtı hareketle sokaklara, meydanlara çıkmalı, dünyada ve Ortadoğu'da barışı istemeli, Erdoğan'ın Rojova için savaş ve işgal girişimlerine karşı çıkmalıdır. Pençe ve Kıran Operasyonlarının durdurulmasını istemelidir. Kürtlere karşı yürütülen savaşın ülkeye enflasyon, halka yokluk olarak geri döndüğü gösterilmelidir.

Erdoğan'ın savaş ekonomisine, ülkenin yağmalanmasına, emperyalistlere peşkeş çekilmesine, AKP ve yandaşlarının yemlenmesine, Kürtlere ve diğer halklara yapılan zulme dur denmelidir. Tüm mücadeleleri boyunca barış ve halkların kardeşliği için savaşan başta Apo ve Demirtaş olmak üzere bütün politik tutukluların serbest bırakılmasını talep etmelidir.

Tüm halkların barış içinde eşit ve özgür yaşamını sağlayacak yeni bir Anayasa'yla yeni bir Türkiye'nin yaratılması, yaşanabilir bir gelecek kurulması acil bir görev olarak önümüze konmalıdır.

Emperyalist bloklardan

birine ya da diğerine yaslanarak savaşın önlenmesi, barışın sağlanması, ekonominin düzelmesi, ilerici ve bağımsız politikaların gerçekleştirilmesi, ülkenin yağmalanmasının önlenmesi mümkün değildir. Türkiye, çok uluslu şirketler için bir laboratuvar, ucuz emek cenneti, bir kölelik ülkesidir.

Ortadoğu'da emperyalizmin savaş oyunlarını bozacak, bölge halkını barış ve huzura kavuşturacak olan Türkiye'nin başta PKK ve PYD olmak üzere Kürtlerle hemen müzakere ve barış masasına oturması, halkların eşitlik, özgürlük ve özerkliği temelinde demokratik bir Ortadoğu'yu yaratması için bir adım atmasına bağlıdır. Türkiye'ye bu adımı attırmak Türk, Kürt ve tüm Türkiye halklarının, işçi ve emekçilerinin, kadın ve gençlerin, aydın ve sanatçıların elindedir. 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde geniş bir barış cephesi oluşturmak için hep birlikte meydanlara çıkalım.

Yurtta barış Kürtlerle anlaşarak, Ortadoğu'da ve dünyada emperyalizme karşı enternasyonal dayanışma ve işçilerin ve halkların birliği ile sağlanır.

Ekim Devrimi'nde ve Spartakis Hareketinde TKP'yi kuran kadrolar

Rusya'daki Bolşevik harekete katılan ve Ekim Devrimi'nde ve Rusya'daki Vatandaş Savaşı'nda aktif rol alarak savaşan, III. Enternasyonal'in kuruluşunda yer alan Türk Bolşevikleri, komünistleri de vardı. Bunların başında Türkiye Komünist Partisi, TKP'nin kurucusu Mustafa Suphi bulunuyordu. Rusya'daki bu Türk Bolşevikleri uluslararası işçi hareketindeki, II. Enternasyonal'daki çatışmalara şahit oldular, bilfiil bunlara karşı mücadele ettiler ve devrimci Marksizm'i, Leninizm'i savundular. TKP'yi böylesine Marksizm'in devrimci teorisiyle yoğurdular ve donattılar.

O dönem padişahın Berlin'e eğitime gönderdiği işçi ve öğrenciler, Spartakist hareketine, Kasım Devrimi'ne katıldılar. Almanya'da sağ sosyal demokrat yöneticilere, II. Enternasyonal'in reformist ve oportünist yöneticilerine karşı Spartakistler'in verdiği mücadeleyi yaşadılar, bu mücadeleye katıldılar, devrimci Marksizm'in- Leninizm'in savunucusu oldular. Bu grubun önde gelenlerinden biri Ethem Nejat'tı. Türkiye'ye dönünce Mustafa Suphi ile bağlandı ve devrimci Marksizm-Leninizm temelinde TKP'nin kuruluşuna katıldı.

Fransa'da ise bu dönemde II. Enternasyonal'de beliren revizyonizme, reformist-oportünist akıma karşı açık, keskin bir savaş verilemedi. Bunun nedeni 1905 yılında değişik sosyalist grupların birleşmesiyle İşçi Enternasyonal'in Fransız Seksiyonu şeklinde oluşan Fransız Sosyalist Partisi'nin lideri Jean Jaurès'nin tutumuydu. Jean Jaurès'in sosyalizm anlayışı hümanist temellere dayanan, parlamenter-demokratik yollardan toplum düzeninin değişmesini öngören bir anlayıştı. Onun bu görüşüne partideki devrimci Marksist kanat karşı çıktı, ama onun etkisini kıramadı. Zira Jaurès hem reformist-pasifist pozisyonları savunuyor, hem de bu pozisyonlardan çıkarak gelmekte olan I. Dünya Savaşı tehlikesine, militarizme, gericiliğe ve antisemitizme karşı büyük bir coşkuyla savaşıyordu. I. Dünya savaşı arifesinde sol sosyalistlerle birlikte savaşa karşı dev yığın gösterileri düzenledi. Sağcıların hedef noktası oldu ve savaş başlamadan önce bir sağcı tarafından öldürüldü. Jaurès hayranlığının altında onun bu pasifist-hümanist tutumu ve savaşa, militarizme karşı verdiği amansız mücadele yatmaktadır.

20.Yüzyılın başında Fransa'da aralarında Mustafa Suphi ve Şefik Hüsnü'nün de bulunduğu Türk aydınlarının çoğu Jean Jaurès'nin bu tutum ve mücadelesinin etkisi altında kaldılar ve uluslararası alanda reformizme ve oportünizme karşı verilen savaştan "haberdar" olamadılar. Türkiye'ye döndüklerinde de, reformist, özgürlükçü, milliyetçi parlamenter tavırdan daha ileri bir tavır sergileyemediler. Meşrutiyetçiliğin, İttihat ve Terakki Partisi'nin etkisinde kaldılar. Ülkeye döndüklerinde oldukça zayıf olan işçi hareketiyle bağlanamamalarının bir nedeni de, onların Fransa'dan Fransız Sosyalist Partisi ve onun lideri Jean Jaurès'in reformist, hümanist, sosyal demokrat parlamenter anlayışının etkisi altında kalmalarıydı. Ancak daha sonra Rusya'ya giden Mustafa Suphi ve Almanya'ya giden Ethem Nejat gibi Rus ve Alman devrimlerini yaşayanlar reformizme ve oportünizme karşı devrimci Marksizm'i savunur konumlara geldiler ve yeni türden parti olan komünist partisini, Bolşevik partisini, Türkiye Komünist Partisi, TKP'yi kurdular. Şefik Hüsnü gibi diğer Osmanlı solcularının çoğu Jean Jaurès'çiliği, reformizmi, burjuva uzlaşmacılığını aşamadılar, milliyetçiliğin, İttihat ve Terakki'nin

etkisinden kurtulamadılar.

20.Yüzyılın başında Osmanlı aydınları, solcu ve sosyalistleri, işçileri dolaysız bir şekilde etkileyen; bir yandan Osmanlı İmparatorluğu'ndaki özgürlük hareketleri, milliyetçilik ve İttihat ve Terakki olurken, diğer yandan da dünyadaki ve özellikle Avrupa ülkelerindeki siyasi mücadeleler ve gelişmeler olmuştur. Bu aydın ve işçiler bu ülkelerde bilfiil yaşayarak edindiklerini Türkiye'de işçi hareketine, Marksist harekete taşımışlardır. Onlar bu hareketlerin oluşmasında belirleyici oldular.

İttihat ve Terakki despotlaştıkça, otoriterleştikçe, özgürlükleri yok ettikçe, işçi ve emekçi halka karşı baskıcı tutumu ortaya çıktıkça, bu aydınlardan birçoğu İttihat ve Terakki'ye muhalefet etmeye, İttihat ve Terakki'den ayrılmaya, başka partiler kurmaya, dergiler çıkarmaya başlamışlardır. İttihat ve Terakki'ye karşı gelen bu muhalif aydınlar arasında Mustafa Suphi de vardır. Mustafa Suphi daha sonra "İfham" gazetesinde yazmaya başlamıştır. 1913'de Sadrazam Mahmut Şevket Paşanın katli üzerine İttihatçılar tüm muhalefet temsilcilerini Sinop kalesine sürmüşlerdir. Bunlar arasında Mustafa Suphi ve daha sonra Debbağhane, tersane ve tramvay grevlerinin başarıya ulaşmasıyla meşhur olan ve Türkiye Sosyalist Fırkası'nı kuracak olan "İştirakçi Hilmi" de vardır. Bu dönem Hilmi daha çok İngiliz tekellerinin yararına tramvay işletmelerinin sahibi olan Fransız şirketlerine karşı savaşıyordu. Yine bir başka yalancı sosyalist olan Şakir Rasim de Fransız tekellerine bağlı olarak, sözde, İngiliz sermayesine karşı savaşıyordu. Bu her iki sahte işçi lideri İstanbul işçilerinin savaşçı ruhunu sömürerek, işçi sınıfının gerçek davasına ve Anadolu'daki milli mücadeleye karşı emperyalistlere ajanlık ediyorlardı.

Daha sonra Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle birlikte Mütarekeye kadar her türlü işçi hareketine ve sol faaliyete son verilmiştir. Şefik Hüsnü'de 1912 senesinde Paris'ten döndükten sonra askeri doktor olarak önce Balkan, sonra da Birinci Dünya Savaşına katılmış, bu esnada bir sol faaliyette bulunmamıştır.

Hilmi'nin partisinin yanısıra bu dönem Sosyal Demokrat Fırkası gibi başka partiler de kurulmuştur. Bunlar da daha çok işçileri kullanmak isteyen ya eski İttihatçılar, ya da reformist kişilerdi. Bunların hepsi Anadolu'daki Ulusal Kurtuluş Hareketinden kopuktular. Buna rağmen bu partilerden Türkiye Komünist Partisi'ne gelen iki önemli kişi vardır. Biri Türkiye Sosyalist Fırkası, TSF'den Sadrettin Celal Antel, diğeri de Sosyal Demokrat Fırkası SDF'den Ziynetullah Nuşirevan idi. Nuşirevan Ankara'da Komünist Partisi ve Halk İştirakiyûn Fırkası'nın kuruluşunda, Sadrettin Celal de İstanbul örgütünde önemli rol oynamışlardır. Ama artık bu dönemde, 1919 yılından itibaren hem İstanbul'da, hem de Anadolu'da işçi hareketinde ve halkın ulusal kurtuluş direnişinde belirleyici olan, 1914'de Sinop'tan Rusya'ya kaçan, Oktober Devrimini yaşayan Mustafa Suphi'dir. Onun yönlendirmesiyle hem İstanbul'da, hem de Anadolu'da kurulan komünist küme ve hücrelerdir.

Mütareke döneminde İstanbul'daki ilk komünist kümeler

Mustafa Suphi Sovyet Rusya'da, Ekim Devrimi'yle birlikte özgürleşen esir Türkiyeliler arasından eğittiği Bolşevikleri komünist hücre ve kümeler kurmak, düşmana karşı savaşmak için sürekli Anadolu ve İstanbul'a gönderiyordu. Bu komünist hücre ve kümeler Türkiye'de işçi ve emekçi yığınları Oktober Devrimi ışığında bilimsel sosyalizmle ve Sovyetler Birliği ile bağlıyor, onları ulusal kurtuluş savaşına sevk ediyordu. Mustafa Suphi'nin Sovyetler Birliği'nde kurduğu ve yönettiği komünist grup TKP'nin doğuş ve kuruluşunda ana damarı teşkil etmiştir. Şefik Hüsnü de Mütarekeden sonra İstanbul'a gelmiş, Almanya'dan dönen Ethem Nejat önderliğindeki *"Kurtuluş"* grubuna katılmıştır. Almanya grubu İstanbul'a döndükten sonra Türkiye İşçi Çiftçi Sosyalist Fırkası'nı kurmuş, Mustafa Suphi ile ilişkiye geçmiştir. Ethem Nejat yönetimindeki Almanya'dan gelen grup TKP'nin doğuşunda ikinci damar olmuştur. Artık Mustafa Suphi ve Ethem Nejat'la birlikte Türkiye işçi sınıfı hareketi yeni bir safhaya girmiş, Marksizm-Leninizm'le bağlanmaya, Oktober Devrimi ışığında bolşevikleşmeye, Türkiye'de ve dünyada devrimci bir rol oynamaya başlamıştır.

Ülkede ilk komünist birimler İstanbul'da oluşmuştur. İstanbul'daki ilk komünist küme Halkalı Ziraat Mektebi'nde iki ustanın kurduğu hücredir. Bunlardan biri okulun demirci ustası İvan idi. Bu yoldaş harpte Rus ordusundan kaçmış ve Türkler onu esir saymışlardı. Mektepte öğrenciler ona "Bolşevik İvan" derlerdi. Diğeri tornacı Ahmet Usta idi. Ahmet Usta harp sonlarında Almanya'ya usta işçilik için gönderilmişti. Orada devrimci Alman işçileriyle bağlanmıştı. Kümenin başında okulda öğretmenlik yapan biri vardı. Küme 30. Ekim 1918'de Kadırga'da Ahmet Ustanın evinde toplandı. Toplantıya demiryolu, tramvay, vapur işçileri, marangozlar katıldı. Toplantı sonunda çıkan bildiride, halk birlik olmaya, memleketi düşmandan kurtarmaya çağrıldı, Rusya'daki Ekim Devrimi selamlandı. Şubat 1919'da polis bu kümenin bazı üyelerini tutukladı, bazı üyeler de Anadolu'ya, cepheye geçtiler. Ama bundan sonra İstanbul'da komünist kümeler arka arkaya sökün etti.

Komünist kümelerden biri Kumkapı-Kadırga'da, bir diğeri de Galata-Yağkapanı tarafında çalışıyordu. Büyükçe bir küme Haliç-Kasımpaşa semtini eline almıştı. Haliç kümesine 1919'da Sovyet Rusya'dan dönen 5-6 kişilik Bolşevikler grubu katıldı. Bolşeviklerin başında "Baba" Mehmet vardı. Bunlar Mustafa Suphi ile bağlıydı. Bu grup daha ziyade Anadolu'ya silah, fabrikalardan tezgah ve işçi kaçırma işleriyle uğraşıyordu. Bu kümeye bağlı yoldaşlar Mustafa Suphi'nin çıkarttığı komünist "Yeni Dünya" gazetesini dağıtıyorlardı. 1920 yılında, Sarayburnu ve Kumkapı semtleri garnizonlarındaki Fransız askerlerine, Harbiye'deki İngiliz askerlerine, Hintli askerlere onların dillerinde yazılmış beyannameler dağıttılar. Onları, Türkiye'den çıkıp gitmeye çağırdılar. Bu Haliç grubu kayıkçılarla, demiryolu işçileriyle, posta-telgraf-telefon memurlarıyla bağlıydı. Bu grup Bulgar, Macar, Fransız komünistleriyle işbirliği kurmuş, daha sonra İstanbul komünist teşkilatına bağlandı. Bu gruptan bir çok genç komünist çetelere girdiler; Geyve, Sakarya, İzmit, Çatalca kesimlerinde savaştılar.

Bu çetelerden Osman Kaptan Çetesi, Kürt Süleyman Çetesi, Ardeşenli Abdullah'ın Çetesi Anzavur haydutlarına karşı, "Hilafet Ordusu" denilen çapulculara karşı

savaşlarda büyük yararlıklar gösterdiler. Ardeşenli Abdullah bir fırın işçisiydi. Oktober Devriminde Rusya'da bulunmuştu. Kızılordu birliklerine gönüllü yazılmış, Beyazlara karşı cephelerde savaşmıştı. Şehirde çete savaşlarını iyi bilirdi. İstanbul'da İngilizlere, Fransızlara kaç defa baskınlar yapmıştı. Aralık 1918'de Antant kuvvetleri "Zafer Günü"nü kutladılar. İşte tam o gün Haliç semtinde işçiler, denizciler, halk protesto gösterisi yaptı. Tersane'de Camialtı'nda denizciler İngilizlerin kurdukları bir garajı ve benzin deposunu o gece yaktılar. Göğe vuran yangının kızıllıkları halkımızı savaşa çağıran bir sinyaldi. 1919 Şubat'ında Osman Kaptan Çetesi Tersaneyi Hasköy kapısından bastı, Eskikazık yerindeki bir İngiliz silah deposunu boşalttı, silahları Anadolu'ya aşırdı. Maydos'ta, komünistlerin demiryolu ve liman işçilerinden kurdukları çete İngilizlerin silah deposunu bastı, silahları Anadolu'ya yetiştirdiler. Anadolu'da da yine Mustafa Suphi'nin yönettiği büyük bir Bolşevik örgütlenme ve çete hareketi vardı. Anadolu'da ulusal kurtuluş hareketini başlatanlardan biri de bu çetelerdi. Anadolu'da Mustafa Suphi'ye bağlı bu hareket TKP'nin kuruluşunda 3. damarı, kolu oluşturmuştur.

Oktober Devrimi öncesi bu gelişmeleri TKP şöyle özetlemektedir:

"Oktober Devrimine kadar Türkiye'de, sosyalist düşüncenin gelişmesinde, komünistlik akımı yoktu. En sol akımlar, o zamana kadar, burjuva reformlarının ve küçük burjuva sosyalizminin çerçeveleri dışına çıkmıyordu. İşçi sınıfı nitelik ve sayı bakımından çok zayıftı. İşçi hareketi, burjuva milliyetçiliğinin etkileri altındaydı. Bu hareket, daha ziyade, sınıf savaşı çağrılarıyla değil, milliyetçilik duygularıyla gelişiyordu. Sınıf çelişmeleri, uzlaşmaz sınıf zıtları milliyetçilik duygularını koparacak kadar gelişmemişti. Proletarya, gerçek anlamda, hemen hemen yok gibiydi.

Türkiye'de kapitalizm gelişmemişti. Emperyalizm, o zamanlar, dünya çapında kuvvetliydi.

Bu saydıklarımızdan ötürü, Türkiye'de komünizm, ilk gelişme adımlarında gereken teorik hazırlığı yapamadı. Türkçe hiçbir komünist kitap, yazılı hiçbir şey yoktu. Sınıf savaşlarından geçmiş, teorice hazırlıklı bir kadro yoktu. Türkiye'de komünist hareketin gelişmesine bu olaylar belli ölçüde engel oldu. Milli Kurtuluş Savaşında (1918-1922) bu zayıflık etkisini gösterdi." (TKP, Doğuşu, Ku-ruluşu, Gelişme Yolları, sayfa 1-2)

1920: TKP'nin Doğuş ve Kuruluş Dönemi

Mustafa Suphi'nin Sovyet Rusya'daki çalışmaları

Mustafa Suphi, İttihat ve Terakkicilerin ihanetini, işçi ve emekçi düşmanı politikalarını açığa vurduğu ve onlara muhalefet ettiği için, 15 yıl kürek cezasıyla diğer muhalefet mensupları gibi, 1913'de Sinop kalesine sürüldü. O, 1914 yılında bu kaleden Rusya'ya kaçmayı başardı. Amacı Avrupa'ya geçmekti. Suphi, Rusya'ya kaçtıktan sonra Osmanlılar Almanların yanında Rusya'ya karşı harbe girdi. Bunun üzerine çarlık polisi Mustafa Suphi'yi Ural'a sürdü. Bundan sonraki gelişmeler yalnız Mustafa Suphi için değil, Türkiye işçi hareketi için de bir dönüm noktası oldu. O dönem Rusya dünya dev-

rimci hareketinin merkezi olmaya başlamıştı. Bu hareketin başında Lenin'in yönetimindeki Bolşevik Partisi bulunuyordu. Rusya'da Mustafa Suphi Bolşeviklerle, Marksist literatürle, Lenin'in eserleriyle tanıştı, devrimci Marksist öğretiyi benimsedi. Bolşevik oldu, 1915 senesinde Bolşevik Partisi saflarına alındı. Bu Türkiye işçi sınıfında bolşevikleşmenin, yani bilimsel sosyalizm temelinde Marksçı-Leninci ilkelerle tanışmanın ve çalışmanın, örgütlenmenin ilk adımıydı. Böylece Türkiye işçi sınıfında İttihatçılardan, II. Enternasyonalden kopma, kurtulma, bolşevikleşme dönemi başlıyordu.

TKP'nin 1. Kongresinde M. Suphi bu konuda şöyle diyordu. *„Türk devrimcilerinin Rus Bolşevikleriyle teması 1915 yılında başladı... Komünist literatür harp esirleri arasında büyük rağbet görüyordu.“*

1.Dünya Savaşı'nda binlerce Osmanlı askeri Rusya'ya esir düşmüştü. Bunlar Bolşeviklerin, komünistlerin mücadelesini, Büyük Oktober Devrimi'ni gördüler. Kimileri dünyayı yerinden oynatan bu savaşlara katıldılar. Rus işçi ve köylüsünün koca çarlığı, burjuvaziyi, toprak beylerini nasıl devirdiklerini yaşadılar. Rus halkının, Rus proletaryasının, Bolşevik Partisi'nin, Lenin'in kurduğu Sovyet devletinin nasıl bir devlet olduğunu, şimdiye kadar ki devletlerden kökten farklı olduğunu gördüler. Dünyanın çehresini değiştiren Ekim Devrimi'ne katılmaları, Rus işçi ve köylülerinin Lenin'in önderliğinde kurdukları kendi Sovyet iktidarı, bu Türkiyeli askerlerin yaşamını derinden etkiledi.

Mustafa Suphi bu Türk tutsakları arasında çalıştı. Onların uyanmalarına yardım etti. Onlarla toplantılar yaptı, onlara Sovyet egemenliğinin önemini anlattı. Kimilerini örgütledi. Parti okulu açtı. Sovyetlere saldıran yabancılara, emperyalistlere karşı savaşmak için Gönüllü Türk Kızıl Alayları kurdu. Mustafa Suphi, Oktober Devrimi'nin uyandırdığı Doğu halkları arasında da, Azerbeycan'da, Türkmenistan'da, Taşkent'te Sovyet iktidarının zaferi ve sağlamlaşması için var gücüyle savaştı. İşte TKP'nin ilk nüveleri Sovyet iktidarını savunan, emperyalizme karşı savaşan Enternasyonalist, Bolşevik olan bu komünistler tarafından, Mustafa Suphi ve yoldaşları tarafından kuruldu ve bunlar tarafından yönetilip yönlendirildi.

Mustafa Suphi Marksçı-Leninci propagandayı alabildiğine yaymak, bütün sosyalistleri bir komünist gazete çevresinde toplamak için, Moskova'da 1918 senesinde Türkçe *“Yeni Dünya”* gazetesini çıkarmaya başladı. Bu hem Rusya'da, hem de Anadolu'da dağıtıldı, tüm Türk devrimcilerinin savaş organı oldu. *“Yeni Dünya”*nın hızla yayılmasından rahatsız olan Osmanlının Moskova sefiri Galip Kemali Söylemezoğlu, Sovyet hükümeti nezdinde Mustafa Suphi'nin çalışmalarını “üç muhtıra” vererek protesto etti, Mustafa Suphi ve arkadaşlarının sürülmesini istedi. Nafile, Mustafa Suphi yoluna, *"Yeni Dünya"* da çıkmaya devam etti.

Bu çalışmalar sonunda, Mustafa Suphi, Moskova, Kazan, Samara, Saratov, Rezan, Astrahan ve bir çok diğer Sovyet Rusya şehirlerinde Türkiyeli esirlerden komünist teşkilatlar kurdu, Rusya'nın bir çok tarafında Türkiyeli sosyalist gruplar oluştu. Sovyet Rusya'da oluşan bu grupları bir teşkilat altında toplamak için şartlar olgunlaşmıştı. Mustafa Suphi, Sovyet Rusya'daki bu Türkiyeli devrimci gruplarını bir çatı altında toplama çalışmasına girişti. Bu çalışmaları yaparken, O'nun aklında yatan, memlekette çürümüş padişahlık düzenine karşı yürütülecek savaşın başına geçecek bir Türkiye devrim örgütü yaratmaktı. Suphi, 18. Temmuz 1918'de, Moskova'da, ileride Türkiye Komünist Partisi'nin devrimci kollarından biri olacak olan Türk Sol Sosyalistleri'nin Birinci Kongresini topladı. Kongre, dünya devrim hareketi sorunlarını görüştü, emekçi Türkiye halkının çıkarlarını, durumunu tartıştı. Sovyet Rusya'nın her suretle desteklenmesi, Oktober Devriminin

kazanımlarının savunulması için enternasyonalist kızıl Türk savaşçı birlikleri teşkilini kararlaştırdı. Göçmen Türkiyeli solcu sosyalistlerden bir komünist grup teşkiline karar verdi. Mustafa Suphi başkanlığında bir Merkezi Büro seçti. Yine Mustafa Suphi 1918 Kasım'ında Moskova'da toplanan Müslüman Komünistler

Birinci Kongresi'ne katıldı, Milliyetler Halk Komiserliği'ne bağlı olarak kurulan Doğu Halkları Merkez Bürosu'nun Türkiye seksiyonu başkanı oldu

Mustafa Suphi, Doğu Halkları Komünist Örgütleri Merkez Bürosu'nda canlı bir faaliyet gösterdi. Çetin koşullar altında, Doğu dillerinde basın-yayın işlerini yoluna koydu. Birçok beyannameyi kendi eliyle kaleme aldı, gazetelere, dergilere yazılar yazdı. Önemli pek çok politik dokümanları, belgeleri, Marksizm-Leninizm klasiklerinden bazılarını, K.Marx ve F. Engels'in "Komünist Manifestosu"nu, V.İ. Lenin'in *"Rusya ve Doğu'nun bütün müslüman emekçilerine Çağrı"*sını, *"Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti Dişişleri Komiserinin Türkiye işçi ve köylülerine çağrısı"*nı Türkçeye çevirdi ve bu işleri organize etti. 1919 Mart ayında yayınlanan Büronun hesap raporunda, Mustafa Suphi, bir yıl içinde, çeşitli dillerde, 6 milyon sayı gazete, broşür, çağrı ve beyanname basılıp dağıtıldığını yazıyordu. Suphi, daha önce, Aralık 1918'de Petrograd'da yapılan Uluslararası Devrimciler toplantısına katılmış ve burada bir konuşma yapmış ve aynı görüşleri dile getirmişti*: "İngiliz-Fransız kapitalizminin beyni Avrupa'da olmakla birlikte, vücudu Asya ve Afrika ovalarındadır"* tespitini yapmıştır. Suphi'ye göre, Doğu'da yapılacak devrimler, Batılı emperyalist sanayi ülkelerini hammaddeden yoksun bırakacak, oralarda buhranlara neden olacak ve proleterlerin iktidarı almalarını kolaylaştıracaktır.

Suphi, Mart 1919' da toplanan III. Enternasyonal'in Birinci Kongresi'ne Türkiye Komünist Örgütü'nün temsilcisi olarak katıldı. Kongrede, Türkiyeli işçi ve köylülerin Rusya'da bulunan temsilcileri adına söz aldı ve bir konuşma yaptı. Suphi konuşmasında şöyle dedi: *"Kapitalizme karşı savaşa karar vermiş bulunuyoruz... İngiliz, Fransız kapitalistlerinin kelleleri Avrupa'daysa, işkembelerinin Asya'nın semiz ve bereketli topraklarında olduğunu herkes bilir. Bizim, Türkiyeli sosyalistlerin başlıca ve ilk vazifesi, Doğuda kapitalizmin köklerini sökmektir.. "Burada Moskova'da, bütün dünyanın geleceğini değiştirecek olan III. Enternasyonal'in büyük Kongresinde konuşmak, ezilen Türkiye köylüsü ve işçi sınıfı adına konuşmak, kurtuluş, hürriyet, eşitlik, kardeşlik için konuşmak, emperyalist canavarlardan çekmediği kalmayan Türkiye halkı adına konuşmak en büyük bir kıvanç, en büyük bir saadettir."* Kızılordu saflarında savaşan, Türkiyeli esirlerden oluşturulan gönüllü askeri birlikler konusunda da Suphi şunu söyler: *"Rusya'nın kudretli, genç Kızılordu'suna katılmak üzere, Türkiyeli askeri birliklerinin kurulmasına ve birliklerin takviyesine başlanmıştır. Şu anda Rusya'nın çeşitli cephelerinde, binlerce kızıl Türkiye askerleri, Sovyet egemenliğini silah elde savunmaktadırlar."* Kongrede Suphi, İkinci

Enternasyonal hıyanetini de şu sözlerle değerlendirmiştir: *"İkinci Enternasyonal önemini artık kaybetmiştir. Önderlerinin bir çok hıyanet hareketinden, 4 yıl süren emperyalist harbinden, harbeden memleketlerin tutumunu doğrulayan ve hatta bu memleketleri destekleyen sosyal hıyanetçilerin hareketlerinden sonra, İkinci Enternasyonal otoritesini ve teşkilatçı gücünü kaybetmiştir. İşte bunun içindir ki, özellikle Rusya'yı ve Almanya'yı saran büyük devrim yangını karşısında Üçüncü Enternasyonal'in toplanmasını selamlıyorum."* Suphi için, Sovyet egemenliğinin kurulması *"bütün ezilen milletlere ve sınıflara büyük kurtuluş ümidi veriyor"* ve Doğuda devrim, *"Yalnız Doğuyu Avrupa emperyalizminden kurtarmak için değil, Rus devrimini desteklemek için de"* gereklidir. Mustafa Suphi, inançlı, sarsılmaz bir proleter enternasyonalisti olarak, Oktober Devrimi'ni sonuna kadar savunmayı kendisine bir borç bilmiştir.

1919 Baharında Mustafa Suphi Komintern'in Güney Bürosuna gönderildi ve Kırım'da çalışmaya başladı. Burada Yeni Dünya'yı çıkartmaya devam etti. Hemen yerli halk arasında, İstanbul'dan, Anadolu'dan Kırım'a gelmiş Türkiyeliler arasında ajitasyon yapmaya, Marksizm-Leninizm ülkü ve ilkelerini yaymaya, komünist yuvalar, hücreler kurmaya, Sovyet egemenliğini savunmak için gönüllü birlikler oluşturmaya başladı. Ayrıca Suphi, Kırım'a gelen Türk kayıkçılarla ilişki kurdu, onlarla Anadolu'ya yayınlar, propagandacı amele ve askerler gönderdi. Mustafa Suphi'nin Kırım'daki çalışmaları çok verimli oldu. *"Ulusların Yaşantısı"* gazetesi, 25 Mayıs 1919'da şöyle bir haber verdi: İstanbul'dan gelen 100 deniz adamı, tayfa, *"Bolşeviklerin temsilcisi olarak Mustafa Suphi'nin söylevini büyük bir heyecanla dinlediler. Bu deniz adamlarının söylediklerine göre, Bolşeviklik Türkiye'de, halk arasında çok tanınıyor, büyük bir sempati kazanıyor."*

Suphi, o dönemde, Antant devletlerinin istila ordularına karşı, Türkiye'de silahlı sa-

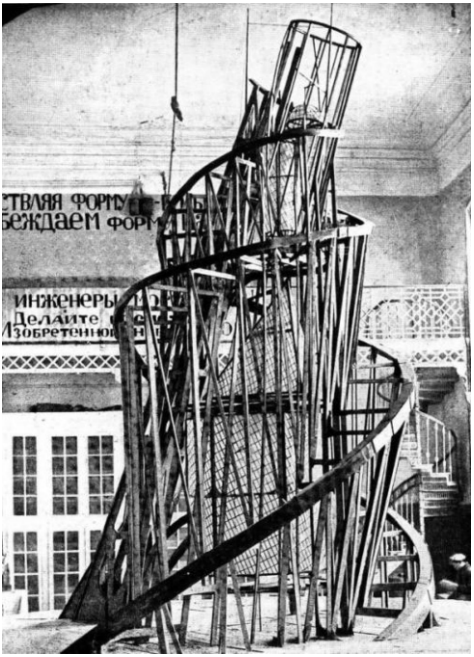

vaşları, çete hareketlerini kuvvetlendirme işini, Türkiye komünistleri ve sosyalistlerinin, bütün yurtseverlerin en önemli ödevi ve görevi sayıyordu. Rusya'da bulunan Türkiye komünistlerinin çoğu yurda dönmeye, düşmanlara karşı savaşlara katılmaya can atıyorlardı. Suphi onlara her yardımı yapıyor, gazete, kitap sağlıyor, bunların Anadolu'ya, İstanbul'a geçmelerine, düşman çizmesi altındaki bölgelere yayılmalarına, komünist kümeleri kurmalarına ve silahlı çeteler oluşturmalarına önem veriyordu. Odessa'dan kalkan iki gemiyle Komintern'in bastırmış olduğu *"Manifesto"*nun Türkçe çevirisi ve *"daha birtakım amele ve rençber esirler"* Türkiye'ye gönderilmiştir. Müslüman Komünistler Merkezi Heyeti'nden iki üye de, bunlarla birlikte İstanbul'a gitmişlerdir. Yunanlıların Anadolu'da ilerleyişini durduran Eskişehir'deki Bolşevik Taburun kurucusu ve komutanı olan Yüzbaşı İsmail Hakkı'nın da bu kafileyle geldiği tahmin edilmektedir.

Suphi'nin Anadolu'ya gönderdiği yayın-

lar ve propagandacılar, o zamanki Osmanlı hükümetini de rahatsız etmiş, fermanlar, menler çıkarmışlardır. Tüm bu "Ferman"lara ve menlere rağmen Anadolu'da halk arasında Bolşevizm çığ gibi yayıldı. Mustafa Suphi'nin attığı mayalar çoktan tutmaya başlamıştı. Kırım'da Mustafa Suphi, Doğu Gönüllüleri Enternasyonal Alayı'nı kurdu. Bu alaya yerlilerden başka, Türkler, Romenler ve Bulgarlar girdi. Bu savaş birliği, Beyazorducular'dan general Slaçev'e karşı savaşlara doğrudan doğruya katıldı, büyük başarılar sağladı.

1919 Ağustosunda, Denikin kuvvetleri Rusya'nın güneyine çıkarma yapınca, Mustafa Suphi, Komintern'in Güney Bürosunda çalışan Türk, Bulgar, Yunan, Romen komünistleriyle beraber, kuzeye doğru yol açan kahraman 12. Orduya katıldı. Denikin, Mahno ve diğer karşı devrimcilerin kuşatması altında çarpışa çarpışa ilerlediler. Bu dönem İngiliz casusluk servisi, Suphi'yi yakalamak için çok uğraştı. Yakalayıp yok etmek için tuzaklar kurdu. Bunlar boşa çıkınca Entelijans Servisi ajanları bu Türk devrimcisinin vurulduğu söylentilerini yaydılar. Suphi bir m

ektubunda, bunun yalanlanmasını istiyor ve bütün yoldaşlara selam gönderiyordu. Bu savaş yürüyüşüne katılanların hepsi, özellikle komünistler, olağanüstü bir direnme ve kahramanlıklar gösterdiler. Sonunda kuşatmayı yardılar ve Moskova'ya ulaştılar. Mustafa Suphi de Moskova'da Komintern çalışmalarına devam etti.

Bu arada Mustafa Suphi'nin Anadolu'ya gönderdiği komünistler; örgütler, silahlı çete birlikleri kurmaya, ülkeye dalan düşmana ve bunların işbirlikçilerine, ağalara karşı savaşmaya başlamışlardı. Diğer yandan Nisan 1920'de Ankara'da Mustafa Kemal Büyük Millet Meclisi hükümetini kurmuş ve silahlı çete birliklerini eli altına almak, kurtuluş hareketinin başını tutmak ve bu hareketi yalnız yabancı ordulara, istilacılara karşı savaş çerçevesine kapamak çabasına koyulmuştu. Bu koşullarda milli burjuvazinin bu çelişik ikiyüzlü politikasının iç yüzünü açığa vurmak, işçi ve köylülere biricik doğru yolu göstermek gerekiyordu.

Daha başında Ulusal Kurtuluş Hareketinde iki politik çizgi ortaya çıkmıştır. Birincisi Mustafa Kemal'in çizgisi: Ulusal Kurtuluşu istilacılara karşı savaşla sınırlamak ve savaş sonunda burjuva ve ağaların desteğinde bir burjuva hakimiyeti kurmaktır. İkincisi Mustafa Suphi'nin çizgisi: Ulusal Kurtuluşu sosyal kurtuluşla tamamlamak, işçi ve köylülerin hakimiyetini kurmaktır. Bu iki çizgi, bu iki mücadele bugüne kadar sürmüştür ve hâlâ sürmektedir.

Ama o gün de, bugün de, savaşan işçi, köylü ve askerleri yönetecek devrimci bir örgüte, Türkiye Komünist Partisi'ne ihtiyaç vardı. Mustafa Suphi, Türkiye halkının bu olağanüstü zor günlerinde onların yanında olmak için can atıyordu. Ülkede partiyi toparlamak, halk yığınlarıyla beraber savaşlara katılmak istiyordu. Fakat yolları Beyazorducular, haydutlar, Müsavatçılar, Gürcü Menşevikleri, Taşnaklar ve benzerleri kesmişti. Türkiye'ye Afganistan ve İran üzerinden daha kolay geçilebilirdi.

Mustafa Suphi bu arada Türkistan'a gitti. Orada Türkistan Cephesi Politik Şubesi'nde bir zaman çalıştı. Orta Asya'da Sovyet egemenliğinin yerleşmesine yardım etti. Burada da kendisini alabildiğine işe verdi. Taşkent'te "Yeni Dünya"yı çıkardı. Gönüllü Kızılasker savaş grupları kurdu. Kalabalık mitingler düzenledi, ateşli nutuklar verdi. Enternasyonal Propaganda Bürosu'nu yönetti. Fakat Türkiye'ye bu yol üzerinden ulaşamadı.

28 Nisan 1920'de ayaklanan Bakû işçileri Müsavatçılar hükümetini devirdiler ve Azerbaycan'da Sovyet egemenliğini ilan ettiler. Türk gönüllüleri, Bakü'nün kurtarılmasında aktif yardımda bulundular. Çok geçmeden, Mayıs 1920'de Mustafa Suphi Bakû'ye geldi, Türkiye yolu gerçek olarak gözükmüştü. Böylece Türkiye Komünist Hareketinin tarihinde, Mustafa Suphi'nin yaşamında yeni bir dönem başlıyordu.

Yaşamak istiyorum!

Gülnur DİNÇER

Kim istemez? Canlıların tamamı yaşamak, gelişmek, kök salmak ister. Emine Bulut da yaşamış, gelişmiş ve kök salmıştı. Hayatı elinden acımasızca gasp edilirken o, tükenen gücüne rağmen yaşamak istediğini haykırdı. Onu saldığı kök olan minik kızının "Anne ölme!" çığlıkları arasında direnci tükendi.

Memleketimizde yıllardır kapkaranlık bir vahşet listesine durmadan yeni isimler ekleniyor. Kocaları, sevgilileri, babaları, ağabeyleri ya da hiç tanımadıkları erkekler tarafından katledilen kadınların, küçük yaştaki kızların listesi bu... Bu erkekler, kendi iktidar alanı içine olduklarını düşündükleri kadınların itaatkâr olmasını istiyorlar. Umduklarını bulamadıklarında da kendi yasalarını uyguluyorlar. Gereğini yaptıklarına inançları tam ve şu veya bu biçimde desteklenecekleri de güveni içindeler.

Deli Dumrullar Dönemi

Kadınlara, çocuklara yönelen şiddet ve saldırının boyutları giderek artıyor. Kullanılan dil, yöntem ve giderek artan vahşet, hiç tartışmasız, akıl almaz düzeylerde. Kadınlara şiddet, baskı uygulayan ve kararı, cezayı kendi yargılarına göre veren erkeklerin, 20 yıla yakındır bir "rol modelleri" var.

Bu model, her geçen yılda kendi iktidar alanını büyüterek tek karar verici bir iktidar yarattı kendine. İnsanı insanlığı hiçe sayan saldırgan bir dil geliştirdi. Halk arasında kullanılan şekliyle "kodum mu oturturum" dönemi toplumu sarmaya başladı. Herkes kendi iktidar alanında bu modeli kendine göre uygulamaya koydu. Aynı Deli Dumrul gibi köprüyü geçenden haraç aldığı gibi geçmeyende de onu döverek daha yüksek haraç almaya başladı.

Aslında anlatmaya çalıştığımız, giderek bambaşka bir biçime dönüşen bir sistem. Toplumsal yapıların yıkılıp zarar görüp başkalaşması, yönetim mekanizmalarında belli bir grubun egemen olması ve 70'li yıllardan bu yana büyük bir iştahla geliştirilen tüketici insanın giderek baskın hale gelmesi... Böylesi bir sistemsel değişim ister istemez kendi "değersiz" yargılarını da ortaya çıkardı. Artık, ne olduğuna bakılmaksızın, durmadan tüketiliyor.

Tüketilen Kadınlar

Evet, kadınlar, çocuklar da tüketiliyor. Her gün yeni bir olayla karşı karşıyayız. Silahlarını kuşanıp resim çektirmekte beis görmeyen erkekler var memleketimizde. Ülkeyi yönetme sorumluluğuna sahip insanlar fütursuzca tehditkâr konuşmalar yapıyorlar. Kadınlar ve çocuklar, biriken nefret, onun doğurduğu kin ve öfke karşısında savunmasızlar. Küçümsenemeyecek bir kitle, var olan durumu anlamaktan çok uzaklarda. Alabildiğine dünyevileşmiş bir dinin ve eğitimsizliğin pençesindeki bu kitle "rol mo-

del"in yarattığı ortama uygun hareket eden bu kitle, kendine "uymadığını" düşündüğü ne varsa ezip geçiyor. Kadınsa kadın, çocuksa çocuk, kafasına denk düşmüyorsa erkekse erkek hepsini yok ediyor. Kısaca, akıl almaz bir iştahla etrafını imha ederek yaşamını sürdürüyor.

Adalet sisteminin "iki dudak arası" bir sisteme dönüşmesi sonucu, bu kitle hiç de seyrek olmayan bir şekilde, "iyi hal" indiriminden de yararlanabiliyor! Katliamın iyi hali!

Yanı sıra toplumda, moda deyimiyle kimi "algı manipülasyonları" yaratılıyor. Tacize, tecavüze uğramış kadının aslında hareketlerine dikkat etmesi gerektiği yaygınlaştırılıyor. Bir çocuk kaybolduysa, fatura hemen anneye çıkarılmaya çalışılıyor. Eline bıçağı alıp katliam yaptıysa, kadının da "dikbaşlı" olduğu fısıltıları başlıyor.

Şüphesiz, bu ağır saldırıya karşı mücadele eden irili ufaklı kuruluşlar ve pek çok kadın-erkek var. Ancak "yaşamak isteyen" kadınlara yaşam hakkı tanımayan erkeklerin sayısının giderek artması, bizlere derinlere uzanan, var olan sistemin bizatihi kendisinin ürettiği dev bir sorunu işaret ediyor.

TKP 99 YAŞINDA

Bölüm: 4

Anadolu'da komünist kümelerin ve çetelerin oluşması, Mustafa Kemal ve Osmanlı paşaları için tek kurtuluş çaresi Sovyetler'e yanaşmak

1919 ve 1920 yılları Anadolu için en zor kader yılları olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu, Almanlarla birlikte girdiği 1. Dünya Harbi'ni kaybetmiş, 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Mütarekesi ile yenilgiyi kabul etmişti. Bu antlaşmaya göre ordu dağıtılmış, Antant güçleri ülkeyi işgal etmeye başlamışlardı. Fransızlar Antep ve Maraş'a, İtalyanlar Antalya'ya, İngilizler İstanbul'a ve İngilizlerin desteklediği Yunanlılar da İzmir'e girmişlerdi. Yunanlılar hızla Kütahya, Bursa istikametinde ilerliyorlardı. Daha sonra, 10 Ağustos 1920'de imzalanan Sevr Antlaşması ile imparatorluk fiilen çökmüş, dağılmış, bitmiş durumdaydı. İstanbul'da Osmanlı paşalarının ve Anadolu'da halkın önünde: *geleceğimiz ne olacak, ne yapmalı* sorunu duruyordu. Osmanlı paşaları, Antant devletlerinin emellerinden, Sevr'den asla vaz geçmeyeceklerini görüyorlardı. Ülkeyi kurtarmak için Antant'a karşı savaşmak ise imkansızdı. Elde ne asker, ne silah, ne de para vardı. Paşalar çaresizdi, ellerinde bir plan, bir *"reçete"* yoktu. Hatta paşalar arasında Amerikan mandacılığını bile kabul etmeye hazır olanlar bulunuyordu. Ama elinde kurtuluş yolu, çözüm yolu olan bir kişi, bir örgüt vardı, o da Sovyetler Birliği'ndeki Mustafa Suphi ve onun yeni kurmakta olduğu Türkiye'nin Bolşevik partisi, Türkiye Komünist Partisi TKP idi.

Çaresiz olan Osmanlı paşaları kuzey komşusu Rusya'da doğan yeni Sovyet iktidarının ülke için bir kurtuluş olabileceğini görmeye ve gözlerini hemen kuzeye, Sovyetler'e çevirmeye başladılar. Emperyalizme karşı verilecek mücadelede dünyada yalnız olmadıklarını, Sovyetler gibi bir müttefikleri olduğunu kavramaya başladılar. Antanta karşı mücadelede arkalarında Sovyet Rusya gibi kocaman bir güç olduğunun farkına vardılar. Paşaların kendilerine Antanta karşı savaşma ve bu savaşı kazanma güveni geldi. Sovyetler'den yardım almak, halkın mücadelesinin başına geçmek için harekete geçtiler. Hatta bu paşalardan bazıları bunun için Bolşevik olmayı bile düşündüler. Moskof düşmanlığı için bir neden kalmamıştı, Sovyet dostu olabilmek için ise çok neden vardı. Paşaların hemen hemen hepsi

Sovyetler'le ilişkiyi stratejik bir zorunluk olarak görüyorlardı.

Anadolu'daki halk ise, İstanbul'daki paşalardan çok önce Sovyetler'in önemini anlamıştı ve bu nedenle paşalar kadar umutsuz ve çaresiz değildi. Zira Sovyet deneyi, onların önünde kurtuluşun nasıl olacağını gösteren müthiş bir deneydi. Sovyet Devrimi'nin etkisi dalga dalga Anadolu'ya yayılıyordu. Büyük Oktober'in uyandırdığı ulusal ve sosyal kurtuluş fikirleri, sosyalizm, komünizm, Bolşevizm fikirleri yalnız Azerbeycan'da, Türkmenistan'da, Taşkent'te, Orta Asya'da Müslüman halklar, Tatarlar, Başkırlar, Azeriler, Türkmenler arasında büyük yankılar bulmuyor, taraftarlar toplamıyor, aynı zamanda Osmanlı ülkesinde de büyük sempati buluyor, derin yankılar uyandırıyordu. Büyük Ekim Devrimi onlara ülkeye dalan emperyalistlere, onlarla işbirliği yapan padişahlığa, ağa ve beylere, burjuvalara karşı kurtuluş mücadelesinin verilebileceğini ve başarılabileceğini gösteriyordu.

Sovyet Rusya'daki gelişmeler, Anadolu halkını bu güçlere, emperyalistlere ve işbirlikçilerine karşı mücadele azmini güçlendiriyordu. Halk kendi mücadelesinde Sovyet iktidarının önemini çoktan kavramıştı. Emperyalizme, ağalığa, burjuvaya karşı savaşta Sovyetler'in kendi yanında olacağından, hiçbir yardımı esirgemeyeceğinden tam emindi.

Anadolu halkının önde gelen liderleri, münevver ve yurtsever güçleri hareketlenmiş, Rusya ile Mustafa Suphi ile ilişki kurmaya başlamış, iktidarın halka indirilmesi ve demokratlaştırılması, Rusya'daki gibi bir devrim yapılması fikri hızla yayılmaya başlamıştı. Bu dönem Anadolu'da Bolşevikliği, komünizmi anlatan, öven birçok gazete, dergi ve kitap yayınlanmıştır. Bunlar arasında Erzurum'da çıkan "Albayrak" gazetesi, Bursa'da "Yoldaş", Eskişehir'de "İşçi", Trabzon'da "Öğüt" ve "Eş", Kastamonu'da "Açıkgöz" gazeteleri, Samsun'da "Bolşeviklik" kitabı gibi yayınlar bulunmaktadır. Bu yayınların çıkışında Rusya'dan dönen, özellikle Mustafa Suphi'nin okulundan geçen harp esirlerinin büyük etkisi olmuştur. Oktober Devrimi'nin zaferinden sonra, Türkiyeli tutsakların bir çoğu ülkeye devrimci olarak geri dönmüştü. Bunlar Çarlık Rusya'sıyla Lenin'in kurduğu Sovyet devleti arasında yerden göğe ayrılık olduğunu, Rus işçilerinin ve köylülerinin Çarlığı nasıl yıktıklarını, Pomeşçikler'in toprak-çiftlik beylerini nasıl alaşağı ettiklerini, topraklarını nasıl ellerinden çekip aldıklarını, işçi-köylü egemenliğini nasıl kurduklarını halka anlatmaya, Sovyet Rusya'daki Ekim Devrimi'nde elde ettikleri bu savaş deneylerini yaymaya, tatbik etmeye ve Sovyet hükümetinin Anadolu halkına yardım etmeye hazır olduğunu açıklamaya başladılar. Rus köylüsü ve işçileriyle, Türk köylüsü ve işçileri arasında, iki halk arasında paylaşamayacak hiçbir şey olmadığını öğrenmişlerdi. „Moskof" düşmanlığı yıkılmıştı.

Anadolu halkı Ekim Devrimi'nin etkisiyle Lazistan'da, Kürdistan'da, Batı, Güney ve Orta Anadolu'da İstanbul'da emperyalistlere, padişaha, ağa ve beylere, burjuvalara karşı direnmeye başladığında, bu direnişlerin çoğunun başına da Sovyet

Rusya'da Büyük Ekim Devrimi'ni görmüş ve Mustafa Suphi'nin eğitiminden geçmiş bu komünistler, Bolşevikler vardı. Bu komünistler, Bolşevikler hem parti örgütleri kurdular, hem de ülkeye dalan emperyalist güçlere, onlarla işbirliği yapan padişahlığa, ağa ve burjuvaziye karşı savaşacak direniş birlikleri, çetelerden oluşan gönüllü alay ve ordular oluşturmaya başladılar. Bu Alaylardan bir tanesi, 1920 yılı başlarında, Kütahya'da kurulan Gönüllü Halk Alayı idi. Bu alayı halk her şeyiyle destekledi. Alay komutanı Topçu İsmail Hakkı'ydı. Merkez Komitesi Politbüro üyesiydi. Trabzon'da Suphilerle birlikte öldürülenlerden biridir. Bu alay, Yeşil Ordu'nun bir koluydu. Ateş boylarında sonuna kadar savaştı. Onlar Kızıl Ordu'da gördükleri savaş yöntemlerini, savaş disiplinini, halk ordusu ilkelerini uyguluyorlardı. Daha Mustafa Kemal 1919'da Samsun'a çıkmadan önce, Anadolu'da TKP kurucularından Affan Hikmet Bandırma'da liman, demiryolu işçilerinden kurduğu 30-40 kişilik bir gerilla ile Maydos'da İngiliz silah depolarını bastı, İngilizler'le, Anzavurlar'la savaşa savaşa, bu silahları Anadolu içlerine götürdü, halkın eline verdi. Yunanlıların Anadolu'da ilerleyişini engelleyen, İngiliz'ine, Fransız'ına, İtalyan'ına, ülkeye dalan emperyalist güçlere karşı direnişe geçen Komünistlerin, Bolşeviklerin etkin olduğu bu çete birlikleri ve alaylarıydı. İttihatçılar ve Mustafa Kemal değildi. Tarihimizde bu gerçeğin çok iyi bilinmesi gerekir.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktığında Anadolu'da esen bu Bolşevik havayla karşılaştı. Anadolu insanındaki Bolşeviklerin öncülüğünde Sovyet yardımıyla ülkeyi hem emperyalistlerden, hem de ağa ve burjuvalardan kurtarma azmini ve mücadelesini gördü. Dünya, Anadolu'da İstanbul'dan görüldüğü gibi gözükmüyordu. Ama Mustafa Kemal Anadolu'daki direnişin başına geçebilmek için hemen paşalarla, ağalarla, beylerle, eşrafla, tüccarla, burjuvayla ilişkiye geçti. Erzurum ve Sivas'ta topladığı kongreler sonunda Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti kuruldu. Direnişin yürütme organı olarak da Heyet-i Temsiliye oluşturuldu, Mustafa Kemal Heyet-i Temsiliye'nin başkanı oldu. Cemiyet kurulmuş, Heyet-i Temsiliye oluşturulmuştu, ama bunların elinde ne mali, ne de askeri bir güç bulunuyordu. Bunun için Sovyetler'in desteğine ihtiyaç vardı. Mustafa Kemal hemen Sovyetler'le ilişkiye geçti. Ama bu ilişkiler yine de hep tartışmalı olmuştur. Zira paşalar, ayrı bir dil kullanmasına rağmen, Sovyetler'deki iktidarın sınıfsal karakterine henüz tam olarak vakıf değillerdi. Onlara göre Çar gitmiş Lenin gelmişti. Moskova'daki bu yeni iktidar Antanta karşı savaşıyordu. Bolşeviklik, işçi-köylü iktidarı, Doğunun mazlum halklarıyla dayanışma gibi deyişler yeniydi. Sınıfsal bir ayrıcalığa işaret ediyordu ama her şey daha tam oturmuş değildi. Mustafa Kemal ve çevresindekilerin çoğunluğu ise işçi-köylü değil, ağa, bey ve burjuvaydı. Bunlar sınıfsal olarak Antanta yakındı ve Antantla anlaşmak için can atıyorlardı. Mustafa Kemal Pera Palas'ta İngilizler'le diplomatik ilişkiler kurmaya çalışmış, işbirliği önermiştir: *"Savaşta yanlış taraftaydık, eski dostlarımız İngilizler'le asla savaşmamalıydık. Bu Enver Paşa gibi Almancıların hatası oldu. Pekala kaybettik; şimdi siyasal basiretsizliğimizin cezasını ağır biçimde ödemek zorundayız. Öyle sanıyorum ki, Anadolu nüfuz bölgelerine ayrılacak; biz özellikle Fransızları bu işin dışında tutmak istiyoruz…"* Bu konuşma istihbarat servisi sorumlusu Albay Heywood'a aktarıldığında ise yorumu: *"Yakında iş arayan bir dolu Türk subayı olacak."*

Antant devletleri onlara yüz vermiyordu. Tam tersine padişaha, halifeye baskı yaparak Mustafa Kemal'in girişimlerine karşı cihad açtırmıştı. Onlar yine dönüp tek dostlarının Bolşevikler, Sovyetler, yani komünistler olduğu tespitini yapmak zorunda kalıyorlardı. Ama Sovyetler'le bu ilişkilerin nasıl olacağı ve gelişeceği bir sorundu. O günlerde Mustafa Kemal'in çevresinde yalnız Bolşevikliği

kabul edelim diyenler değil, Bolşevikliği İngilizler'e karşı bir tehdit ve baskı unsuru olarak kullanalım diyenden, ABD mandacılığını kabul edelim diyene kadar geniş bir yelpaze oluşturan kadro vardı. Ama hemen hemen hepsi Bolşeviklere, Sovyetler'e, Çarlığa ve Antanta karşı verdiği mücadeleden dolayı büyük bir hayranlık duyuyorlardı.

Mustafa Kemal ve çevresinden gelen bu görüşleri *"Bolşevik olma kararı"* olarak yorumlayan Karabekir, İtilaf emperyalizminden kurtulalım derken Bolşevik boyunduruğu altına düşmekten endişelenir. Ama o da Sovyetler'e yakınlaşmaktan başka bir çare olmadığını görmektedir. Yani Bolşevizm'in nasıl olacağına millet değil, biz paşalar karar vermeli ve millete bunu kabul ettirmelidir diyor Karabekir.

Bu arada başta Karabekir olmak üzere Rauf Orbay ve diğerleri İngilizler'le ve Amerikalılarla anlaşmaya, onlara *bizi Bolşeviklere muhtaç ettirmeyin* demektedirler. Karabekir, İngiliz Yarbayı Rawlinson'a, *Bolşeviklerin kollarına atılmak zorunda kalacaklarını, fakat kendisinin Bolşevikler yerine Britanya İmparatorluğu ile dostluk münasebetleri kurmayı tercih ettiğini* belirtmiştir. Yine Paşalar, Yunan işgalini ve Yunan ordusunun Anadolu'da uygulamalarını Düvel-i İtilafiye mümessilleri nezdinde protesto ederken, bunlara son verilmezse *"milletimizin vasait-i muhtelifeye müracaata mecbur kalacağı"* ve *"Bolşeviklerle ittihat"* kurulacağı tehditi savurmuşlardır. Aynı tehdidi Rauf Orbay İstanbul'da bir görüşmede Amerikan temsilcisine yapmıştır.

İngilizler ve Amerikalılar bu tarihte Türklerin söylediklerine aldırış etmeden programlarını uygulamaya devam etmişlerdir. Mustafa Kemal ve arkadaşlarına yüz vermemişlerdir. Antant devletlerinin Osmanlı paşalarına yüz vermemelerinin nedeni, onlara göre 1919-1920 yıllarında Rusya'da daha kim-kimi savaşının devam ediyor olmasıdır. Antanta göre bu savaşı, Antant devletlerinin de bilfiil müdahil olarak desteklediği karşı devrimci Beyazordu kazanacak, Kızılordu kaybedecek, Rusya'da Çarlık yeniden kurulacaktır. Mustafa Kemal ve arkadaşlarına ne Bolşevik olmak nasip olacak, ne de Moskova'nın yardımları ve altınları. Mustafa Kemal ve arkadaşları eninde sonunda Antanta teslim olacak ve Sevr'i kabul etmek ve uygulamak zorunda kalacaktır. Türkiye'nin kaderi Sovyet devriminin kaderine bağlıdır. Kızılordu Beyazorduyu, yani emperyalizmi yenerse Türkiye diye bir ülke var olacaktır. Kızılordu yenilir, emperyalizm üstün gelirse Sevr'de öngörüldüğü gibi Ankara ve civarında bir Türk devleti var olacaktır.

Taksim'deki Cumhuriyet Anıtı'na Sovyet desteğine binaen Voroşilov ve Frunze'nin heykellerinin konması bir nevi Sovyetler'e "teşekkür" niteliğindeydi.

Rusya'da kim-kimi savaşı devam ederken bir yandan Mustafa Kemal ve diğer Osmanlı paşaları, diğer yandan da Sovyetler ve onların temsilcileri değişik düzeyde karşılıklı ilişkiler kurdular. Sovyetler bu Osmanlı paşalarına Bolşevik olalım demekle Bolşevik olunamayacağını, Sovyetler'den yardım almak için de mutlak Bolşevik olunması gerekmediğini anlattılar, bir Bolşevik idaresi olarak Sovyetler'in, tüm işçi ve köylülerle, emperyalizme karşı savaşan mazlum halklarla enternasyonal dayanışmada bulunma gibi bir anlayış ve politikaları olduğunu açıkladılar. Ama kendilerine sorulacak olursa da, Sovyetler Paşalara ve temsilcilerine, ülkenin ve halkın çıkarının *"derhal demokrat bir*

idare-i hükümet teşkili, amele ve köylünün himayesi için teşkilatın icrası ve idareye iştirakleri olsun, büyük sermayeler ve imtiyazlar, şirketler, bankalar cemaat namına devrolsun" tavsiyesinde bulunmuşlar ve Sovyetler'in Türkiye'nin bağımsızlığını, Türk olan yerlerin Türk devletine katılımını kabul ettiğini, ama *"Ermenistan, Kürdistan, Lazistan ve Batum bölgesinde, Doğu Trakya'da referandum"*dan yana olduğunu..." bildirmişlerdir. Sovyetler'in bu politikasını tam *"kavrayamayan"* Osmanlı paşaları, bir yandan Sovyetler'den yardımı garantileyebilmek için yine de Bolşevik geçinmeye kalkışmışlar, komünist partileri kurmaya yeltenmişler ve emperyalistlere karşı Sovyetler'le *"işbirliği" ve "ittifak"* yapmak, *"tevhidi mukadderat ve istikbal eylemek"* istediklerini açıklamışlardır. Diğer yandan da el altından İngilizler'le, Antantla anlaşma çabasını sürdürmüşler, onlara bizi *"Bolşeviklerin kollarına atılmak zorunda"* bırakmayın diye ricalarda bulunmuşlardır. Tüm paşalar sıkıştıklarında Sovyetler'e yanaşmışlar, bir fırsat doğduğunda hemen İngilizler'in yanına gitmişlerdir. Bu ikiyüzlülük Mustafa Kemal'den Enver Paşa'ya kadar bütün Osmanlı paşalarında görülmüştür.

Milli mücadelenin ilk günlerinden itibaren, Sovyetler'le ilişki kurmak büyük bir önem taşımıştır. 1919 Temmuzundaki Erzurum Kongresinde Bolşeviklerle temasın Doğu Cephesi kanalıyla yapılması kararlaştırılmış ve bunun için Dr. Ömer Lütfi ve Dr. Fuat Sabit Kafkasya'ya gönderilmiştir. Mustafa Kemal bununla yetinmeyerek Sivas Kongresi sırasında Sovyetler'le irtibat kurmakla Halil Paşa'yı görevlendirmiştir. Bu, Halil Paşa, Fuat Sabit, Süleyman Sami, Baha Sait, Süleyman Nuri, Erkânıharp Mustafa, Yakup, Salih Zeki gibi bazı resmi ve gayr-i resmi temsilciler, Sovyetler'den daha kolay yardım alabilmek için Bakû'de bir Türk Komünist Fırkası, T.K.F. kurmuşlardır. Mustafa Suphi Bakû'ya geldiğinde ilk işi bu sözde komünist partisini dağıtmak olmuştur.

Büyük Millet Meclisi açıldıktan üç gün sonra, 26 Nisan 1920'de Mustafa Kemal hemen Lenin'e bir telgraf çekmiş, Mayıs ayı başında da Dışişleri Bakanı Bekir Sami ve İktisat Bakanı Yusuf Kemal'in de içinde olduğu bir heyeti Moskova'ya yollamıştır. Yine Sovyetler gönderilen ilk resmi Türk delegasyonuna verilen talimat, TBMM'nin açılmasına rağmen, Mustafa Kemal'in ve diğer Osmanlı Paşalarının Sovyetler'e yaklaşmaktan başka bir çare bulamadıklarını göstermektedir.

Sovyetler ise, Mustafa Kemal'in ittifak teklifine hiç girmemişlerdir, zira onlar Mustafa Kemal'in her zaman dönebileceğini, onun ikiyüzlü olduğunu biliyorlardı. Başta Mustafa Kemal olmak üzere Osmanlı paşalarının ikiyüzlü tutumuna rağmen, Sovyetler hem Doğu, hem de Türkiye halklarının kurtuluşu için maddi ve manevi yardımı esirgememişlerdir. Sovyetler o günlerde ülkeye dalan emperyalist devletlere ve Beyaz Ordulara karşı ölüm kalım savaşı içinde olmasına rağmen, Ankara'ya yardım elini uzattı. Temmuz 1920'de Halil Paşa'ya 100 bin lira değerinde altın, Ekim ayında İktisat Bakanı Yusuf Kemal Bey'e 1 milyon altın Ruble verdi. Eylül ayında silah sevkiyatını başlattı. Bu yardımlar daha sonra da devam etti. Sovyetler'in kendisi zor durumda olmasına rağmen, Ankara'ya altın ve silah yardımı yapması Türkiye halklarının Sovyetler'e, Bolşevizme karşı sevgisini daha da arttırdı.

Komünistlerin müttefikleriyle, Yeşil Ordu'yla birlikte ulusal ve sosyal kurtuluş savaşları

İngilizler'den ve Amerikalılardan yüz bulamayan Mustafa Kemal ve arkadaşları her seferinde yine Sovyetler'e dönmek zorunda kaldılar. Ama bu arada Anadolu'da komünistler ve halk birlikleri, çeteler Sovyetler'de Mustafa Suphi'ye bağlı olarak örgütleniyorlar, savaşıyorlar, Yunanlıların ilerlemesini durduruyorlar, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşını birlikte yürütüyorlardı.

Tüm ulusal ve sosyal güçlerin katıldığı geniş bir cephe kurmaya çalışıyorlardı. Mustafa Kemal'in oluşturduğu *"Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti"*, Anadolu'da komünistlerin işçi ve köylüler, yurtsever aydınlarla birlikte oluşturmaya çalıştıkları geniş cepheye hem alternatifti, hem de sınıfsal olarak taban tabana zıttı. Mustafa Kemal, ağaların, Paşaların, eşrafın, burjuvazinin temsilcisiydi. Mustafa Suphi ise halkın, işçilerin ve köylülerin, yurtsever aydınların temsilcisiydi. Ama ülkenin içinde bulunduğu durum, verilmekte olan ulusal kurtuluş mücadelesi ikisinin de birbiriyle ilişki kurmasını, birlikte mücadele etmesini gerektiriyordu. Ulusal Kurtuluş Savaşında Sovyet yardımına ihtiyacı olan Mustafa Kemal için Moskova'da Mustafa Suphi gibi birinin olması hem büyük bir destek ve fırsat, hem de büyük bir rakipti. Ankara'daki Mustafa Kemal ise, Mustafa Suphi için Antanta karşı savaşta önemli bir müttefikti. Mustafa Kemal 13 Eylül 1920'de Mustafa Suphi'ye şu satırları yazarak desteğini almak istemektedir: *"Ezici çoğunluğu rençber ve köylüden teşkil edilmiş olan milletimiz, Batı emperyalizm ve kapitalizminin mahkumiyetinden kendini kurtarabilmek için bunlara karşı birleşmiş olarak mücadeleye, savaşmaya karar vermiştir. (...) Bugünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti işbu teşkilattan doğmuştur ve bu nedenle Sovyet idare teşkilatından farksızdır."*

Sovyetler Birliği'nin Novorossisk ve Tuapse limanlarından 300 bin ton cephane ve silah İnebolu'ya indirilirken

İkisinin de ortak bir dostları vardı: Sovyetler. Türkiye halkının kurtuluşu, Mustafa Kemal'in varlığı bu dostlukta yatıyordu. Ortak dostluğa rağmen, Mustafa Kemal ile Mustafa Suphi ve komünistler arasında resmi bir ittifak oluşmamıştır, zımnen bir ittifak doğmuştur. Mustafa Kemal'in askeri ve mali olarak çok zayıf olduğu 1919-1920 yıllarında Anadolu'da Mustafa Suphi'nin, komünistlerin çalışmalarına ihtiyacı vardı. Onlara müdahale edecek ne askeri, ne de siyasi bir gücü bulunuyordu. Ankara'da Meclis toplanıyor, ama yaptırım uygulayacak bir gücü yoktu. Sahada savaşan komünist çetelerdi. Bu zayıf konumu nedeniyle Mustafa Kemal, zımnen komünistlerle, Bolşeviklerle birlikte hareket ediyor, onlarla ittifak içinde bulunuyor izlenimini veriyordu. Hatta Mecliste bazı milletvekilleri ülkede komünizmin ilan edilmemesinden ötürü canları sıkılıyordu ve *"daha ne bekliyoruz! Niçin komünizmi ilan edip halkımıza yeni bir ruh, yeni bir heyecan aşılamıyoruz! Hangi mal, hangi servet kaldı ki korkalım"* diyorlardı. O zaman komünizmin işareti olan kızıl renk moda haline gelmişti, bilerek bilmeyerek bu rengi kalpaklarında taşıyanlar çoktu. Kravatları kırmızı olanlar da az değildi. Hükümet organı Hakimiyet-i Milliye bile "komünist ağzıyla" konuşuyordu ve şöyle yazıyordu: *"En büyük düşman, düşmanların düşmanı ne falan ne de falan millettir; bilakis bu, adeta alemşümul bir Yahudi saltanatı halinde bütün dünyaya hakim olan 'kapitalizm' afeti ve onun çocuğu olan 'emperyalizm'dir"*.

Ülkenin içinde bulunduğu bu durum kar-

şısında Meclis içinde ve dışında bir çok realist, yurtsever aydın Bolşeviklerle, Sovyetler'le köklü, samimi bir işbirliğine gitmekten başka çare görmüyorlardı. Ülkenin kurtuluşu ancak Sovyetler'le kurulacak dostlukla, Sovyetler'in yapacağı yardım ve dayanışma ile mümkündü. Mustafa Kemal'in yaptığı gibi Moskova'ya ikiyüzlü değil, dostça, dürüstçe yaklaşılmalı, Sovyetler'le, Bolşeviklerle, Mustafa Suphi ile ve ülkede onlarla ilişikte olan komünistlerle, onların kurduğu çetelerle birlikte çalışılmalı ve savaşılmalıydı. Bu anlayış ve yaklaşım sonunda 1920 İlkbaharında, Mayıs ayında Anadolu'da Yeşil Ordu hareketi ve cemiyeti ortaya çıktı.

Cemiyete Yeşil Ordu isminin konmasının bir nedeni, Emperyalistlere ve onların desteklediği Beyazordular'a karşı savaşan Kızılordu cephesinde savaşmak için Orta Asya'daki Müslüman halkların kurduğu ordunun isminin Yeşil Ordu olmasından esinleniyordu. Bir diğer nedeni de, Anadolu'da düşmana karşı savaşan çetelere karşı halkı, İngilizler'in kışkırtmasıyla, İslami Cihad'la ayaklandıran padişahın, yani halifenin ve onun çapulcularının elinden dini argümanları alma amacını güdüyordu. Zira yeşil renk İslam'ın bayrağı idi. Yeşil Ordu da Anadolu'daki tüm Müslümanlar'ın teşkilatı ve ordusuydu. Flaması yeşildi. Bu anlamda Yeşil Ordu, içinde komünistlerin, dindar Müslümanlar'ın, ittihatçıların ve Çerkes Ethem'in bulunduğu bir geniş cephe hareketiydi. Bunlar arasında, Bolşevikliğin İslamiyet'in uygulanmasından başka bir şey olmadığını söyleyerek, Sovyetler'le yapılması zorunlu olan işbirliğine elverişli bir zemin hazırlamak isteyenler de vardı. Yeşil Ordu'nun amacı yalnız ülkeye dalan emperyalistlere karşı geniş bir ittifak, geniş bir cephe değil, aynı zamanda sosyal hedefler güden bir teşkilattı. Yeşil Ordu Teşkilâtı'nın, Batı'nın memleketi yok etmek isteyen siyasetine karşılık Doğu'ya ve Bolşevik devrimine yaklaşmakta memleket için büyük faydalar buluyordu. Emperyalizmi ve Mustafa Kemal'i nefret ettiren, Yeşil Ordu'nun Rus ve Türkiyeli komünistlerle, özellikle Mustafa Suphi ile olan ilişkisiydi. O dönemde Bolşeviklerin ve Büyük Ekim Devriminin etkisiyle ve Mustafa Suphi'nin çalışmasıyla Anadolu'da oluşan en büyük ve güçlü askeri ve siyasi hareket "Yeşil Ordu" hareketidir.

Bolşeviklerin ve komünistlerin böylesine etkisinde olduğu görülen Yeşil Ordu'ya bağlı, komünistlerin ve Çerkez Ethem'in komutasındaki silahlı birlikler 1919-1920 senesinin sonuna kadar Anadolu'daki tek vurucu silahlı güçtü. Mustafa Kemal ise bu silahlı güce muhtaçtı. Mondros Mütarekesi'yle ordu silahsızlandırılmış ve dağıtılmıştı. Bir yandan Yunanların ilerleyişini durduracak, diğer yandan İngilizler'in direktifiyle padişahın halkı hilafet adına isyana çağırması üzerine, patlak veren isyanları bastıracak, hatta Meclisi koruyacak gücü bile yoktu. Komünistlerin, Yeşil Ordu'nun, Çerkes Ethem'in birlikleri hem emperyalistlere karşı, hem padişahı ve emperyalizmi savunan Anzavurlar'a karşı savaşlarda belirleyici güçlerdi. Meclis'i ve Ankara'yı koruyan bu güçlerdi. Bunlar Balıkesir'de Anzavur'un kuvvetlerini mahvetti, Geyve'de Ali Fuat Paşa'nın yardımına koşup İstanbul hükümetinin gücü olan Kuvay-ı İnzibatiye'yi yendi. Düzce isyanını bastırdı. Ali Fuat Cebesoy hatıralarında *„gönüllü komünist birliklerin kahramanca savaştıklarını"* çoğunun şehit düştüğünü yazar. Yozgat'daki Çapanoğulları isyanını bastıranlar da yine bu güçlerdi.'

Bir yandan Ekim Devrimi'yle Rusya işçilerinin elde ettikleri zaferler, diğer yandan Yeşil Ordu'nun emperyalist ve padişah güçlerine karşı elde ettikleri başarılar Anadolu'da, İstanbul'da işçi sınıfı, köylüler ve halk yığınları arasında Sovyet Rusya'ya, Bolşevizm'e ve halk güçlerine karşı duyulan saygı ve sevgiyi arttırıyordu.

Yalnız cephelerde değil, Yeşil Ordu ve TKP'nin Meclis içinde de oldukça büyük bir etkinliği vardı. Bu milletvekilleri Mecliste "Halk Zümresi" adı altında bir grup oluş-

turdular. Bu grup 1920 Eylül başında 98 oyla Tokat Mebusu Nazım Bey'i dahiliye vekili seçtirtti. Nazım Bey'e karşı Mustafa Kemal'in adayı olan Refet Bey sadece 65 oy alabildi. Yeşil Ordu'yu ve komünist partisini tutan Nazım Beyin Dahiliye Vekili seçilmesine Mustafa Kemal ürperdi, *"olmaz"* diye dayattı: *"Ya o, ye ben"* dedi. Çerkes Ethem'i araya koyarak Nazım Bey'i istifaya zorladı. Daha sonra Nutuk'da Nazım Beyi Sovyet Casusu olarak suçlamaya kalktı. Yeşil Ordu'nun halk tarafından büyük destek aldığını görünce de, onu parçalamak için elinden geleni geri bırakmadı.

Bu olaylar gösteriyor ki, Büyük Oktober Devrimi'nin, Mustafa Suphi'nin İstanbul'da, Anadolu'da, Kürdistan'da savaşan Halk Güçleri üzerinde dolaysız etkisi ve bağları bulunmaktadır. 1920 yılının sonuna kadar cephelerde düşmanla yalnız komünistlerin de içinde olduğu bu halk kuvvetleri savaşıyordu. Silahlı halk kuvvetlerinin istilacı ordulara, gerici kuvvetlere karşı cephelerde elde ettikleri başarılar, gerici ayaklanmaların bastırılmasında oynadıkları büyük rol, halk yığınlarının, özellikle köylülerin ve işçi sınıfının bu kuvvetlere karşı besledikleri sevgiyi, ümidi ve güveni gittikçe derinleştiriyordu. Ama bu gelişmeler burjuvazinin ve toprak ağalarının kuşkusunu da artırıyordu.

Anadolu'da Türkiye Komünist Partisi

Mustafa Suphi'nin Sovyetler'de eğitip Anadolu'ya gönderdiği propagandacılar bir yandan çeteler kurup cephelerde savaşırken, diğer yandan da komünist kümeler ve teşkilatlar da kurdular. Mustafa Suphi Baku'ya geldikten sonra Türkiye'deki örgütlenmeyle bilfiil ilgilenmeye başlamıştır. Bu çalışmalara o zamanlar Sovyet Hükümetinin Ankara'daki temsilcisi olan Şerif Manatov ve Rusya Türklerinden olup İstanbul'da okuyan, sonra Ankara'ya gelen Ziynetullah Nuşirevan'ın da katkıları olmuştur. Manatov ve Suphi birbirlerini Moskova'dan, Doğu Halkları Komünist Örgütleri Merkez Bürosu'ndaki ortak çalışmadan tanıyorlardı. Manatov Ankara ve Eskişehir'de Bolşevik devrim üzerine, sosyalizm üzerine konferanslar veriyor, halkı aydınlatıyordu. 1920 ilkbahar ve yaz aylarında tüm bu çalışmalar sonunda, Türkiye'nin bir çok yerinde komünist kümeler ve teşkilatlar oluşmaya başlamıştır. İstanbul'un yanı sıra özellikle Anadolu'daki işçi yataklarında bu kümeler çığ gibi çoğalmıştır. Zonguldak'ta taşkömürü, Balıkesir'de simli kurşun ocaklarında madenciler arasında, İzmir'de Halkapınar fabrikalarında, Ankara'da silah fabrikalarında, "İmalat-ı Harbiye"de, Adana'da çırçır, dokuma fabrikalarında, Bursa'da ipek fabrikalarında, Eskişehir'de demiryolu işçileri arasında, İnebolu, Samsun, Trabzon liman işçileri arasında, kayıkçılar, gemi adamları arasında yuvalandılar, parti teşkilatları kurdular. Ankara ve Eskişehir'deki örgütler oldukça güçlüydüler.

Mustafa Suphi'nin etkisiyle Anadolu'da oluşan bu komünist örgüt ve kümeleri bir çatı altında, bir merkez etrafında toplama zamanı gelmişti. Bu kuruluş 14 Temmuz 1920'de Ankara'da gerçekleşti. Kuruluşa aralarında

Ankara, Eskişehir, Sivas, Kayseri, Kastamonu, Bolu, Konya, Samsun olmak üzere 12 parti teşkilatı katıldı. İstanbul örgütü kuruluşa katılamadı. Bunun bir nedeni, o zaman İstanbul'un işgal altında olması, cepheleri aşıp Ankara'ya gelmenin zorluğu ise, diğer nedeni de özellikle Şefik Hüsnü'nün Mustafa Suphi'nin Bolşevik çalışmalarının önemini anlamamış olması ve İstanbul'un özgüllüğünü kullanarak ayrı bir örgüt oluşturmaya çalışmasıdır. İstanbul'da Şefik Hüsnü ve taraftarlarıyla, Mustafa Suphi ve Bolşevikliği savunanlar arasında sürekli bir çatışma yaşanmıştır. Ama Anadolu teşkilatlarından gelenler partiyi kurdular ve ismini Türkiye Komünist Partisi koydular. Kurucuları arasında Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet, Ziynetullah Nuşirevan vardı. Böylece Türkiye Komünist Partisi'nin Sovyetler'deki ve İstanbul'daki kolundan sonra üçüncü kolu olan Anadolu teşkilatı doğmuş oluyordu.

Ali Nazım Resmor (Yeşil Ordu Cemiyeti ve Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası Genel Sekreteri, Yeni Hayat Dergisi Sahibi)

Salih Hacıoğlu

TKP ta baştan, milli burjuvazinin olurlu ve olursuz yönlerini, onun ilerici ve gerici eğilimlerini görmüştür. Bu olayı, gerçekleri halkımıza bildirmeyi kendisine bir borç saymıştır. Milli Kurtuluş Savaşının gelişme köklerinde iki birbirine aykırı akım vardır. Biri kapitalist burjuva akımıdır. Kemalistler bu akımın adamlarıdır. Onların amacı kapitalizm düzenini geliştirmektir. Eski devlet makinesini kırmadan, bozmadan kapitalist düzene uydurmaktı. Eski özel mülkiyeti, sömürü sistemini kapitalist mülkiyete, sömürü sistemine uydurmaktı. Öteki akım, çete savaşlarıyla başlayan işçi ve köylü hareketidir. Bu akım, Anayurdun tam ekonomik, politik, kültürel bağım-sızlığını elde etmek, emekçileri her türlü sömürüden kurtarmak, eski devlet düzenini, ezgi makinasını baştan aşağı yıkmak, parçalamak, yerine gerçek demokratik bir düzen kurmak akımıdır. İşte bu devrimci akımın öncüsü Türkiye Komünist Partisi TKP'dir.

1920 Eylül'üne gelindiğinde Milli Kurtuluş Savaşında hegemonya sorunu iyice ortaya çıktı. Mustafa Kemal hegemonyayı halkla paylaşmamak için kendisine bağlı bir ordu kurma ve Sovyet yardımını tek başına alabilmek için bir komünist partisi kurma planı yapmaya başladı. Cephede savaşan işçi ve köylülerin ise, savaşı yürütecek, Sovyet yardımlarının halkımızın eline ulaşmasını sağlayacak, milli burjuvaziyle ortak cepheyi kuracak bir siyasi merkezi, bir partisi yoktu. Acilen bu siyasi örgütün, Bolşevik Türkiye Komünist Partisinin kurulması gerekiyordu. Komünistler 1920 Eylül başında bu görevi başardılar.

Türkiye İşçi sınıfının Bolşevik Partisi TKP kuruluyor:

TKP'nin Birinci Kongresi

Eylül 1920'ye gelindiğinde, 1918 senesinden itibaren oluşmaya başlayan TKP'nin 3 kolunu: 1-İstanbul teşkilatı, 2- Ankara teşkilatı, 3- Başında Mustafa Suphi'nin bulunduğu Sovyet Rusya'daki politik muhacirlerden oluşan teşkilatı bir çatı altında toplamak, birleştirmek, onları tek bir merkeze bağlamak ve bir merkezden sevk etmek zamanı gelmişti. Bu da ancak bir kongre ile olabilirdi. Komünistler kongreyi memlekette, Anadolu'da, Ankara'da yapmak istediler. Kongre için Ankara'da resmen kurulan Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Büyük Millet Meclisi Hükümeti'nden izin istedi. Ankara hükümeti kongrenin yapılmasına izin vermedi. Bunun üzerine kongrenin memleket dışında yapılması yoluna gidildi. Azerbeycan Sovyet Cumhuriyeti Hükümeti Kongrenin Bakü'de toplanmasını büyük bir misafirseverlikle kabul etti. Kongrenin 1920 Eylülü`nde yapılmasına karar verildi.

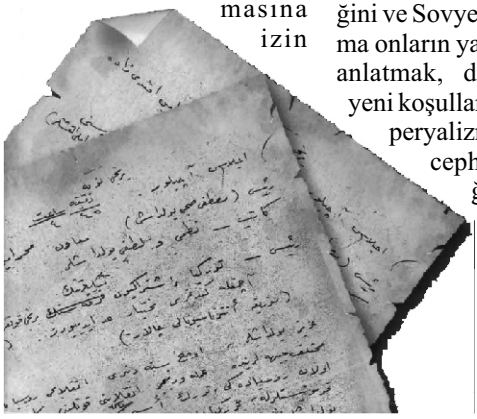

1920 Eylülü'nün başında, 1.-7. Eylül 1920 tarihleri arasında Bakü'de Komintern öncülüğünde Doğu Halkları Kurultay'ı toplanmıştı. Bu Kurultay Büyük Ekim Devrimi'nin ve Sovyet iktidarının etkisiyle Doğunun, emperyalizm tarafından ezilen ve sömürülen halkları arasında yükselen kurtuluş mücadelelerini desteklemek, onlara yeni bir ivme vermek, onların başarısının ancak yeni Sovyet iktidarıyla birlikte olabileceğini ve Sovyet iktidarının daima onların yanında olduğunu anlatmak, dünyada oluşan yeni koşulları tartışmak, emperyalizme karşı yeni bir cephenin gerekliliğini göstermek amacını güdüyordu. Kurultay'a Türkiye'den 235 delege katıldı. Bunlar arasında Mustafa Suphi, Ethem Nejat, İsmail Hakkı gibi TKP'nin üç kolunun temsilcileri, Mustafa Kemal ve Karabekir'in temsilcileri ve gözlemcileri bulunuyordu. Ayrıca Kurultaya „Fas, Tunus, Cezayir ve Trablusgarp“ halklarının temsilcisi olarak da halifenin damadı sıfatıyla Enver Paşa katılmıştı.

Bu Kurultaydan sonra 10. Eylül 1920'de TKP'nin Kuruluş Kongresi, 1. Kongresi açıldı. Çetin gizlilik durumu içinde çalışan İstanbul teşkilatı, ağır bir baskı altında bulunan Ankara-Anadolu teşkilatları Kongreye oldukça düzenli geldiler. Seçilen delegelerin çoğu Kongreye ulaştı. Kongreye 15 teşkilattan 75 delege geldi. 51 delege İstanbul ve Anadolu teşkilatlarından gelmişti. Ötekiler memleket dışındaki teşkilatlardan katılmışlardır. Bu delegelerden Kongrede kesin oy hakkına sahip olanların sayısı 32'dir. Ayrıca Kongrede 51 misafir delege vardır. Misafirlerle beraber hepsi 121 komünist Kongrede hazır bulunmuştur. Kongreye delege gönderen teşkilatlar: İstanbul, Ankara, İnebolu, Zonguldak, Ereğli, Samsun, Trabzon, Ri-

ze, Erzurum, Eskişehir, Konya ve ötekilerdir. İzmir ve Adana teşkilatlarından seçilen delegeler, buralardaki savaşlar yüzünden Kongreye ulaşamadılar. Mustafa Suphi İstanbul'dan Ethem Nejat'ın yanı sıra Şefik Hüsnü'nün de Kongreye gelmesini istemesine rağmen, O bu kongreye gitmedi.

„TKP'nin önünde duran ilk ödev, memleketimizde komünizm ülküsünü işçi sınıfı arasında, fakir köylü arasında hızla yaymaktır. Halkın kendi kaderini kendi eline alması için gereken durumu, zemini, yolları hazırlamaktır... TKP'nin en yakın görevi ve ödevi emperyalistleri, yabancı kuvvetleri memleketten kovmaktır! Amacımız halkın sırtından geçinen hazır yiyicileri ortadan kaldırmaktır!“

Mustafa Suphi, I. Kongreyi açış söylevinde, Büyük Oktober Sosyalist Devrimi'nin tarihsel önemini belirtti. Doğu halklarının kurtuluşları için bu devrimin tükenmez bir kuvvet kaynağı olduğunu söyledi. Doğu halklarının ezeli düşmanı olan emperyalizme, sömürgeciliğe karşı Sovyet halklarının yürüttükleri kahraman savaşları anlattı. *„Soyulmuş, sömürülmüş Türkiye için biricik kurtuluş yolu komünizm yoludur“* dedi.

Kongre gür alkışlar arasında, Lenin'e, Komintern'e selam telgrafları gönderdi. Lenin'e çekilen telgrafta şöyle deniyordu:

„Türkiye komünist teşkilatlarının I. Kongresi, Türkiye işçilerinin, köylülerinin teşkilatlı bir kuvvet olarak bütün dünya proletaryası ailesine katıldıklarını, Doğuda sosyal devrimler için gerçek olanaklı yeni bir yol açıldığını gösterir.

III. Enternasyonalin şanlı bayrağı altında yetişen Türkiye komünist teşkilatları, Türkiye'de ezilen yığınların bundan böyle güçlü bir partisi oluyor. Komünistler, Komünist Partisi sosyal devrim yolunda üstün gelmek için en büyük fedakârlıklara hazırdır. İşçi sınıfının öncüsü, savaşkan partisi tarihsel görevini, ödevlerini şerefle yerine getirecektir...“

Büyük Oktober Sosyalist Devriminin tarihsel yüce önemini, yeryüzünde komünist hareketinin merkezi Sovyetler Birliği'ne yerleştiğini I. Kongrenin özellikle belirtilmiş olması, TKP'nin sağlam Marksçı-Leninci temellere dayandığını açıklar. TKP'nin kuruluşunda, hamurunda, mayasında Leninci proleter enternasyonalizmi, bu kavi ülkü yatar.

TKP'nin I. Kongresi, Türkiye'de milli azınlıklara karşı Ankara hükümetinin yürüttüğü aşırı, kanlı politikayı yerdi, hükümeti suçladı. Bu barbarlığın halkımızı lekelediğini açıkladı. Kongre, milli azınlıkları ezmek politikasına karşı savaş açılmasını ileri sürdü. Emperyalizme, sömürücülere, istilacılara, memlekette gerici çevrelere karşı omuz omuza vererek savaşmak için, Türkiye'de bütün milletlerin emekçilerini, bunların çabalarını birleştirmek, bu birliği teşkilata bağlamak gerektiğine Kongre karar verdi. Bunu sağlamak için Kongre Türkiye'deki bütün halkların kendi kaderini özgürce belirleme hakkını, ayrılma hakkını savundu, bunun için “plebisit”, halk oylaması yolunu öngördü. TKP'nin, değişik uluslara mensup devrimci işçi ve köylü sınıfları arasındaki eski düşmanlıkları kaldırmak için savaşacağını belirtti ve bunun için dil ve kültür açısından her ulusun tam özgürlüğünü ve eşitliğini savundu,

herhangi bir ulusa özgü her türlü ayrıcalığa karşı çıktı. TKP, Kongrede devlet örgütlenmesi konusunda, farklı uluslara mensup işçi-köylü şuralar cumhuriyetinin kurulmasını, „özgür ulusların özgürce birliği“ esasında bu cumhuriyetlerden oluşacak demokratik, federal bir devlet kurulması ilkesini kabul etti, bu ilkeleri programına yazdı.

1.Kongre, milli burjuvazinin içerde ve dışarda düşmanlarla uzlaşma meylini belirtmiştir. M. Suphi, Türk burjuvazisinin cibiliyetini açık bir dille göz önüne serdi. *“Düşman hilekar, kurnaz ve haindir. Türk zenginleri, Amerikan, Fransız, İngiliz bankerlerinin kasalarından gözlerini ayırmamışlardır”* der. Bu görüş elifi elifine doğru çıkmıştır. Burjuvazinin bu hiyanet politikası ancak bir kuvvetle, işçi-köylü birliği ile, onların teşkilatlı savaşlarıyla bozulabilir.

1.Kongre, köylüleri devrim savaşına çekmek için onların arasında çalışmanın TKP'nin en başta gelen görevi ve ödevi olduğunu belirtti. Merkez Komitesi'nin raporunda şöyle deniyor: *“Devrim başarıya, zafere ancak, devrim ordusu olan geniş köylü yığınlarını bu devrim savaşına çekmek yoluyla, ancak böyle bir savaş sonucunda ulaşabilir.”*

Kongrede, köylünün durumu gözler önüne serildi: fakirlikten, kölelikten, ağanın, beyin ezgisinden, soygundan, sömürülmekten kurtulmak istiyor. En başta toprak istiyor. Derebeylik artığı münasebetlerin, marabacılığın, yarıcılığın, derebeyi toprak mülkiyetinin, bu amansız sömürü sisteminin kökünden kaldırılmasını istiyor. Beylerin, ağaların topraklarının ellerinden çekilip alınmasını, bu toprakların köylülere, en başta topraksız ve az topraklı köylülere dağıtılmasını istiyor. Memlekete dalan yabancılara karşı kurtuluş savaşının başarıyla, demokratik devrimle sonuçlanabilmesi için bu toprakların köylülere mut-laka verilmesi gerekir.

1. Kongre, kadınlık meselesine ayrı bir önem verdi. Kadınları sosyal ve politik hayata çekmek, onları bağımlı, esir durumdan kurtarmak, onları karanlıktan ışığa çıkarmak okutmak, uyarmak, aydınlatmak. Kadınların erkeklerle eşit haklı olması, onlara seçmek ve seçilmek hakkının tanınması, bütün devlet müesseselerinde kadının serbestçe çalışabilmesi, işçi kadına iş kanununda özel hakların tanınması. Bütün bu hakların kadınlara sağlanması için savaşmak gerektiğini, Kongre özel bir karara bağladı. Bu karara uyularak, sonradan, Merkez Komitesi'ne bağlı bir Kadınlar Kolu kuruldu. TKP'nin II. Kongresi, I. Kongrenin bu kararını ayrıca ele aldı.

1. Kongrenin kendisi, hem verdiği kararlar bakımından, hem de özellikle bütün komünist teşkilatlarını Leninci parti tüzüğüne uygun şekilde düzenlenmesi, birleştirmesi bakımından, partinin savaş programını işlemesi, strateji ve taktiğini çizmesi bakımından, böylece Türkiye'de komünist hareketin gelişmesi bakımından tarihsel bir önem taşır.

TKP, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı, memlekette bunları tutan gerici çevrelere, sınıflara karşı, millet düşmanlarına karşı devrimci, geniş bir halk

hareketi yürütmek için işçileri, köylüleri, yurtseverleri, ilerici aydınları, subayları Tek Cephede birleştirmeye çalışmıştır. Bu savaşından hiç bir zaman geri durmadı. Anayurda gerçek bağımsızlık, halka gerçek demokratik hürriyetler sağlamak savaşı Komünist Partisinin en kutsal parolası olmuştur.

Kongre, bütün sömürge ülkelerin, bağımlı, ezilen halkların özgürlüklerini elde etmesi için emperyalizme, sömürgecilik sistemine karşı yer yer ayaklanmakta olduklarını belirtti. Kongre, Türkiye'ye dalan emperyalist kuvvetlere karşı yürütülen silahlı savaşı, emekçilerin, bütün halkın en canlı davası, bir ölüm-kalım davası olarak ele aldı. Bu savaşı emperyalizme, sömürgecilik sistemine karşı topyekûn yürütülen bir Halk Harbi'ne çevirmek kararını verdi. Böylece TKP, memleket çapında milli bir parti olarak politik alana çıktı. TKP bütün kökleriyle, gelişme yollarıyla, emekçi sınıflara, geniş halk yığınlarına yürüttüğü savaşlarla Anayurda sıkı sıkıya bağlıdır. TKP doğuşundan bu yana, Anayurdun bağımsızlığını, egemenlik haklarını, gerçek demokratik devrimi, halkımızın kurtuluş savaşını bütün gücüyle savunan biricik partidir.

Böyle olmakla beraber, TKP emekçilerin ana istek-

lerinden vazgeçemezdi, geçmemiştir. Emekçi yığınları burjuvazinin, toprak beylerinin sömürüsünden, ezgisinden kurtarmak, en sonunda emekçilerin egemenliğini kurmak, insanın insanı sömürmesine son vermek savaşından vazgeçemez ve vazgeçmemiştir.

Kongrede emekçi yığınlarının ana istekleri; onları burjuvaziden, toprak beylerinin sömürüsünden, ezgisinden kurtarmak, emekçilerin egemenliğini kurmak, sömürüye son vermek olduğu önemle ele alınmıştır: Türkiye'nin varlığını savunan milli harekete yardım etmek borcumuzdur. Bununla beraber burjuvazinin ezgisine ve egemenliğine karşı emekçilerin sınıf savaşı duygusunu, şuurunu kuvvetlendirmek görevimizdir, ödevimizdir. Emekçi yığınların, işçi sınıfının politik teşkilatlarının bağımsızlığını, komünist partisinin bağımsızlığını her zaman gözbebeği gibi korumak başlıca şarttır. I. Kongre TKP'nin çalışma programını hazırladı, onayladı, Bu program 12 bölüm ve 42 maddedir.

Kongre, Türkiye'deki bütün komünist gruplarını tek komünist partisinde birleştiren bir karar aldı. Merkez Komitesi ve Denetleme Komisyonu seçimi yapıldı. Partinin Genel Başkanlığına Mustafa Suphi, Genel sekreterliğine Ethem Nejat yoldaşlar seçildi. Kongre ayrıca Merkez Komitesi'nin Sekreterliğini seçti. Basın-Yayın Bürosu ve Dış Büro kuruldu. Böylece Kongre, TKP'yi düzenli bir teşkilat olarak ortaya çıkardı. Partinin yönetici savaş organı, Merkez Komitesi, bütün yetkileriyle çalışmaya koyuldu. I. Kongre 6 oturum yaptı, görevini şerefle yerine getirdi.

1. Sayfadan Devam

Suudi Arabistan gibi bölgesel güçlerin katılımıyla vekâlet savaşları şeklinde yürüyen ve 3. Dünya savaşı boyutuna ulaşan Suriye'deki iç savaşın şu ana kadar tek kaybedeni Erdoğan Türkiye'sidir. Bunun esas sebebi Erdoğan'ın Kürtlere karşı uyguladığı düşmanca politikadır. Savaşı kaybedenin Türkiye olduğunu görmek için güncel bir Suriye haritasına bakmak yeterli. Fırat'ın batısına Esad ve Rusya hakim, doğusuna da YPG-SDG (Suriye Demokratik Güçleri) ve ABD hakim. Türkiye ise bir Rusya'ya bir ABD'ye yaslanarak Suriye'nin Kuzeyinde tutunmaya çalışmakta, futbol topu gibi bir Rusya'nın bir ABD'nin tekmesini yiyerek sağa sola savrulmaktadır. Rusya'nın inayetiyle girdiği Cerablus, Afrin ve İdlib'den Rusya'nın çık diyeceği günleri beklemektedir. ABD ise *"Fırat'ın doğusunda benim müsaade ettiğim kadar dolaşabilirsin, Kürtlere, YPG ve PYD'ye dokunamazsın!"* diyor. Erdoğan'ın hedefi ise YPG ve PYD'yi ezmek. Buna ise ne Rusya ne de ABD müsaade ediyor. Suriye'de kaybeden, Kürtlere saldıramayan Erdoğan dönüp Türkiye ve Irak'taki Kürtlere saldırıyor. Arap Baharının başlarında kendini Ortadoğu'nun lideri gören Erdoğan bugün hem içerde hem dışarda yenilen, savaşı kaybeden bir politikacı konumundadır.

Oysa savaşın ilk yıllarında arkalarına ABD ve Türkiye'nin desteğini alan Suriyeli muhalifler ile dünyadan toplanan cihatçılar Esad'a karşı saldırılarda başarılar elde ederken, Suriye'nin hemen hemen bütün büyük şehirlerinin içinde olduğu büyük bir bölümü muhaliflerin ve cihatçıların eline geçerken Erdoğan kendisini Ortadoğu'da oyun kurucu büyük bir lider olarak görüyordu. Ama bu durum kısa zamanda değişti. Zor durumda kalan Esad'ın Rusları, İran'ı ve Hizbullah'ı yardıma çağırmasıyla savaşın yönü ve içeriği değişti. Artık Esad'ın yenilemeyeceği, Emevi Camii'nde namaz kılınamayacağı ortaya çıktı. Cihatçı guruplar da Esad'a saldırmaktan imtina ederek zapt ettikleri bölgelerde kendi dükalıklarını kurmaya ve bağımsızlaşmaya başladılar. Bunlar arasında Al-Bağdadi'nin yönetimindeki grup hızla güçlenmeye, Irak'a doğru yayılmaya başladı, Irak ve Suriye'de zapt ettiği topraklar üzerinde İŞİD- Irak-Şam-İslam-Devleti diye fundamentalist (kökten dinci)

-cihatçı bir devlet kurduğunu ilan etti. Bu devlet Vahabi-Selefi İslam anlayışına dayalı etrafa terör saçan, başta ABD olmak üzere Batıya savaş açan, eline geçirdiği Amerikalıların ve Batılıların kellesini kesen, batı metropollerinde terör saldırıları düzenleyen barbar, terörist bir yapı oluşturdu. Artık Ortadoğu'da ABD ve Batılılar için Esad'dan da daha tehlikeli cihatçı, barbar bir İslam devleti doğmuştu. Şimdi bütün güçlerin, devletlerin İŞİD denilen bu terörist yapılanmasına karşı savaşması gerekiyordu. İŞİD'le mücadele etmek ve onu Ortadoğu'da ve dünyada yok etmek için; ABD önderliğinde Avusturalya ve Kanada'dan İngiltere, Fransa, Almanya ve diğer batılı devletlerin oluşturduğu ve Mısır, Suudi Arabistan gibi Arap devletlerinin de katıldığı uluslararası bir koalisyon oluşturuldu.

Türkiye'de bu koalisyona katıldı ama koalisyonda bir türlü tam yer alamadı. Çünkü ABD'nin de desteği ile dünyadaki bu cihatçıları Esad'a karşı savaşta kullanmak için toplayan, onların Suriye'ye geçişini sağlayan, Suriye'de destekleyen, iaşe ve donatımlarını karşılayan Erdoğan idi. O zaman Türkiye Suriye sınırı delik-deşik olmuş, devletin "kontrolünden çıkmış", Pakistan'ın Peşaver eyaletine dönmüş, cihatçılar ellerini kollarını sallayarak sınırdan istedikleri gibi girip çıkıyorlardı. Türkiye için bir Peşaver sendromu söz konusuydu. Erdoğan ise bu gelişmelere hiç aldırış etmiyor, demokratik güçlerin Türkiye'nin Ortadoğu'da bir bataklığa sürüklendiği ikazlarını hiç dikkate almıyordu. Ortadoğu'da yayılma, toprak kazanma ve Türkiye'yi büyütme, Kürtleri ezme hayalleri kuruyordu. Amerikalılar ve Batılılar ise barbarlaşan bu cihatçılara desteği keserken, Türkiye başta İŞİD olmak üzere El-Nusra gibi El-Kaideci bir çok kişi ve örgütle bağını kesmiyor, onları açık ve gizli olarak desteklemeye devam ediyordu. Hatay'da yakalanan silah dolu MİT-Tırları Erdoğan'ın bu İŞİD'ci ve El-Kaideci terör örgütlerine olan ilişki ve desteğini açıkça ortaya koyuyordu. Türkiye

bir anda dünya kamuoyunda Suriye'de İŞİD ve El-Kaide'yi destekleyen devlet konumuna geldi. ABD ve Batıya ters düştü. Diğer yandan İŞİD ve El-Kaide'ye karşı Uluslararası Koalisyonun verdiği mücadeleye hiç bir zaman tam bir destek veremedi. Gerekçe olarak da Türkiye'nin "ulusal çıkarlarının" başka türlü davranmayı gerektirdiğini ileri sürüyordu.

Erdoğan'ın Türkiye'nin ulusal çıkarları dediği özünde ise kendi çıkarlarıydı, Türk egemen güçlerinin çıkarlarıydı. Bu da Ortadoğu'da yayılmak, genişlemek, petrole ulaşmak ve Kürtlerin herhangi bir şekilde politik bir statüye kavuşmasını engellemek, Kürt ulusal hareketini boğmaktır. Ortadoğu'da başlayan Arap baharı ve onun son esintisi olan Suriye iç savaşı Erdoğan'ın ve Türk egemen güçlerinin iştahını açtı ama Suriye'nin Kuzeyinde, Rojova'daki Kürt, Arap, Asuri-Arami ve Türkmen halkları Erdoğan'ın ve Türk egemen güçlerinin bu hayallerini kursaklarında bıraktı. Sonunda Erdoğan savaşta kaybeden, yenilen durumuna geldi.

2000'lı yılların başlarında Erdoğan ABD'nin Ortadoğu'da "Ilımlı İslam" politikasını savunarak ABD desteğinde bölge lideri olmaya soyundu. 2010 senesinde başlayan Arap Baharı ile birlikte emellerini hayata geçirmek için harekete geçti. İhvan hareketini arkasına alarak Tunus'ta,

Libya'da, Mısır'da, Gazze'de, Suriye'de rejim değişiklikleri yapmaya, bu ülkelerde İhvan'ı iktidara getirmeye veya iktidara ortak etmeye çalıştı. İslam ülkelerinde İhvan'ın ve Erdoğan'ın etkisi arttı. Burada Davos'da Israil Cumhurbaşkanı Peres'e karşı "one minute" davranışının da etkisi oldu. Mısır'da Mursi önderliğindeki Müslüman Kardeşler, İhvan Hareketi tek başına iktidara geldi ama uzun sürmedi, Amerika'nın desteklediği bir askeri darbeyle düşürüldü. Bu aynı zamanda Erdoğan'a karşı yapılmış bir darbeydi. Onun "Rabia" naraları hiç bir şeye fayda etmedi. Erdoğan kaybeden ve yenilendi.

Erdoğan'ın Suriye stratejisi iflas ediyor

Arap Baharının son halkası olan Suriye'de ise olaylar biraz daha farklı gelişti. Arap Baharının etkileri Suriye'de daha çok halkın 2011 senesinde demokrasi isteği ile sokaklara çıkmasıyla kendini gösterdi. Esad bunlara karşı sert tepki verdi, büyük güç kullandı, şiddet uyguladı. Olaylar büyüdü, silahlı güçleri de kapsayan güçlü bir muhalefet hareketi doğdu. Olayları kışkırtan ABD'de de bu olayları bir diktatör olan Esad'ı değiştirmek, Suriye'yi parçalayıp etkisi altına almak, bölgede İsrail'i rahatlatmak istiyordu. Bunları da halkına terör saçan diktatör Esad'ı devirip Suriye'ye demokrasiyi getirme adına yapıyordu. Oysa demokratikleştirme başta ABD olmak üzere emperyalizm için girmek ve elde etmek istediği ülkeye karşı kullandığı her zaman önemli bir silah, bir bahane idi. Demokrasi ise emperyalizmin özüne aykırıdır. Bunun içindir ki emper-y

alizm genellikle girdiği ülkelerin hiç birine demokrasi getirmemiş, tersine o ülkeleri paramparça etmiş, halkına kan kusturmuş, acılar, göç ve sefalet yaşatmış, yeni diktatörler yaratmıştır. Suriye'de de olacak olan bu idi.

ABD Suriye'de kendi planı için bölgede lider olarak öne çıkarttığı Erdoğan Türkiye'sini kullanma yoluna gitti. Ortadoğu'da emperyalist gelişme emelleri güden Erdoğan bu durumu hemen bir

fırsat saydı ve kardeşim dediği Esad'a hemen Davutoğlu'nu gönderdi. Ona muhalefetle anlaşmayı, İhvan'la ortaklık kurmayı dayattı. Esad Suriye'deki muhaliflerle, İhvan'la uzlaşmayı red etti. Bunun üzerine Erdoğan'da 180 derece dönüş yaparak "kardeşi" Esad'ı düşman ilan etti ve devirmek için ABD ile birlikte harekete geçti. ABD ile anlaşarak Batı Avrupa'dan, Bosna'dan, Kafkaslar'dan Arap ülkelerine, Orta Asya'ya Çin'e kadar dünyada varolan Arap, Boşnak, Çeçen, Türkmen, Uygur asıllı binlerce El-Kaideci, cihadçı-şeriatçıyı toplayıp Türkiye üzerinden Suriye'ye göndermeye başladı. Suudi Arabistan ve Katar da bunların masraflarını üstlendi. Aralarında Al-Bağdadi'nin de bulunduğu bu cihatçıların ve Suriye'deki muhalefetin liderleriyle Amerikan senatörü McCain dahil bir çok kişiler toplantılar yaptı. Bunları Esad'ın üzerine sürdüler. Muhalefet hızla ilerledi. Esad kuvvetleri Şam ve çevresine çekildi. Muhalefet sık sık İstanbul'da toplanıp Türkiye'nin yönlendirmesinde Esad'a karşı alternatif bir hükümet oluşturmak için çalışmalar yapmaya başladı. Bu günlerde Ortadoğu "uzmanı", Yeni Osmanlıcı, "derin stratejist" Davutoğlu Esad'a yıllar, aylar değil haftalık ömür biçiyordu. Erdoğan da Emevi Camii'nde cuma namazı kılacağı günlerin hayalini kuruyordu. Erdoğan ve

Davutoğlu Suriye'yi Türkiye'nin arka bahçesi olarak görüyorlar, "Suriye bizim içişlerimizdir, bizden sorulur" küstahlığına kalkışabiliyorlardı. O zamanlar Suriye üzerinde hakimiyet kurma konusunda Erdoğan'la Davutoğlu arasında tam bir fikir birliği vardı. İkisi de Yeni Osmanlıcı yayılmacılarındandılar.

Çok zaman geçmeden Erdoğan ve Davutoğlu'nun bu hayalleri suya düştü. Ne Esad'ı bir haftada devirmek ne de Emevi Camii'nde cuma namazı kılmak nasip oldu. Suriyeli muhalifler kendi aralarında anlaşamadılar. Ne alternatif bir hükümet, ne de ortak bir ordu kurabildiler. Tam tersine birbirlerine düşmeye başladılar. Al-Bağdadi yönetimindeki cihatçılar Irak'a da yayılarak Irak ve Suriye'yi kapsayan şeriat devleti İŞİD'i kurdular ve Rakka'yı başkent olarak ilan ettiler. El-Kaideci El-Nusra'cılar ve başka irili-ufaklı şeriat grupları ortaya çıktı. Herkes kendi dükalığını kurdu, Esad karşısında kendi konumunu korumaya giriştiler. Hatta ABD'ye Batı'ya karşı cihat ilan etmeye ve meydan okumaya başladılar.

Kısa zamanda Suriye viraneye döndü, paramparça oldu, milyonlarca insan evini barkını kaybetti, yollara düştü. Ürdün'e, Lübnan'a, Türkiye'ye göç ettiler, sığınmacı oldular. Binlercesi denizleri, sınırları aşıp Avrupa yollarına düştü. Bir insanlık dramı yaşandı. Bir kez daha bir ülkeye emperyalist bir müdahalenin nelere mal olacağı gözler önüne serildi. Özgürlük, demokrasi, insan haklarını kimse ağzına almaz oldu. Emperyalist demokrasi baskıcı diktatörleri aratır hale geldi. Biri diğerinden beterdi, ikisini de alt etmek, kovmak halkların önünde duran görevdi. Gerçek demokrasi, insan hak ve özgürlükleri ancak halkların kendi öz mücadelesi sonunda elde edilebilirdi. Suriye'de de halk bunu başaracaktır. Bunun ilk adımları Rojova'da atılmaktadır ve bu adımlar da Erdoğan'ı çıldırtmaktadır.

Rojova neresi?

Rojova Suriye'nin Kuzey ve Kuzeydoğusu, Kürdistan'ın batısı, yani Kürtçe Batı Kürdistan demektir. Türkiye'den bakıldığında Kilis, Suruç, Akçakale, Ceylanpınar, Nusaybin ve Cizre'nin karşısındaki Afrin, Kobane, Tal-Abyad, Serikane, Kamışlo şehir ve bölgeleridir. Siyasi olarak ismi "Kuzey ve Doğu Suriye-Rojova Demokratik Federasyonu"dur ve Suriye'de fiilen otonom, özerk bir bölgedir. 17 Mart 2016'da Kürt, Arap, Asuri-Arami ve Türkmen delegelerinden oluşan bir toplantı bu bölgede otonom Kuzey Suriye Federasyonu`nu ilan etti. O zaman

bu Federasyon Afrin, Kobane, Cizire Kantonlarından oluşuyordu. Bir çoğunun ileri sürdüğü gibi bu tek başına bir Kürt yönetimi değil, bölgedeki tüm halkların demokratik ortak yönetimidir. Bugün Kuzey Suriye-Rojova Ferderasyonu'nun Moskova'da, Stockholm'da, Paris ve Berlin'de diplomatik temsilcilikleri bulunmaktadır. Ayrıca Prag'da da Özsavunma Güçleri YPG'nin de bir temsilciliği vardır.

Kuzey Suriye Rojova Federasyonu Suriye'deki iç harp sürecinde ortaya çıktı. Şiddetlenen iç savaş sonucunda Esad Rejimi 2013 sonlarında Suriye'nin Türkiye'ye olan kuzey sınır bölgesinde kontrolü bırakıp askeri güçlerini merkezde, Şam çevresinde toplamaya başladı. Çünkü muhalifler ve cihatçılar hızla Şam'a doğru yaklaşıyorlardı. Şam'ı korumak gereki-

yordu. Askerlerin Suriye'nin kuzeyinden çekilmesiyle ortaya çıkan boşluğu doldurmak, halkın gereksinimlerini karşılamak için yerel Kürt güçleri kontrolü üslenmeye başladılar. 12 Kasım 2014'de Demokratik Birlik Partisi PYD, bir Asuri-Arami partisi olan Hristiyan Suriye Birlik Partisi ve diğer bazı küçük partilerle birlikte savaşın yarattığı yaraları sarmak için geçici bir yönetim oluşturmaya giriştiler. Bu girişimler sonunda 21 Ocak 2014'de Cizire'de, 27 Ocak 2014'de Kobane'de ve daha sonra Afrin'de kanton denilen özyönetimler oluşturuldu. 27 Mart 2017'de de Kuzey Suriye-Rojova Federasyonu kurulduğu açıklandı.

Bu kantonlarda yönetimler şimdiye kadar görülen alışılmış yönetimlerden tamamıyla farklıydı. Önce bunlar halkın özyönetimleriydi ve buralarda taban demokrasisi egemendi, yani köylerde ve şehir mahallelerinde halkın katılımıyla şûralar oluşturuldu. Tüm sorunlar şûrada konuşulur, görüşülür ve karara bağlanır oldu. Şehirler, bölgeler ve tüm Rojova için aynı şekilde şuralar oluşturuldu. Bu aynı zamanda Öcalan'ın "Demokratik Konfederalizm" dediği yönetim biçiminin pratikte bir uygulanış biçimiydi. Tüm bu şûra yönetimlerinde Kuzey Suriye'deki toplumun çok uluslu etnik ve dini yapısı göz önünde bulundurulmakta ve bunların hepsi şûralarda yansımasını bulmaktadır. Her bakanlıkta bir Kürt, Arap ve Hristiyan-Asuri bakan bulunmaktadır. Yönetimlerde % 40 kadın kotası işletilmektedir.

Bu 3 kantonu hem coğrafi hem de siyasi olarak birleştirme sorunu önde duruyordu. Suriye'deki Baas rejimi asimilasyon politikası sonucu Kürtlerin yoğun yaşadıkları Afrin, Kobane ve Kamışlo şehirleri arasına Arapları yerleştirdi ve bölgenin hem etnik yapısını değiştirme hem de Kürtlerin coğrafi bütünlüğünü parçalama yoluna gitmişti. İŞİD'in buraları işgal

girişimlerine karşı bölge halkı, Kürdü, Arabı, Hristiyan Asuri-Aramisi, Türkmeni birleşti, İŞİD'e karşı ortak savaş açtı. Rakka'ya kadar kendi topraklarından İŞİD'i temizlediler. Bu mücadele Baas'ın halklar arasına ektiği ayrılıkları kaldırdı, halkları birbirine yaklaştırdı, bütünleştirdi, coğrafi, siyasi ve manevi birlikteliği güçlendirdi. Bu gelişmenin sonucu olarak Kuzey Suriye Federasyonu Kurucu şûrası 27-28. Temmuz 2017'de özyönetim bölgelerinin yeniden ayarlanmasına karar verdi. Buna göre Federasyon Cizire, Fırat ve Afrin olmak üzere üç federal bölgeye, her Federal bölge de ikişer kantona ayrıldı. Cizire bölgesi Haseke ve Kamışlo, Fırat bölgesi Kobane ve Gire Spi, Afrin bölgesi Efrin ve Şehba kontonlarından oluşmaktadır. Böylece bölge halkının etnik ve dinsel bileşimi şûralara daha iyi yansımış, demokratik konfederalizm daha iyi hayata geçmiş oluyordu.

Bu başarılar kolay olmadı. Bunlar özellikle Erdoğan'ın saldırılarına rağmen kazanıldı, ama bu kazanımlar hâlâ Erdoğan'ın tehdidi altındadır. Zira Erdoğan Suriye'de savaşa girerken bir hedefi de Suriye'deki Kürtleri kontrol altına almaktı ve onları Esad'a karşı savaşta kullanmaktı. Özellikle Suriye muhalefeti ve cihatçılar Esad'ı devirmekte başarısız kalınca Kürtlere olan ihtiyaç kaçınılmaz oldu. Bunun için bir kaç kez PYD lideri Salih Müslim Ankara ve İstanbul'a davet edildi. Ama Türk yetkilileri Müslim'le Esad sonrası Suriye'nin demokratikleşmesi ve Kürtlere bir statüsü

tanınması konularında anlaşamadılar. Erdoğan Kürtlere bir statü tanınmasına karşı çıkıyor, en fazla dil ve kimlik konusunda bazı "hakları" öngörüyordu. Bu da Kürtler için söz konusu olamazdı, zira Kürtler Afrin, Kobane ve Kamışlo'da kurdukları özyönetim kantonlarıyla fiili bir statü yaratmışlardı. Bu Erdoğan için kabul edilebilir bir durum değildi. Bu andan itibaren, ki bu 2014 senesiydi, Erdoğan'ın Suriye'deki varlığı Kürtlere karşı koymak, yaratılan fiili durumu, özyönetimi, kantonları ortadan kaldırmaya yönelik olmuştur. Erdoğan Esad'a karşı topladığı cihatçıları, İŞİD'cileri, El-Nusra'cıları Kürtlerin üzerine sürmeye başladı. Özellikle İŞİD Suriye'nin kuzeyini, Rojova'yı Kürtlerden ve diğer halklardan alıp Türkiye'ye sınır komşusu olmayı planlıyordu, zira Türkiye ile sınırı olmak demek her türlü yardım ve desteği Türkiye'den ve Türkiye üzerinden almak, dünyaya açılmak demekti. İŞİD kısa zamanda Cerablus ve Tell-Abyad'ı aldı. Sıra Kürtlerin yoğun oturduğu Kürt şehirlerine geldi. İŞİD ilk Kürt şehri olarak Kobane'yi seçti ve bütün gücüyle Eylül 2014'de Kobane'ye yüklendi.

Kobane dönüm noktası: Düştü düşecek!

Kobane, YPG ve YPJ güçleri tek başına İŞİD'e karşı direniyordu, üç yanı İŞİD tarafından çevrilmişti. Ne batıdan Afrin'den ne de doğudan Kamışlo'dan ve güneyden yardım alabiliyordu. Sırf kuzey sınırı Türkiye üzerinden yardım alabilme olanağı vardı. Bunu da Erdoğan engelliyordu. O günlerde Erdoğan "Kobani düştü düşecek" diyerek dört gözle Kobane'nin düşmesini bekliyordu. Ama YPG, özellikle de kadın YPJ güçlerinin yılmaz örnek direnişi uluslararası alanda Kobane ile büyük bir dayanışmaya vesile oldu. Bir çok enternasyonal devrimci dayanışma için Kobane'ye gitti. Bunlardan bir çokları Kobane'yi savunurken şehit düştüler. Bunlar arasında Türkiyeli devrimci Suphi Nejat Ağırnaslı (Paramaz Kızılbaş) da bulunuyordu.

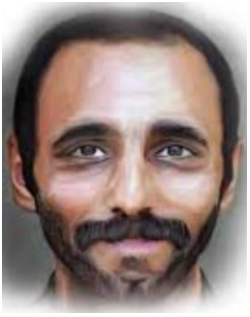

Kobane'nin düşmemesi, İŞİD'in Kobane'de yenilmesi gerekiyordu. Öyle de oldu. Uluslararası baskı sonunda Erdoğan ağır silahlı peşmergelerin Türkiye üzerinden Kobane'ye geçmelerine müsaade etmek zorunda kaldı. YPG/YPJ savunmadan taarruza geçti. Koalisyon güçleri havadan destek verdi, İŞİD püskürtüldü. Bu aynı zamanda İŞİD'le savaşta bir dönüm noktası oldu. Bundan sonra YPG ve YPJ güçleri Suriye'deki Arap, Asuri, Türkmen halklarının direniş güçleriyle birlikte oluşturdukları SDG güçleri İŞİD'i önüne katıp Uluslararası Koalisyonun havadan verdiği destekle Tell-Abyad'dan, Şengal'den, sonunda da Rakka'dan söküp atarak büyük bir yenilgiye uğrattı. İnsanlığı İŞİD belasından kurtardı. Bu dünya kamuoyunda Kürtlere, YPG, YPJ ve SDG'ye

büyük bir itibar kazandırdı.

Bu Erdoğan için bir yenilgi daha demekti. Tüm dünya için büyük bir tehlike olan, cihatçılar kaçıyor, sığınacak yer arıyorlardı. Batı metropollerinde terör eylemleri yapabiliyorlardı. Bunları dışarı çıkartmamak, yine de Suriye'de tutmak gerekiyordu. Erdoğan Putin'le anlaşarak bu cihatçıların Suriye'nin İdlib eyaletinde toplanmasını sağladı. Bunları orada kontrol altında tutmayı kabullendi. Ama cihatçılar rahat durmuyordu, hem kendi aralarında kavga ediyorlar, hem de yeni bölgeler işgal etmeye kalkışıyorlardı. Halep-Şam yolunu açmıyorlardı. İdlib bir çıban başı olmaya başlamıştı. Putin ve Esad bu durum kabullenilemez deyip İdlib'i cihatçılardan temizlemek için harekete geçtiler. Erdoğan yine sıkıştı. Türkiye'nin başına yeni bir göç ve terörist-cihatçı tehlikesi örmektedir. İdlib'de 50 bin silahlı cihatçı bulunmaktadır. Bunlar Türkiye'nin altını üstüne getirmeye yeter ve artar bile. Erdoğan Rusya'dan bir medet beklemektedir.

Kim kiminle işbirliği yapıyor

YPG/SDG bu ara Der-Zor'un doğusundaki İŞİD kalelerini de alarak Suriye'de İŞİD varlığına son verdi. İtibari bir kez daha arttı. Uluslararası alanda Kürtlerin böylesine büyük bir saygınlık kazanması Erdoğan'ın hiç işine gelmedi.

Hatta onun bütün planlarını suya düşürdü. Erdoğan Kürtlerin Suriye'de güçlü bir konuma gelmesini, hele hele politik bir statüye kavuşmalarını hiç istemiyordu. Bunu önlemek onun politikasındaki kızıl çizgisiydi. Bunu başarabilmek için de Uluslararası Koalisyonu, özellikle de ABD'yi, Kobane'den sonra İŞİD'le savaşı Kürtlerle değil kendisiyle, Türkiye ile birlikte yürütmeleri için çok uğraştı. ABD bunu reddetti. Çünkü İŞİD Kürt ve Arap toraklarını işgal etmişti. Ona karşı savaşı da bu halklardaki halkların vermesi gerekiyordu. Yabancı güçler ancak onlara destek verebilirlerdi. Kaldı ki, özellikle Arap'lar Türklerin kendi topraklarına gelip İŞİD'e karşı savaşmasını istemiyordu. Zira onlara göre Türklerin esas hedefi İŞİD'le savaşmak değil Arap topraklarını işgal etmek, Yeni Osmanlı yayılmacılığını hayata geçirmekti. Zaten Erdoğan bu yayılmacı emelini ve Kürtleri kontrolü altına alma hedefini gizlemiyordu. ABD de buna müsaade etmedi.

ABD Suriye'de İŞİD'e karşı savaşta Türkiye'yi değil, yerli örgütleri, YPG ve SDG'yi tercih etti, onlarla bir ittifak oluşturdu ve onları müttefiki ilan etti. ABD'nin bu tutumu bir NATO müttefiki olan Türkiye'yi dışlaması anlamına geliyordu. Bu Erdoğan'ı kızdırdı. Artık O Ortadoğu'da dışlanan, umduğunu bulamayan hedeflerini gerçek-

leştiremeyen savaşı kaybeden bir lider konumundaydı. Arası ABD ile açılan, ilişkileri bozulan Erdoğan bazı sözde Türk aydınları tarafından emperyalizm karşıtı, hatta antiemperyalist olarak görülmeye başlandı. Diğer yandan Kürtlerin ve YPG'nin emperyalist bir güç olan ABD ile sözde işbirliği yapması özellikle kendisine ulusalcı diyen Türk solunu kızdırdı. Nasıl olurda kendine devrimci diyen YPG ABD gibi bir emperyalist devletle işbirliği yapabilir? Antiemperyalistlik nerede kalmıştı? Onlara göre YPG ABD ile işbirliği yaparak Türkiye'yi arkadan hançerliyordu! Erdoğan emperyalizme karşı savaşıyor, YPG ise ABD'nin müttefiki oluyordu. Bu nasıl bir anlayıştı? Kendine sol diyen bu Türkler nere gidiyordu?

Bir kere Erdoğan emperyalizme karşı filan savaşmıyor, kendi emperyalist emelleri için savaşıyordu, saldırgan, yayılmacı, faşizan bir politikacı idi ve hala öyledir. YPG ise kendi vatanına saldırmış, işgal etmiş İŞİD denen uluslararası bir İslamcı cani kuruluşa karşı savaşmaktadır. ABD ve batılı devletler de kendilerine saldıran bu cani kuruluşa karşı savaşmaktadırlar. Bu koşullarda YPG'nin bu barbar caniye karşı savaşan bu batılı devletlerle müttefik olmasından daha doğal ne olabilirdi ki? YPG ABD ile ittifak yapmasın demek İŞİD'e ve Erdoğan'a teslim olsun demektir. Bu ise Kürt Özgürlük Hareketi`nin Erdoğan tarafından ezilmesi, boğulması, Türk devletinin şimdiye kadarki inkar ve imha, asimilasyon politikasını Kürtlere hala reva görülmesi anlamından başka birşey değildir. Bunu isteyen biri ise ne solcudur, ne devrimci ne de demokrattır. Katıksız şoven bir milliyetçidir. Eğer Türkiye Kürt konusunda başından beri doğru bir politika izleseydi, Salih Müslim'le anlaşsaydı, PKK ve Öcalan'la barış müzakerelerini başarıyla yürütseydi, Kürtlerin politik statü istemlerine karşı çıkmasaydı, onları eşit haklı bir halk olarak görseydi bugün Ortadoğu'nun da, Türkiye'nin de, Kürtlerin de konumu bambaşka olurdu. Türkiye kaybeden değil "kazanan" olurdu. Ne ABD ne de Rusya bu bölgede cirit atamazdı. Bunun sorumlusu Erdoğan'dır, ulusalcı "solculardır". Kendine "sol" diyenler, Kürtleri suçlayanlar kendi, milliyetçilikleriyle yüzleşmeleri gerekmektedir. Erdoğan'ın bu milliyetçi, şoven politikaları sonucu Türkiye hem Ortadoğu'da hem de tüm dünyada so-

yutlanmış ve yalnızlaşmıştır.

Erdoğan Türkiye'yi nereye sürüklüyor

ABD tarafından dışlanan Erdoğan dünyada tek NATO yok, batı ittifakları yok, başka ittifaklar da var, biz de oralara gideriz diyerek Rusya'ya, Asya'ya yönelmeye kalktı. BRICS topluğuna girmeye kalkıştı. Putin'le iyi ilişkiler kurma yoluna gitti. Göstermelik de olsa İŞİD'e cephe almak zorunda kaldı. İŞİD'le savaş adına Cerablus ve El-Bab'a girdi. Sonra Putin'in izniyle Afrin Kürtlerinden saldırı geliyor diye Afrin'e girdi. Oysa Dışişleri Bakanlığı`nda ortaya çıkan gizli bir toplantıda *"Suriye'ye girmek için Afrin tarafına geçer, oradan iki top atar, Suriye'ye gireriz"*

diyenler kendileriydi. Sonunda Afrin'den kimin attığı "belli olmayan" topları bahane ederek Afrin'e girip Fırat'ın batısında YPG/PKK'dan 20-30 km uzakta "güvenli bir bölge" oluşturmuş oldular. Bu bölgeye bazı Suriyeli göçmenleri, Özgür Suriye Ordusu adı altında bir sürü cihatçı canileri yerleştirdi. Böylece sözde Türkiye'nin güvenliği sağlamış oldu. Oysa Erdoğan Türkiye'yi daha büyük bir tehlike içine atıyordu.

Türkiye hemen hemen Suriye savaşının ta başından beri Suriye'nin kuzeyinde sınırdan itibaren 30-40 km derinliğinde bir sahaya hükmetmek, orada istediği gibi

hareket etmek istiyordu. Önce "tampon bölge" diye tutturdu. Amerikalılar olmaz dedi. Sayısız görüşmeler oldu, sonun da "tampon bölge" gerçekleşmedi. Sonra Ruslar'la anlaşarak İŞİD'le savaş adına Fırat'ın batısında kendi hükümranlığını kurduğu bir bölge yarattı. Ama bu bölgede kalabilmesi Rusya'nın merhametine kalmıştır. Rusya Türkiye'yi avucunun içinde tutmak ve onu ABD'ye ve NATO'ya karşı kullanabilmek için şimdilik girdiği bölgelerde kalmasına göz yummaktadır. Bunun karşılığında da Türkiye Rusya'dan silah almak zorundadır. Sırf aldığı S-400'ler için 2,5 milyar dolar ödedi. Şimdi de SU-57 uçaklarını almayı planlamaktadır. Ama İdlib'de olduğu gibi Rusya kendi ve Esad'ın çıkarlarına karşı davranıldığı zaman da vurmakta, *"çekil!"* demektedir. İdlib'de Erdoğan sıkışmış durumdadır. 50 bine yakın silahlı cihatçıları, El-Kaideci El-Nusra'cıları ve İŞİD'çileri ne yapacağını bilmemektedir. Bir yandan Avrupalıları "sınırları açar, onları size yollarım" diye tehdit etmekte, diğer yandan da onları Fırat'ın doğusuna göndermeyi, Kürtlerin üzerine sürmeyi planlamaktadır. Bunun için de şimdi Fırat'ın doğusunda 30-40 km'lik bir güvenli bölge istemektedir. Gerekçe olarak da sınırın ötesinde Rojova'da YPG/SDG'yi ve oluşan demokratik yapıyı göstermektedir.

Gerçekten de Fırat'ın doğusunda İŞİD'i yenen YPG ve SDG hızla güçlendi, uluslararası itibar ve kabul gördü. Böylece Erdoğan'a göre Türkiye için potansiyel bir tehlike doğmuş oldu. Hele Fırat'ın doğusunda Kürtlerin, Arapların, Türkmenlerin, Hrıstiyan Asuri-Aramilerin ortak oluşturdukları federatif demokratik şûralar cumhuriyeti Erdoğan'ın gözüne diken gibi batmaktadır. Bu şûralar cumhuriyeti daha şimdiden bölge halkların için alınabilecek bir örnek oluşturuyor. Bu oluşum Kürtlerin Irak'tan sonra Suriye'de de bir politik yapıya, devlete kavuşması demekti ki, bu Erdoğan'ın başından beri engellemek istediği hedefti. Bu hedefi başarısızlıkla sonuçlandı. Erdoğan bu yeni politik yapıyı ve bu yapının askeri gücü YPG/SDG'yi yok edemeyeceğini anlayınca bunların sınırdan 30 km geri çekilmesini talep etmeye ve bunu ABD'ye dayatmaya başladı.

Trump görüşme için doğuya yönelme hayallerinden vaz geçip tekrar iyice batıya, NATO'ya yanaşmasını şart koştu. Bu kez de Rusya *"nere gidiyorsun?"* diye sormaya, "seni Fırat'ın batısından atarım!" diye aba altından sopa göstermeye başladı. Erdoğan ya Rusya'nın dediğini kabul edecek, Kürtleri Fırat'ın batısında 20-30 km uzakta tutacak, Fırat'ın doğusunda

sınırda Kürtleri kabullenecek, ya da ABD'nin dediğini tutacak, Fırat'ın doğusunda Kürtleri 5-15 km uzakta tutacak ve batısında ise Afrin ve Cerablus'u terk edecek, buraları Esad'a, Ruslara ve Kürtlere teslim edecektir. Erdoğan'ın Kürt politikasındaki "körlüğün" Türkiye'yi nerelere getirdiğini görüyor musunuz? Şu anda Erdoğan Kürtleri kiminle daha kolay ezecekse onun yanına gitmeyi düşünmektedir. Amerika'nın yanına mı, Rusya'nın yanına mı? Şu an Erdoğan için YPG'yi sınırdan 30-40 km uzaklaştırmak her şeyden daha önemli görülmektedir. Bunun için de ABD ile birlikte olmak daha oportünistçe (yararlı) gözükmektedir.

Amerikalılar önce Erdoğan'a Fırat'ın doğusunda istediği "güvenli bölge" için olmaz dediler. Ama Amerikalılar da Türkiye'yi kaybetmek istemiyor, onu NATO içinde tutabilmek için tavizler vermekte, güvenlik endişelerini anlıyoruz demekte, bazı çözüm yolları aramaktadır. Bunun için sayısız görüşmeler yapıldı ve hala yapılıyor. Urfa'da bir ortak karargah kuruldu. Şimdiden Kuzey Suriye topraklarında ortak devriyeler başlatıldı. Bazı, Kürtlerin yoğun olmadığı yerlerde Türk ordusunun 20 km'ye kadar cepler şeklinde girmesine müsaade edip Erdoğan'ı "rahatlatmayı" da düşünmektedirler. Erdoğan da *"Menbiç'deki gibi bize oyalama taktiği uygulanırsa tahammülümüz sona erer, bir gecede Suriye'ye gireriz!"* demektedir. ABD'ye rağmen Fırat'ın doğusunda Suriye'ye girmek demek, Türkiye'yi Suriye'de yeni bir savaşın batağına sürüklemeyi göze almak ve Türk halkıyla Kürt halkı arasına kapanması zor yeni kanayan bir yara daha açmak demektir. Buna müsaade etmemek, Türk ordusunun Suriye'ye girmesine, Kürtlerle savaş yapmasına karşı çıkmak, Kürtlerle barışı ve müzakereyi savunmak Türkiyeli sol, devrimci, demokrat güçlerinin ilk görevidir. Suriye-Rojova'da Kürtleri ve diğer halkların ortaklaşa oluşturdukları politik yapıyı yok etmek artık imkansızdır. Buna ne ABD, ne AB ne de Rusya müsaade eder. Türkiye böylece iki büyük emperyalist devlet arasında iyice sıkışıp kalmaktadır. Büyük emperyalist devletlerin Ortadoğu'daki planlarını bozmanın yolu Türklerin Kürtlerle barışması, Türkiye'nin demokratikleştirilmesi, eşitlik, özgürlük, özerklik temelinde yeni ortak bir yaşamın örgütlenmesidir. Türkiye'nin Ortadoğu'da ve dünyada güçlü, örnek, saygın bir devlet olması Kürt sorununu barışçıl yoldan çözmekten geçer.

DUYURU

10 Eylül 1920'nin 99. Yılı'nda,
TKP 1920 tarafından yayınlanan
„Yeni Bir Atılım Dönemi /
TKP Yeniden Nasıl Ayağa Kaldırılır?“
adlı broşür,
Durum Web Sitesi'nin „Broşürler“
bölümünde erişime açılmıştır.
Broşüre aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir:
http://durum-online.com/brosurler